

Κύτταρο Ιερισσού

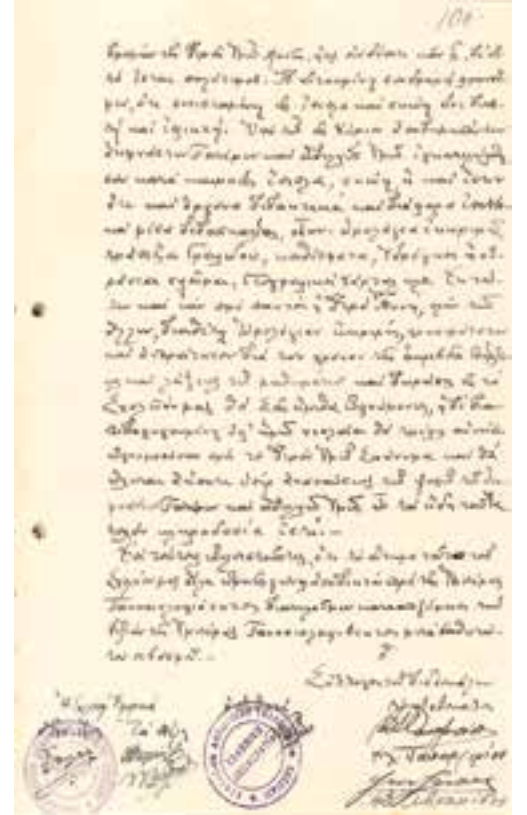
www.kyttaro.eu

πολιτισμικό περιοδικό έντυπο

Τεύχος 17/2019

Εικ. 4. Οι δάσκαλοι του Δημοτικού Σχολείου Ιερισσού με μαθητές και συντοπίτες τους. Διακρίνονται καθήμενοι από αριστερά οι Δ. Παπαζαρίας, Άρτ. Αβραμίδου (μετέπειτα σύζ. Νικ. Β. Πάππα), Κλ. Παπαργυρίου και Αν. Γουζέπας. (Δημοσίευση: Βασ. Ν. Πάππας, Καπετάν Γιαγλής, 35) [Φωτογραφία του Κωνσταντίνου Θ. Χιούτη]

Εικ.3. Επιστολή του Δημοτικού Σχολείου Ιερισσού, 1933. Μονή Βατοπαιδίου. [Φωτογραφία του Κωνσταντίνου Θ. Χιούτη]

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΕΙΣΜΟΠΑΘΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΙΣΣΟΥ ΜΕ ΤΗ ΜΟΝΗ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΟΥ

Κείμενο : ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΧΙΟΥΤΗΣ

1. Το ιστορικό πλαίσιο

Ο σεισμός, ο οποίος έπληξε το βορειανατολικό τμήμα της χερσονήσου της Χαλκιδικής το έτος 1932, είναι ένα από τα γεγονότα τα οποία έχουν ισχυροποιήσει τη θέση τους στον ιστορικό της χάρτη¹. Ο σεισμός συνέβη τη Δευτέρα 26 Σεπτεμβρίου (9:22' και 11:00' μμ)² έχοντας εστιακό χώρο τον Ακάνθιο κόλπο και μέγεθος 7 βαθμούς της κλίμακας Ρίχτερ³. Το φαινόμενο έγινε αντιληπτό στο βόρειο τμήμα της Επικράτειας, από το Διδυμότειχο έως τον Βόλο και από τη Λήμνο έως τα Ιωάννινα. Εξαιτίας του σεισμού καταστράφηκαν ολοσχερώς τα χωριά Ιερισσός, Γομάτι και Στρατώνι⁴, ενώ εξίσου σημαντικές ήταν οι υλικές ζημιές και οι

επιπτώσεις στην ανθρώπινη κοινωνία περισσότερων οικισμών (Μεγάλη Παναγία, Αρναία, Νεοχώρι, Στάγειρα κ.ά.). Στο Άγιον Όρος όλα τα ιερά σκηνώματα έπαθαν μικρές ή μεγάλες ζημιές ανάλογα με την απόστασή τους από τον σεισμογενή χώρο. Η περιγραφή του φαινομένου σε επιστολή του προηγούμενου Ανδριανού Βατοπαιδινού ήταν συγκλονιστική:

Προχθές Δευτέρα εσπέρας, ξημερώνοντας Τρίτην, 14η του λήγοντος μηνός εις την αργυρνιακήν της Εορτής του Τιμίου Σταυρού κατά το παλαιόν ημερολόγιον, περί ώραν 31/2 παλαιόν ωρολόγιον ή 91/2 κατά την ευρωπαϊκήν ώραν αδομένων των Προομιών[...] σεισμός ισχυρός έλαβε χώραν πρωτοφανούς εντάσεως και διάρκειας. Έβλεπε δε τις τους τοίχους του ιερού Ναού του Πρωτάτου πηγαينوερχομένους

συγκλειμένους, προσκυνώντας δουλικώς βαθύτατον προσφέροντας εις αλλήλους σεβασμόν, διαλυομένους και πάλι εις εαυτούς επανερχομένους. Εν τούτω χώματα και αμμοκονιάματα πίπτοντα πληρώσαντα κόνεως τον Ναόν ολόκληρον[...] Κατά τας διαδόσεις κέντρον της σεισμοπληκτου περιφέρειας είναι τα Μαδεμοχώρια. Κατά τας διαδόσεις ταύτας τα εγγύς του κέντρου τούτου χωρία έπαθον πολλά εκ τούτων η Ιερισσός φέρεται ως καταστραφείσα τελείως έχουσα περί τους εκατόν νεκρούς και περι τους διακοσίους ακρωτηριασθέντας⁵

Πράγματι στην Ιερισσό (2.218 κάτοικοι⁶) η καταστροφή ήταν ολοκληρωτική, αφού κατέρρευσαν ή αχρηστεύθηκαν 650 οικίες, έχασαν τη ζωή τους 85 κάτοικοι, οι περισσότεροι των οποίων ήσαν γυναίκες και παιδιά, και τραυματίστηκαν 175⁷.

συνέχεια στην σελ. 3 >>

σελ. **10**
ΑΡΒΙΚΛΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΕΙΡΗΝΕΣ ΤΗΣ ΛΑΔΙΑΒΑΣ
Κείμενο : Αλκιβιάδης Κούμαρος
Επιμέλεια κείμενου : Αναστασία Μουλασιώτου
Αρβίκλης, Ένα όνομα παράξενο, έτσι λέγαν αυτή την τοποθεσία οι παλιοί...

σελ. **28**
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΓΧΟΣ.
ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΓΟΝΕΙΣ!
Κείμενο : Ειρήνη Κορδερά
Η Γ Λυκείου είναι μια χρονιά εξαιρετικά αγχωτική για τους περισσότερους...

σελ. **31**
ΜΠΟΥΜΠΑΡ' (ΜΠΟΥΜΠΑΡΙ)
Κείμενο : Θεολογία Κουτσούπη
Λες και ήταν χθες. Θυμάμαι πόσο χαρούμενη μ' έκαναν να νιώθω οι οικογενειακές συγκεντρώσεις....

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1** Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΕΙΣΜΟΠΑΘΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΙΣΣΟΥ ΜΕ ΤΗ ΜΟΝΗ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΟΥ
Κωνσταντίνος Θ. Χιούτης
- 7** ΠΑΙΖΟΥΜΕ;
Σοφία Υψηλάντη
- 8** «ΟΙ ΔΑΚΤΥΛΙΟΙ ΤΟΥ ΚΡΟΝΟΥ» ΤΟΥ W. G. SEBALD ΚΑΙ Η «ΑΓΕΛΑΣΤΟΣ ΠΕΤΡΑ» ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΚΟΥΤΣΑΦΤΗ
Γιώργος Κριθαρίδης
- 10** ΑΡΒΙΚΛΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΕΙΡΗΝΕΣ ΤΗΣ ΛΑΔΙΑΒΑΣ
Αλκιβιάδης Κούμαρος • Αναστασία Μουλασιώτου
- 11** «ΝΑ ΄ΧΑ ΕΝΑΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ»
Αλκιβιάδης Κούμαρος • Αναστασία Μουλασιώτου
- 12** ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΩΑΝΝΑ ΖΗΚΙΔΟΥ
Άννα Λαγόντζου
- 14** ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΒΑΡΛΑΜΗ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΣΚΟΠΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑ ΤΟΥ Δ. ΚΑΛΑΪΤΖΗ ΚΑΙ Π. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ
Ομάδα "Κύτταρο"
- 16** ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ
- 18** Η ΓΕΝΙΑ ΤΩΝ BABY-BOOMERS
Άννα Λαγόντζου
- 19** ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ
Παναγιώτα Σιοζοπούλου
- 20** Η ΠΑΡΔΑΛΩ ΚΙ Ο ΨΑΡΑΣ
Γιάννης Πλιούκας
- 21** «ΕΙΠΕΣ, ΘΑ ΦΥΓΩ...»
Αρχιμανδρίτης Χριστόδουλος Αγγελόγλου
- 22** ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΜΟΥ ΣΤΟΝ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟ ΠΟΙΗΤΗ ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΙΡΙΓΩΤΗ
Γιάννης Π. Μαρίνος
- 23** ΙΕΡΙΣΣΟΣ "ΕΝ ΤΥΠΩ"
- 26** ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ «ΕΔΩΣΑ ΥΠΟΣΧΕΣΗ»
Γλυκερία Κακούρη
- 27** Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΛΑΪΚΙΣΜΟΣ
Στέλιος Κεφαλός
- 28** ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΓΧΟΣ
Ειρήνη Κορδερά
- 30** ΣΕ ΜΙΑΝ ΑΛΛΗ ΠΑΤΡΙΔΑ
Μαρία Χασάπη-Σιδερά
- 31** ΜΠΟΥΜΠΑΡ' (ΜΠΟΥΜΠΑΡΙ)
Θεολογία Κουτσούπη

Η Ιερισσός και τα τραγούδια της

Το ισχυρότερο στοιχείο ταυτότητας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς είναι τα τραγούδια μας, τα οποία διατηρούν μεγάλη μουσική και φιλολογική αξία.

Τα γνωστά τρία CD, στα οποία είναι ηχογραφημένα πενήντα οκτώ τραγούδια της Ιερισσού, και το νέο CD "Να φουρκαλώ τη θάλασσα ν' αράζουν τα καράβια" με δεκαοκτώ τραγούδια μπορεί κανείς να τα προμηθευτεί από τον κύριο Δημήτρη Χρυσούλη, στο τηλέφωνο 6979650849.

Ιδιοκτήτης
Ομάδα «Κύτταρο»

Εκδότες
Ομάδα «Κύτταρο»

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ ΟΙ:

Βεργίνης Γιάννης
Κασκέτης Γιώργος
Κόνσουλας Αλέξης
Κουτσούπη Θεολογία
Λαγόντζου Άννα

Μπαλτζή Λίτσα
Μουλασιώτου Αναστασία
Σταθώρη Δήμητρα
Υψηλάντη Σοφία

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Διεύθυνση
Ομάδα «Κύτταρο»
Ακάνθου 9
63075 Ιερισσός Χαλκιδικής

Τηλέφωνα
6974425425 Βεργίνης Γιάννης
6907389747 Κασκέτης Γιώργος
6972318456 Κουτσούπη Θεολογία
6944769605 Λαγόντζου Άννα
6947697637 Υψηλάντη Σοφία

Telefax
2377 021 003

e-mail
magazin@kyttaro.eu

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ
www.kyttaro.eu

Kyttarolerissou
 kyttaroierissou
 Κύτταρο Ιερισσού

* Τετράδραχμο (17,14 γρ.) της αρχαίας Ακάνθου, χρονολογείται στα 430-390 π.Χ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Η έκδοση του περιοδικού μας στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο στις ευγενικές χορηγίες και στις διαφημίσεις των φίλων αναγνωστών. Γι' αυτό σας παρακαλούμε να συνεχίσετε να στηρίζετε την έκδοση του. Και το μικρότερο ποσό είναι πολύτιμο για τη συνέχεια της προσπάθειας αυτής.

Αυτό το τεύχος ενίσχυσαν οικονομικά οι:

Βεργίνη Αργυρή (100 €), Ιατρού Μάκης (30 €), Μητροφάνης Δημήτριος (30 €), Τσακνής Αργύρης (300 €) και ανώνυμος (50 €).

συνέχεια από την σελ. 1

» Κατά τις δύσκολες αυτές ώρες οι κάτοικοι αλληλοβοηθήθηκαν έχοντας και την αμέριστη βοήθεια των χωροφυλάκων, οι οποίοι διέταξαν ακόμη και ταξιδιώτες του Αγίου Όρους να συμπαρασταθούν στο δράμα των πληγέντων Ιερισσιωτών⁸.

Πριν να προσεγγίσει το επίσημο Κράτος την πολύπαθη κωμόπολη, πρώτοι έσπευσαν να βοηθήσουν τους κατοίκους, Άγγλοι ναύτες, οι οποίοι την περίοδο εκείνη διεξήγαγαν γυμνάσια στη θαλάσσια περιοχή του Στρυμονικού κόλπου. Η συμβολή τους στις πρώτες ώρες μετά από τον σεισμό ήταν καθοριστική και αξιομνημόνευτη, γιατί ανέλαβαν την τροφοδοσία και την υγειονομική περίθαλψη των σεισμοπλήκτων και την κατεδάφιση των ετοιμόρροπων κτισμάτων⁹. Ακολούθησε η κρατική μέριμνα, ο Ερυθρός Σταυρός και οι έρανοι διαφόρων φορέων υπέρ των σεισμοπαθών (εικ. 1). Αξιομνημόνευτη ήταν και η παρουσία της Αν. Μελά – Παπαδοπούλου, στελέχους του Ερυθρού Σταυρού και αδελφής του ήρωα Παύλου Μελά, η οποία ύστερα από πρόσκληση της φίλης της και δασκάλας της Ιερισσού Άρτ. Αβραμίδου – Πάππα πρόσφερε πολύτιμες υπηρεσίες στους αναξιοπαθόντες κατοίκους (εικ. 2).

Η αποκατάσταση των ζημιών στην Ιερισσό ήταν μια μακρά διαδικασία. Αν και στις αρχές Νοεμβρίου 1932 όλες οι οικογένειες στεγάζονταν στην παραλιακή ζώνη σε σκηνές και ξύλινα παραπήγματα, εντούτοις η επιστροφή στις ερειπωμένες γειτονιές κρίθηκε ανέφικτη, γι' αυτό και αποφασίστηκε σύμφωνα με μελέτη Γερμανών πολεοδομών η μετατόπιση του οικισμού σε νέα θέση, ΒΔ του παλαιού¹⁰.

Από το 1934 οι κάτοικοι της Ιερισσού ξεκίνησαν να εγκαθίστανται σε νέα οικήματα πασχίζοντας να δημιουργήσουν εκ νέου τη ζωή τους με πολλές στερήσεις. Γι' αυτό η γενιά του σεισμού έφερε σε πολλές πτυχές της ζωής της τις συνέπειες του σεισμού. Πολλές από αυτές ανιχνεύονται έως σήμερα στις ενθυμήσεις των γηγενών, αλλά ο χρόνος και η καθημερινότητα τις έχει παρακάμψει σε μεγάλο βαθμό.

2. Η αλληλογραφία

Στην παρούσα μελέτη επιλέγουμε να αναδείξουμε μερικώς τις αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας απέναντι σε αυτή την καταστροφή, η οποία δεν είχε μόνο αντίκτυπο στην πολεοδομική ιστορία της κωμόπολης, αλλά και στην ανθρώπινη κοινωνία της.

Πηγή των πληροφοριών μας αποτέλεσε η αλληλογραφία των κατοίκων, η οποία είχε προορισμό τις γειτονικές Μονές του Άθω με περιεχόμενο αιτήματα συμπαράστασης. Ειδικότερα, είχαμε τη δυνατότητα να διαβάσουμε επιστολές, οι οποίες

απευθύνθηκαν στη Μονή Βατοπαιδίου, η οποία αποτελούσε μία από τις Μονές, με τις οποίες η κοινωνία της Ιερισσού ήταν ιδιαίτερος συνδεδεμένη εξαιτίας της θαλάσσιας επικοινωνίας των δύο τόπων και της ύπαρξης των βατοπαιδινών μετοχιών στην ευρύτερη περιοχή¹¹.

Οι επιστολές απόκεινται στο αρχείο της Μονής Βατοπαιδίου και προφανώς δεν αποτελούν το όλο σώμα της αλληλογραφίας, την οποία αντάλλαξαν οι δύο πλευρές την περίοδο αυτή. Επίσης, δεν αποτελούν το αποτέλεσμα μιας ενδεδειγμένης ερευνητικής προσπάθειας, η οποία να εξαντλεί το θέμα.

Τα τεκμήρια αυτά έχουν έναν χρονικό ορίζοντα επτά ετών, με αφετηρία τον Οκτώβριο του 1932 και κατάληξη το έτος 1938. Πρόκειται για επιστολές, οι οποίες συντάχθηκαν στην Ιερισσό από διάφορους φορείς και ιδιώτες και το περιεχόμενό τους αφορά σε αιτήματα βοήθειας των σεισμοπαθών κατοίκων. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι πρόκειται για μία αξιόλογη τεκμηρίωση, γιατί προωθούνται στον παραλήπτη εκτός του αιτήματος και πληροφορίες για το μέγεθος της καταστροφής του τόπου και της συρρικνωσης της ανθρώπινης κοινωνίας του. Σε όλη την επιστολογραφία διαφαίνεται η αξιοπρέπεια

Εικ. 1. Εγγραφο της ελληνικής παροικίας της Νάπολης (Ιταλίας) με το οποίο ενημερώνει τον πρωθυπουργό Ελ. Βενιζέλο ότι προσφέρει το ποσό των 1.000 λιρετών υπέρ των σεισμοπαθών, 1932. Αρχείο Μουσείου Μπενάκη (Αθήνα)

Συνεχίζοντας την προσπάθεια συλλογής αρχαιακού υλικού, παρακαλούμε τους αναγνώστες να διαθέσουν φωτογραφίες και ντοκουμέντα από το προσωπικό τους αρχείο. Για την παράδοσή τους μπορείτε να απευθύνεστε στους: Αναστασία Μουλασιώτου 6946386910 και Γιάννη Βεργίνη 6974425425. **Μετά την επεξεργασία και καταχώρησή τους, τα πρωτότυπα επιστρέφονται άμεσα, συνοδευόμενα από ένα CD των φωτογραφιών σας.**

Η ομάδα του "Κυτάρου" ευχαριστεί για το φωτογραφικό και αρχαιακό υλικό, που μας παρέδωσαν οι: Βελέντζα Βαγγελιώ, Κούμαρου Αλεξάνδρα, Λαγόντζος Γιώργος, Μανούκα Ειρήνη, Μελιδόνη-Μπλέ Βενετία, Μπαντής Αστέριος, Νικολαΐδου-Κουτσούπη Αικατερίνη, Παναγιωτίδου Λίνα, Παπαθεολόγης Θανάσης, Πολίτης Μάκης, Σταυρωθέντα Μαρία, Στρούνη Ελένη και το 2ο Δημοτικό Σχολείο.

Εικ. 2. Η Αν. Μελά – Παπαδοπούλου στη σεισμοπλήκτη Ιερισσό (Δημοσίευση: Βασ. Ν. Πάππας, Ο Χαλκιδικιώτης Μακεδονομάχος Καπετάν Γαγλής. Η ηρωική δράση του ένοπλου Σώματος του στη Χαλκιδική, Νιγρίτα Σερρών και Άγιον Όρος, έκδ. β', Ιερισσός Χαλκιδικής 2012, 82).

των συντακτών, οι οποίοι κρατούν ισορροπημένες συμπεριφορές χωρίς να κινδυνολογούν ή να υπερβάλλουν.

α. Επιστολές φορέων

Από τις πρώτες επιστολές, οι οποίες συντάχθηκαν με προορισμό τη Μονή Βατοπαιδίου, ήταν εκείνη της Κοινότητας Ιερισσού το πρώτο δεκάημερο μετά από τον σεισμό¹². Ο πρόεδρος της Γεώργιος Γκούτζιος γνωστοποιούσε στους επιτρόπους της Μονής ότι στέλνεται σε αυτή τριμελής επιτροπή σεισμοπαθών έχοντας αρμοδιότητα να ενημερώσει για τη «**φρικιαστική τραγωδία της σεισμικής κολάσεως**» και να αιτηθεί την αδελφική συνδρομή της Μονής. Η επιτροπή αποτελείτο από τον διευθυντή των εκπαιδευτηρίων Ιερισσού Νικόλαο Πέτρου, τον μοναχό Γερμανόδωρο Βατοπαιδινό και τον κοινοτικό σύμβουλο Ιωάννη Παρθενιώτη.

Πρόκειται για μία επιστολή, η οποία διαπνέεται από ψυχραιμία και αξιοπρέπεια. Δεν ζητήθηκαν συγκεκριμένα αναγκαία αγαθά, αλλά τονίζεται ότι η βοήθεια της Μονής θα πρέπει να είναι «**κατά την προαίρεσίν Σας**», ανάλογη του μεγέθους της συμφοράς και επρόκειτο να γίνει αποδεκτή με κάθε ευλάβεια. Χαρακτηριστικά είναι τα σημεία στα οποία ο πρόεδρος της Κοινότητας έρχεται να κάνει περιγραφή του τραγικού αποτελέσματος χρησιμοποιώντας τις εκφράσεις «**Φρίκη, καταστροφή, όλεθρος, κόλασις**» και «**Θεομηνία ανήκουστος**».

Έναν μήνα αργότερα μία κοινή επιστολή της Κοινότητας Ιερισσού και της Εκκλησιαστικής Επιτροπής Ιερισσού μαρτυρεί ότι η προαναφερόμενη επιτροπή των σεισμοπαθών επιστρέφοντας από το ταξίδι της στο Άγιον Όρος μετέφερε από τη Μονή Βατοπαιδίου για χάρη της τοπικής Εκκλησίας ιερά άμφια και λειτουργικά σκεύη. Οι υπογράφωντες εκπρόσωποι Γ. Γκούτζιος και Αριστ. Ψέμμας αντίστοιχα ευχαριστούν την αγιορείτικη Μονή για τη

» δωρεά, της οποίας το περιεχόμενο ήταν μία πλήρη ιερατική στολή, ένα αντιμήνσιο¹³, ένα άγιο Ποτήριο και τα περιφερειακά του ιερά σκεύη (λαβίδα, δίσκος κ.ά.)¹⁴.

Στην επιστολή αναδεικνύεται η ολική καταστροφή του ενοριακού ναού του Γενεσίου της Θεοτόκου, ο οποίος είχε κοινή μοίρα με το υπόλοιπο οικιστικό σύνολο. Στα ερείπια του χάθηκε για πάντα το σημαντικότερο τμήμα της εκκλησιαστικής ιστορίας της κωμόπολης, το οποίο μαρτυρούσαν οι εικόνες και τα διάφορα εκκλησιαστικά αντικείμενα με τις επιγραφές τους.

Σύντομα διαπιστώθηκαν ελλείψεις στον νέο ναό (φιλοξενείτο σε παράπηγμα), γι' αυτό η Εκκλησιαστική Επιτροπή με νέα της επιστολή ζήτησε από τη Μονή Βατοπαιδίου να στείλει ένα θυμιατό και δώδεκα Μηναιά¹⁵, επειδή **«κάμαμεν τόσας ανασκαφάς διά να εύρωμεν τουλάχιστον έστω και ένα βιβλίον αλλά δυστυχώς τίποτες δεν έχουμε»**¹⁶. Την επιστολή υπογράφουν οι επίτροποι Αριστ. Ψέμματος, Γ(ς). παπα Ευσταθίου, Χ. Κεφαλάς και Α. Μπαντής, οι οποίοι επισημαίνουν ότι **«η Εκκλησία μας έγινε το μεγαλύτερον ερείπιον του χωριού μας»**.

Το επόμενο έτος (1933) η Μονή Βατοπαιδίου δέχθηκε μία μακροσκελή επι στολή του Δημοτικού Σχολείου Ιερισσού, του οποίου το νεόδμητο κτίριο είχε και αυτό καταστραφεί. Με την επιστολή αυτή (εικ. 3) η Σχολική Εφορεία και ο Σύλλογος Διδασκόντων ζητούν από τη Μονή να τους βοηθήσει θυμίζοντας τον μόχθο των κατοίκων για την αποπεράτωσή του, αλλά και τη συμβολή των αγιορείτικων Μονών σε αυτή:

Η δίνη της παντελούς καταστροφής [...] δεν εξήρσεν αλλά μοιραίως συμπαρέσυρεν και το νεόδμητον καλλιμάμαρον και μεγαλοπρεπές μέγαρον των Εκπαιδευτηρίων μας [...] διά την ανέγερσιν του οποίου είναι γνωστά τη Υμετέρα Πανοσιολογιοτήτι τα χρυσά όνειρα με τα οποία εβανκαλίσθη και οι πολυτεείς κόποι και μόχθοι, ους εμόχθησε και εκοπίασεν ο ατυχής της Ιερισσού λαός ως και η εκ της ηθικής ικανοποιήσεώς του υπερηφάνειά του μετά την αποπεράτωσίν του, εις ην τόσον κατά το δυνατόν συνετέλεσαν και αι εν Αγίω Όρει Ιεραί και ευαγείς Μοναί εν αις πρώτη και η Υμετέρα τοιαύτη¹⁷.

Άμορφος σωρός ερειπίων! Υπό τα οποία φευ! Επέπρωτο να ταφή, ευτυχώς λόγω της νυκτός και άπαν το άψυχον μόνον υλικόν του Σχολείου [...] της Θείας Προνοίας ευδοκησάσης ίνα μη εν ημέρα, ω!! φρίκη! Εύρη την αυτήν ακριβώς τύχην και άπαν αναμφιβόλως το έμψυχον υλικόν αυτού [...]

Κατόπιν των ως άνω εννόητος, Πανοσιολογιάτατοι, τυχαήν η κατάστασης του επαναλαβόντως από του αρξαμένου ήδη Σχολικού Έτους την κανονικήν αυτού λειτουργίαν Σχολείου μας από απόψεως παντοειδών ελλείψεων ή μάλλον της στερήσεως αυτού πάντων των μέσων λειτουργίας του. Το πενιχρόν Σχολικόν ημών Ταμείον τας ολίγας προσόδους, ας μετά κόπου ηδυνήθη να εξοικονομήση και προσπορισθή εξ εράνων παρ' αυτών τούτων των ατυχών μόνον σεισμοπλήκτων κατοίκων Ιερισσού εκ του υστερήματος αυτών προσηνεγκάντων, περί τας 20.000 δραχμών διέθεσεν ήδη προς κατασκευήν θρανίων, μελανοπινάκων, εδρών κλπ απαραίτητων επίπλων για την παραμονήν και εργασίαν μαθητών και διδασκάλων εν αυτώ¹⁸

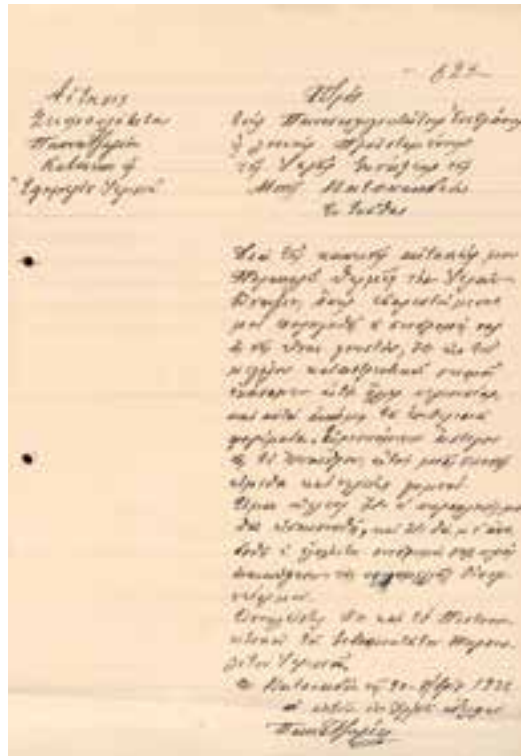
Η επιστολή καταλήγει στο αίτημα η συνδρομή της Μονής Βατοπαιδίου να συνίσταται σε έπιπλα και σκεύη, τα οποία μπορεί να προέρχονται ακόμη και από την εγκαταλειπόμενη περιουσία

κοιμηθέντων πατέρων της Μονής. Επισημαίνεται η έλλειψη ενός ωρολογίου (εκκρεμές) **«χρησιμώτατον και απαραίτητον διά τον χρόνον της ακριβούς ενάρξεως και λήξεως των μαθημάτων»**.

Το έγγραφο υπογράφεται από τον πρόεδρο και δύο μέλη της Σχολικής Εφορείας και από τους εκπαιδευτικούς Ν. Πέτρου (διευθυντής), Δ. Παπαζαρίου, Κλεοπ. Παπαργυρίου, Αν. Γιουζέπα και Άρτ. Αβραμίδου (εικ. 4).

β. Επιστολές ιδιωτών

Η εξεταζόμενη επιστολογραφία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και επιστολές κατοίκων της Ιερισσού, οι οποίες προωθήθηκαν στη Μονή Βατοπαιδίου έχοντας ιδιωτικά κίνητρα. Οι συντάκτες των επιστολών αυτών απευθύνονται προς τη Μονή, για να τους συμπαρασταθεί στη δύσκολη συγκυρία με κάθε μέσο δίνοντας έμφαση όχι στην χρηματική ενίσχυση, αλλά στα υλικά αγαθά (ρουχισμός κτλ.). Στη Μονή απευθύνονται πρωτίτως κληρικοί, οι οποίοι εξαιτίας της ιδιότητάς τους την προσεγγίζουν ευκολότερα και προσμένουν περισσότερα από αυτή παρά από οποιονδήποτε άλλον φορέα.

Εικ. 5. Επιστολή του ιερέα Αζαρία, 1932. Μονή Βατοπαιδίου

Ο εφημέριος της Ιερισσού π. Αζαρίας Πάππας επισκεπτόμενος τη Μονή Βατοπαιδίου ένα μήνα μετά από τον σεισμό συνέταξε μία επιστολή (εικ. 5) προς τους επιτρόπους της ζητώντας να ανακουφίσουν την πολυμελή του οικογένεια, καθώς ζούνε σε σκηνή **«τελείως γυμνοί»** έχοντας χάσει τα πάντα¹⁹. Η επιστολή του συνοδευόταν και από μια βεβαιωτική τού επιχώριου Μητροπολίτη, την οποία δεν είχαμε στη διάθεσή μας.

Τον Φεβρουάριο του 1933 ο ιερέας Ιωάννης Ευσταθίου έγραψε προς τον ιεροδιάκονο Αρκάδιο Βατοπαιδινό για **«μία μικράν Παράκλησιν»**. Του ζητούσε να μεσολαβήσει, ώστε η Μονή του να δεχθεί για μερικούς μήνες τον εγγονό του Παρμενίωνα, ώστε να διδαχθεί την ψαλτική τέχνη από τον ιεροψάλτη της Μονής μοναχό Ρωμανό, επειδή είχε έφεση σε αυτή. Η επιστολή εκτός του ότι κομίζει ένα ενδιαφέρον αίτημα του συντάκτη, τροφοδοτεί το υπό εξέταση ζήτημα του σεισμού με ενδιαφέρουσες πληροφορίες, επειδή σε αυτή μαρτυρείται ότι ο πατέρας τού μικρού Παρμενίωνα, ο Χριστόδουλος

Σακελλάριος²⁰, και δύο ακόμη αδελφια του έχασαν τη ζωή τους στα ερείπια της Ιερισσού. Έκτοτε ο Παρμενίων διαβίωσε με τη μητέρα του και τις τρεις αδελφές του, χωρίς να έχει τον πατέρα του **«να τον μάθη την ψαλτικήν, διότι είχε τόσον μεράκη»**²¹ (Παράρτημα, έγγρ. 1).

Στη Μονή Βατοπαιδίου σώζεται και η επιστολή του Ιερισσιώτη ιερέα Δήμου²². Ο συντάκτης της εξιστορεί ότι τη νύχτα του σεισμού γνώρισε τη σκληρότερη δοκιμασία της ζωής του χάνοντας στα ερείπια την πρεσβυτέρα του²³, ενώ ο ίδιος ανασύρθηκε από αυτά την επομένη ημέρα **«πληγωμένος σωματικώς και ψυχικώς»**. Τώρα του συμπαρίσταται η θυγατέρα του, η οποία έχει πολυμελή οικογένεια, και ως εκ τούτου αισθάνεται ότι αποτελεί ένα επιπρόσθετο βάρος γι' αυτή. Για τον λόγο αυτό στρέφεται προς τη Μονή και της ζητεί να του στείλει είδη ρουχισμού (Παράρτημα, έγγρ. 2).

Από τους λαϊκούς Ιερισσιώτες έφθασε στη Μονή Βατοπαιδίου μία επιστολή της Θεοδώρας Ι. Γεωργάκα, την οποία υπογράφει η θυγατέρα της Σουλτάνα τον Ιούλιο του 1933. Η Θεοδώρα αναγκάστηκε να απευθυνθεί προς τη Μονή ζητώντας ενίσχυση, επειδή συντηρούσε εξαμελή **«οικογένειαν ανηλικών υπάρξεων»**²⁴ ύστερα από τον θάνατο του συζύγου της Ιωάννη²⁵ και του υιού της σε άδηλη χρονολογία. Προφανώς οι θάνατοι των δύο ανδρών δεν σχετίζονται με τον σεισμό²⁶, γι' αυτό και στην επιστολή αναφέρεται ότι η θέση της Θεοδώρας έχει επιδεινωθεί **«και κατόπιν της τελείας καταστροφής μας εκ της απαισίας σεισμικής θεομηνίας»**. Στο αρχείο της Μονής Βατοπαιδίου απόκεινται ακόμη δύο επιστολές της Θεοδώρας του έτους 1935 με το ίδιο αίτημα²⁷.

Το έτος 1933 ο αγιογράφος Γεώργιος Βλαχόπουλος²⁸ ζήτησε από τους Βατοπαιδινούς επιτρόπους να τον βοηθήσουν στις σπουδές του υιού του αντλώντας **«το θάρρος διά την από πολλών ετών, προς την υμετέραν Πανοσιολογιοτάτη γνωριμίαν»**. Ο υιός του ήταν σπουδαστής της Ιερατικής Σχολής Αγίας Αναστασίας και το έτος αυτό θα φοιτούσε στο έκτο και τελευταίο έτος, το οποίο θα ήταν καθοριστικό για το μέλλον του, όπως περιγράφει ο πατέρας του. Ο τελευταίος όμως μετά από την καταστροφή της περιουσίας του δεν είχε τη δυνατότητα να τον συνδράμει²⁹, γι' αυτό και ζητούσε την **«καλήν και ελεήμονα διάθεσιν»** της Μονής³⁰.

Τη βοήθεια της Μονής Βατοπαιδίου ζητούσε το 1934 και ο Βασίλειος Χ. Χαμαϊδός³¹, ο οποίος σε μια επιστολή του αφηγείτο τις δυσκολίες με τις οποίες βρισκόταν αντιμέτωπος:

[...] έρχουμαι να σας παρακαλέσω να με ληπειθείται και ημένα τον σακάτην τον οπειόν έπαθα απού του σεισμό και έχασα όλην την πειρησειάν μου και ευγεϊκα μόνουν μη του σόβρακου απού τα τουβάρηα του τήχου και δεν έχου καν ένα σόβρακον να βάνου να σκυπάσου την γυμνοτητά μου πλην έρχουμαι να σας πειρηκαλέσου και να με ληπειθείται να μου στήλεται τήπουται ρούχα κάμηα φανέλα ή κανένα παλεοπαπλουμα ή κανένα παλεό ρούχου απού τους απούθαμένους πατέρας να σκυπάσου την γυμνότητά μου οπού τρέμου απού του κρήου εις μήα παράνκα, πειθένου απού του κρήου και δεν έχου να σκυπασθό πλην δεν ζητώ χρήματα αλλά ζητώ σόβρακα και φανέλης και παλεόρασα ή καμήα παλεογούνα ή κανένα ζευγάρη παπούτζια παλεά³²

Το 1936 φθάνει στη Μονή Βατοπαιδίου η »

» αλληλογραφία του Γεωργίου Δ. Αναγνώστη³³, «πολύ γνωστός και φίλος» της Μονής. Ο Γ. Αναγνώστης θεωρώντας την περίπτωση του αδικημένη από την Πολιτεία στο ζήτημα των νεόδομητων οικιών στην Ιερισσό ζητά τη βοήθεια της Μονής σε οικοδομήσιμη ξυλεία, η οποία είναι δυσεύρετη στην περιοχή³⁴ (Παράρτημα, έγγρ. 3).

Το αίτημά του ικανοποιήθηκε από τη Μονή σε σύντομο διάστημα, γι' αυτό και ο ίδιος επανήλθε με νέα επιστολή θέλοντας να εκφράσει τις ευχαριστίες του προς τη Μονή για τη γενναία προσφορά της και να ζητήσει αυτή τη φορά την αγορά της υπόλοιπης ξυλείας, την οποία αναγκαιούται³⁵.

Το καλοκαίρι του 1938 ο προηγούμενος Δομέτιος Βατοπαιδινός παρέλαβε επιστολή του ιερέα Ιωάννη Σακελλάριου (γνωστού και ως π. Ιωάννη Παπαευσταθίου), ο οποίος του ζητούσε την αποστολή ενός ράσου μέσω κάποιου Ιερισσιώτη αλιέα:

*Πάτερ Δωμέτιε θα σας παρακαλούσα εάν είναι δυνατόν όπως μου προμηθεύσατε ένα ράσον δικό σας διότι έχω μεγάλας υποχρϊόσης εις την οικογένειαν του Μακαρήτου ιού μου Χριστοδούλου ο οποίος άφισε μεγάλην οικογένεια και είμαι προστάτης εγώ και δεν δίναμε να φκιάσου κανέ ράσον. Εάν έχεται εφχαρίστεισην και έχεται δίδεται εις κανέν ψαράν Ιερισσότην η οποίη βρήσκωται τακτικός εις την Μονήν σας [...]*³⁶

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1 Ευχαριστώ θερμά τον καθηγούμενο της Μονής Βατοπαιδίου αρχιμανδρίτη Εφραίμ, ο οποίος έθεσε στη διάθεσή μου το αρχαικό υλικό της Μονής για την εκπόνηση της παρούσας μελέτης

2 Έγιναν δύο ισχυρότατοι συγκλονισμοί του εδάφους από κάτω προς τα άνω συνοδευόμενοι από πελώρια σε ύψος λάμψη, η οποία έγινε ορατή έως και τη Θεσσαλονίκη. Τους κατακόρυφους συγκλονισμούς ακολούθησαν δύο ισχυρότατοι πλάγιοι σεισμοί και μια αδιάκοπη σειρά από ισχυρές δονήσεις βλ. Μάξ. Μαραβελάκης, Οι γεωλογικοί και μακροσεισμικοί χαρακτήρες των σεισμών της Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκη 1933, 18-19.

3 Μ. Λιλιμπάκη – Σπυροπούλου, Χαλκιδική. Η εξέλιξη του οικιστικού δικτύου κατά την περίοδο 1912 – 1960, Πολύγυρος 2004, 251.

4 Στο Στρατώνι (726 κάτοικοι) οι συγκλονισμοί του εδάφους υπήρξαν ισχυρότεροι από εκείνους της Ιερισσού, όπως καταδεικνύουν η εμφάνιση ρήγματος 7 χλμ. στην περιοχή Στρατωνίου – Στρατονίκης, η στρέβλωση των σιδηροτροχιών του Μεταλλείου και η κατάρρευση της νεόδομητης «στερεοτά-

της» εκκλησίας του Στρατωνίου. Εδώ οι νεκροί έφθασαν τους 41 βλ. Μάξ. Μαραβελάκης, Χαρακτήρες των σεισμών, 22.

5 Αρχείο Μονής Βατοπαιδίου [στο εξής: AMB], Επιστολή του προηγούμενου Ανδριανού Βατοπαιδινού προς τον ηγούμενο της Μονής Βατοπαιδίου (Καρύες Αγίου Όρους, 28 Σεπτεμβρίου 1932).

6 Μάξ. Μαραβελάκης, Χαρακτήρες των σεισμών, 20.

7 Μάξ. Μαραβελάκης, Χαρακτήρες των σεισμών, 20. Ονομαστικό κατάλογο αυτών (83 πρόσωπα) δημοσιεύει ο Ι. Μαρίνος, Ιερισσός. Αιώνιο ταξίδι στους δρόμους της Παράδοσης και του Πολιτισμού, Θεσσαλονίκη 2001, 64-66.

8 Οι αδελφοί Δημοσθένης και Θεόδωρος Κουϊμτζής (από το Νεοχώρι Χαλκιδικής) διέκοψαν το επαγγελματικό τους ταξίδι προς το Άγιον Όρος κατόπιν προτροπής της Χωροφυλακής, για να συμμετάσχουν στις έρευνες εντοπισμού επιζώντων στα ερείπια της κωμόπολης. Μαρτυρία του Δημ. Κουϊμτζή (Νεοχώρι, Οκτώβριος 1994).

9 Μ. Λιλιμπάκη – Σπυροπούλου, Χαλκιδική, 255. Θ. Κουτσούπη, «Μνήμες από τον σεισμό της 26ης Σεπτεμβρίου του '32 της Μαρίκας Ν. Κουτσούπη – Γκατζώνη», περ. Κύτταρο Ιερισσού, τεύχ. 03/2010, 3.

10 Το σχέδιο ρυμοτομίας εγκρίθηκε το 1934 και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 293, τεύχ. α' (6 Σεπτεμβρίου 1934), 1836.

11 Για τις θρησκευτικές σχέσεις των δύο τόπων βλ. Κ. Χιούτης, «Μνήμες από τον σεισμό της Χαλκιδικής: Η περίπτωση της Αγίας Ζώνης», Χρονικά της Χαλκιδικής 56-57 (2011-2012), 183-206.

12 AMB, Επιστολή της Κοινότητας Ιερισσού προς τη Μονή Βατοπαιδίου (Ιερισσός, 5 Οκτωβρίου 1932).

13 Ορθογώνιο τμήμα υφάσματος με την παράσταση του Επιταφίου, το οποίο χρησιμοποιείται στην τέλεση της θείας Ευχαριστίας σε περίπτωση απουσίας αγίας Τράπεζας ή όταν αυτή δεν έχει εγκατασταθεί από τον επίσκοπο.

14 AMB, Επιστολή της Κοινότητας Ιερισσού και της Εκκλησιαστικής Επιτροπής Ιερισσού προς τον ηγούμενο της Μονής Βατοπαιδίου (Ιερισσός, 6 Νοεμβρίου 1932).

15 Σύνολο δώδεκα βιβλίων, ένα για κάθε μήνα του έτους, τα οποία περιέχουν ακολουθίες εορτών της Εκκλησίας.

16 AMB, Επιστολή της Εκκλησιαστικής Επιτροπής Ιερισσού προς τη Μονή Βατοπαιδίου (Ιερισσός, 8 Νοεμβρίου 1932).

17 Για την Εκπαίδευση στην Ιερισσό και την αρωγή της Μονής Βατοπαιδίου βλ. Δ. Κύρου, «Η εκπαίδευση στην Ιερισσό στα χρόνια της τουρκοκρατίας», περ. Κύτταρο Ιερισσού, τεύχ. 02/2010, 12-13. Δ. Κύρου, «Η εκπαίδευση στην Ιερισσό στα χρόνια της τουρκοκρατίας», περ. Κύτταρο Ιερισσού, τεύχ. 03/2010, 10-11.

18 AMB, Επιστολή της Σχολικής Εφορείας και του Συλλόγου Διδασκόντων Δημοτικού Σχολείου Ιερισσού προς τους επιτρόπους της Μονής Βατοπαιδίου (Ιερισσός, 20 Οκτωβρίου 1933).

19 AMB, Επιστολή του ιερέα Αζάρια προς τους επιτρόπους της Μονής Βατοπαιδίου (Μονή Βατοπαιδίου, 20 Οκτωβρίου 1932).

20 Στο Ιστορικό Αρχείο Μακεδονίας [στο εξής: IAM], Εκλογικός Κατάλογος της Κοινότητας Ιερισσού (1927), φ. 5β, αρ. 451, εγγράφεται ως παντοπώλης γεννημένος το έτος

1881. Μνεία στον θάνατο του Χριστοδούλου και των τέκνων του κάνει και ο Ι. Μαρίνος, Ιερισσός, 63, 65.

21 AMB, Επιστολή του ιερέα Ιωάννη Ευσταθίου προς τον Αρκάδιο Βατοπαιδινό (Ιερισσός, 7 Φεβρουαρίου 1933).

22 AMB, Επιστολή του ιερέα Δήμου Δήμου προς τους επιτρόπους της Μονής Βατοπαιδίου (Ιερισσός, 21 Φεβρουαρίου 1933).

23 Θα πρέπει να την ταυτίσουμε με τη Στεργιανή Παπαδήμου, η οποία εγγράφεται στον κατάλογο των νεκρών του σεισμού στο Ι. Μαρίνος, Ιερισσός, 65.

24 AMB, Επιστολή της Θεοδώρας Γεωργάκα προς τους επιτρόπους της Μονής Βατοπαιδίου (Ιερισσός, 21 Ιουλίου 1933).

25 Ο Ιωάννης Γ. Γιωργάκας (γεν. το 1890) ασκούσε το επάγγελμα του αλιέως, IAM, Εκλογικός Κατάλογος της Κοινότητας Ιερισσού (1927), φ. 1β, αρ. 61.

26 Δεν είναι εγγεγραμμένοι στον κατάλογο των θυμάτων του σεισμού, βλ. Ι. Μαρίνος, Ιερισσός, 64-66.

27 AMB, Επιστολή της Θεοδώρας Γεωργάκα προς τους επιτρόπους της Μονής Βατοπαιδίου (Ιερισσός, 18 Μαρτίου 1935). Επιστολή της Θεοδώρας Γεωργάκα προς τους επιτρόπους της Μονής Βατοπαιδίου (Ιερισσός, 1 Δεκεμβρίου 1935). Στην τελευταία επιστολή η Θεοδώρα αναφέρεται με διαφορετικό όνομα συζύγου (Γεώργιος).

28 Η καταγωγή του ήταν από τη Λόκοβη (σήμερα Ταξιάρχης Χαλκιδικής). Στην οικία του, στη συνοικία του Κάστρου, φιλοξενήθηκε ο καθηγητής Γεωλογίας του ΑΠΘ Μάξ. Μαραβελάκης, όταν επισκέφθηκε την περιοχή στο πλαίσιο γεωλογικών ερευνών το 1927. βλ. Μάξ. Μαραβελάκης, «Τραγικά επεισόδια των σεισμών της Χαλκιδικής», στο: Μακεδονικών Ημερολόγιον Ν. Σφενδόνη, Θεσσαλονίκη 1934, 185-186.

29 Ο καθηγητής Μάξ. Μαραβελάκης μαρτυρεί ότι όταν επισκέφθηκε την Ιερισσό τις πρώτες ημέρες μετά από τον σεισμό, ο αγιογράφος Βλαχόπουλος βρισκόταν στο Άγιον Όρος, ενώ η οικογένειά του ζούσε στην παραλία της Ιερισσού σε σκηνή, επειδή η οικία της είχε καταστραφεί ολοσχερώς. βλ. Μάξ. Μαραβελάκης, «Τραγικά επεισόδια», 186.

30 AMB, Επιστολή του Γεωργίου Βλαχόπουλου προς τους επιτρόπους της Μονής Βατοπαιδίου (Ιερισσός, 13 Αυγούστου 1933).

31 Στο IAM, Εκλογικός Κατάλογος της Κοινότητας Ιερισσού (1927), φ. 6β, αρ. 551, δηλώνεται ως εργάτης ηλικίας 70 ετών

32 AMB, Επιστολή του Βασιλείου Χαμαϊδίου προς τους επιτρόπους της Μονής Βατοπαιδίου (Ιερισσός, 15 Ιανουαρίου 1934).

33 Στο IAM, Εκλογικός Κατάλογος της Κοινότητας Ιερισσού (1927), φ. 1α, αρ. 6, εγγράφεται ως υπάλληλος γεννημένος το έτος 1870.

34 AMB, Επιστολή του Ιωάννη Αναγνώστη προς τους επιτρόπους της Μονής Βατοπαιδίου (Ιερισσός, 3 Ιανουαρίου 1936).

35 AMB, Επιστολή του Ιωάννη Αναγνώστη προς τους επιτρόπους της Μονής Βατοπαιδίου (Ιερισσός, 28 Ιανουαρίου 1936).

36 AMB, Επιστολή του π. Ιωάννη Σακελλάριου προς τον προηγούμενο Δομέτιο Βατοπαιδινό (Ιερισσός, 20 Ιουλίου 1938). ■

»

ANTONAKIS
JEWELLERY
ICONS

www.antonakis.gr
info@antonakis.gr

OURANOUPOLI
T: +30 23770 71129

IERISSOS
T: +30 23770 24022

Ίαση
Ιατρείο Γενικής Ιατρικής
Dr Γιούλη Ταταρίδου

Η γιατρός είναι πλέον
πιστοποιημένη από το ΕΚΑΕ
για να σφραγίζει την κάρτα
υγείας αθλητή.

Για όλα τα αθλήματα!

email: g.tataridou@gmail.com

Ακάνθου 29, Ιερισσός
T: 23770 27000, Κ: 6947 328263

1

Πανοσιολογιώτατε Γέροντα Αρκάδιε

Εις Βατοπαίδιον

Θέλω μίαν μικράν Παράκλησιν να σας προτείνω, εάν η Μονή σας δεχθή όπως γνωρίζεται ότι ο Αγαπητός μου υιός εσκοτώθει κατά τον φοβερόν σεισμόν με τα δύο του τέκνα, και άφυσε την οικογένειάν του: γυναίκα και τρεία κορίτσια και τον μικρόν Παρμενίων ο οποίος δεν ήτο τυχερός να τον μάθη την ψαλτικήν, διότι είχε τόσον μεράκη, αλλά ο Θεός τον ηγάπησε περισσότερο τον Χριστόδουλον και μας τον επείρε, διά τούτο θα σας παρακαλέσω, επειδή είναι προχωρημένος εις την Μουσικήν ο μικρός, εάν είναι δυνατόν να του δεχθήται τουλάχιστον μέχρι το Πάσχα να του δίνη μαθήματα ο Ιερονόστιμος της Μονής σας Ρουμανός ίσως πάρη την σειράν του τού Μακαρίτου Χριστοδούλου και τον διορίσωμεν ως ψάλτην. Έχω το θάρρος και σας γράψω διότι ο Χριστόδουλος ήτο γνωστός σας.

Υγυαίειεν εν Κυρίω

ο Αιδεσιμώτατος

παπα Ιωάννης Ευσταθίου

Εν Ιερισσώ τη 7η Φεβρουαρίου 1933

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Διατηρείται η ορθογραφία των χειρογράφων.

2

Εν Ιερισσώ τη 21η Φεβρουαρίου 1933

Προς

Τους Πανοσιολογιωτάτους Αγίους Επιτρόπους
της εν Αγίω Όρει Ιεράς και Σεβασμίας Βασιλικής
και Πατριαρχικής Μεγίστης Μονής Βατοπαίδιου

Πανοσιολογιώτατοι!

Είνε γνωστή ήδη τη Υμετέρα Πανοσιολογιότητα και εν ταις λεπτομερείαις ακόμη η πρωτοφανής θεομηνία του σεισμού, ήτις έπληξε την πατρίδα μου. Επέπρωτο και ο υποφαινόμενος να υποστώ εν ταις τελευταίαις ημέραι του βίου μου, την σκληροτέραν εξ όσων εν τη ζωή μου εδοκίμασα δοκιμασίαν, ν' απολέσω κατά την τραγικήν εκείνην νύκτα του σεισμού την σύντροφον του βίου μου πρεσβυτέραν μου, ευρούσαν μαρτυρικών θάνατον υπό τα ερείπια, εγώ δε τεθαμμένος υπ' αυτά ν' ανασυρθώ την επομένην, ράκος της ζωής, πληγωμένος σωματικώς και ψυχικώς γυμνός και απροστάτευτος πλέον. Δεδοξασμένον είη το όνομα του Υψίστου! Δόξα τω Θεώ πάντων ένεκεν.

Γνωστής ούσης Υμίν της εν γένει καταστάσεώς μου από τε υλικής και ηθικής απόψεως και προ παντός λόγω του προβεβηκότος της ηλικίας μου επιδεινούμενης οσημέραι, ίνα μη επιβαρύνω την πτωχήν θυγατέρα μου, έχουσαν πολυμελή οικογένειαν, ήτις θυγάτηρ μου με περυσυνέλεξε και με περιποιείται μη δυναμένη και άλλως πώς να μοι προσέλθη αρωγός και επειδή προς παντός εκ των ενδυμάτων μου, άτινα είχην, άλλα μεν απωλέσθησαν, άλλα δε κατεξεσχίσθησαν, όσα δε μοι απέμειναν και ενδύομαι είνε σαπρά και ράκος επί ράκους, λαμβάνω το αδελφικόν θάρρος και απευθύνομαι προς τα φιλάδελφα Υμών αισθήματα εξ αιτούμενος, όπως εν τη ευαρεσκεία Σας μοι χορηγήσετε ανά εν ράσον και ζωστικόν, εν κλινοσκέπασμα (εφάπλωμα διότι δεν μοι απέμειναν τοιαύτα και κρυώνω ως εκ του χειμώνας) και εν ζεύγος υποδημάτων, έστω και να είνε άσωτα εν ανάγκη, εάν δεν υπάρχουνσι προσωρινώς και μεταχειρισμένα αδελφών διότι υποφέρω και έχω άμεσον ανάγκην αυτών, ως και εσώρρουχα τινά.

Επί τούτοις εξαιτούμενος συγγνώμην για την ενόχλησιν ταύτην και ευχαριστώ Υμάς εγκαρδίως εν των προτέρων υποβάλλω τα βαθύτατα αισθήματα σεβασμού και ευγνωμοσύνης προς την Ιεράν Υμών Αδελφότητα.

Ο Πανάγαθος και Υψιστος των πάντων Δοτήρ Κύριος σκέπει και φυλάττει το Σεπτόν Υμών Σκήνωμα εις αιώνα αιώνος.

Ασπαζόμενος Υμάς εν Χριστώ αδελφικώς
διατελώ μετά σεβασμού

Οικονόμος Παπαδήμος Δήμος

αρωματοπωλείο

Ακάνθου 7, Ιερισσός
Τ.Κ. 630 75

☎ 2377111256

☎ 6972 204563

✉ kar_mar@yahoo.gr

📍 Αρωματοπωλείο Ιερισσού
Le boudoir de parfum

Σίσου

Παπαδημητρίου

Γυναικεία Ενδύματα
& Υποδήματα

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Ιερισσός 23770 22475

3

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ
ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Εν Ιερισσώ τη 3η Ιανουαρίου 1936

Προς τους Σεβαστούς και Αγίους Επιτρόπους της Ιεράς Σεβασμίας και
Μεγίστης Μονής του Βατοπεδίου.

Εις Αυτήν

Υγιείς και ευτυχές τον νέον έτος.

Κατόπιν της γενομένης καταστροφής του χωρίου μας Ιερισσού, συνεπεία σεισμού, είμαι κι εγώ εις εκ των τα μάλλα υποστάντος ζημία δυστυχώς.

Το σεβαστόν Δημόσιον επεφάσισε την ανέγερσιν νέου χωρίου, και ήδη αι εργασίαι ευρίσκονται περί τα τέλη.

Τα μεγέθη των οικειών ορίσθησαν επί τη βάσει των ατόμων εις τρεις κατηγορίας.

Α΄.	Άτομα 1-2	Τύπος Α΄	Αξία δραχμών	36.000 με το υλικόν
Β΄.	» 3-4	» Β΄	»	48.000
Γ΄.	» 5 κ' άνω	» Γ΄	»	60.000

Ο πλέον αδικημένος τύπος είναι ο Γ΄ ως βλέπετε και προπαντός από άτομα (μέλη) ανερχόμενα άνω των 7. Εις την τάξιν αυτήν ευρίσκομαι κι' εγώ ως έχων 8 μέλη. Ανάγκη επεκτάσεως και συνεπώς χρηματικού ποσού και υλικού περισσοτέρου του προορισθέντος.

Ευρισκόμενος εις την στενάχωρον αυτήν θέσιν, και μη ευρίσκην ουδαμότεν εντεύθεν σανίδια εκ καστανέας προστρέχω εις τα λίαν φιλόνητρα αισθήματά Σας, ως πολύ γνωστός και φίλος Σας να μου παραχωρήσετε τοιαύτα, ξηρά ή παλαιά, σύμφωνα με την συνεμμένην σημειώσιν μου.

Έχων πάντοτε υπ' όσιν μου ταύτην την ευεργεσίαν, προς εκπλήρωσιν εις το μέλλον της υποχρεώσεώς μου ταύτης. Διατελώ εν αναμονή ευνοϊκής απαντήσεώς Σας.

Μετά σεβασμού και αγάπης.

Ι. Δ. Αναγνώστου

[Συνημμένο σημείωμα]

Διαστάσεις σανιδιών ως έγγιστα

Τεμάχ.	20 των	2,50Χ0,05Χ0,15 και άνω
»	40 »	2,50Χ0,03Χ0,15 και άνω
	60	

ΠΑΙΖΟΥΜΕ;

ΠΑΙΖΟΥΜΕ: ΙΣΟΡΡΟΠΩ ΚΙ ΑΚΡΟΒΑΤΩ...

Κείμενο : ΣΟΦΙΑ ΥΨΗΛΑΝΤΗ

Ισορροπία... το παν στη ζωή; Ίσως. Το σίγουρο είναι πως έχει γίνει πολύ κουβέντα για τη σημασία της, και όχι άδικα! Κάθε μέρα ακροβατούμε και δίνουμε ενέργεια, προσπαθώντας να τα κρατήσουμε σε μια ισορροπη κατάσταση: το χρήμα, τη δουλειά, την οικογένεια, τις σχέσεις, την ψυχική υγεία, το μέλλον...

Αν δεν έχουμε ισορροπία στη ζωή, είναι πολύ δύσκολο να διαχειριστούμε και να φέρουμε εις πέρας τις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις του σύγχρονου ανθρώπου. Η αρμονία, η ομορφιά, η πληρότητα και η ευδαιμονία είναι αποτέλεσμα ισορροπημένων πράξεων ή καταστάσεων, γι' αυτό και η ισορροπία παίζει τόσο σημαντικό ρόλο στις ζωές μας. Η ισορροπία είναι αυτή που μας επιτρέπει να αποδίδουμε στο υψηλότερο επίπεδο, να έχουμε διαύγεια, να ορίζουμε τι είναι αυτό που θέλουμε από τη ζωή μας και να το κυνηγάμε.

Ισορροπία, λέξη κι έννοια που φαίνεται και στα παιχνίδια που έπαιζαν παλιά.

Πατερίτσες ή ξυλοπόδαροι ένα παιχνίδι που μας δείχνει πόσο σημαντική είναι η ισορροπία. Εδώ φαίνεται και κυριολεκτικά πως αν δεν κρατήσεις την ισορροπία σου μπορεί να πέσεις.

ΠΑΤΕΡΙΤΣΕΣ (ΞΥΛΟΠΟΔΑΡΟΙ)

Για το παιχνίδι αυτό χρειαζόταν ειδική κατασκευή από δυο ξύλα, που στο πλάι τους είχαν από μια πατούρα, που πάνω τους πατούσαν τα πόδια του παιδιού. Το παιχνίδι αυτό χρειαζόταν πολύ μεγάλη ισορροπία. Το παιδί που θα έκανε τα περισσότερα βήματα χωρίς να πέσει ήταν ο νικητής του δύσκολου αυτού παιχνιδιού.

Η χρήση των ξυλοπόδαρων διαπιστώνεται σε διαφορετικές ιστορικές εποχές με διαφορετικές εφαρμογές, και ήταν υπαρκτή ήδη από την αρχαιότητα κατά τον 6ο αιώνα π.Χ. στην αρχαία Ελλάδα.

2.000 χρόνια πριν το χρησιμοποιήσουν στην υπόλοιπη Ευρώπη και ιδιαίτερα στη Γαλλία το 1441 μ.Χ.

[Ένας αττικός μελαμβαφής αμφορέας, δοχείο αποθήκευσης πολύτιμων ελαίων που δείχνει σε μελανόμορφη απόδοση Χορό από ηθοποιούς με ξυλοπόδαρα και που αποδίδεται στον Έλληνα (αττικό), ζωγράφο «της Αιώρας» που ζωγράφιζε περίπου το 550-525 π.Χ., Φωτογραφήθηκε όταν εβρίσκετο στην Συλλογή Memorial του James Logie, Πανεπιστήμιο Canterbury NZ].

Το αγγείο παρουσιάζει μια μοναδική σκηνή από μια χωρική χορωδία από την πρώιμη μορφή της ελληνικής θεατρικής παράστασης όπου πέντε άνδρες σε ξυλοπόδαρα, φορούν μακρούς μυτερούς σκούφους, προσωπεία με γενειάδες, κορσέδες από ζωικό δέρμα και φανέλες με φτερά ή και μέταλλο.

Στην αρχαία Ελλάδα το ξυλοπόδαρο λεγόταν «κλώβαθρον». Είναι σύνθετη λέξη και παράγεται από το «κώλον» που θα πει άκρη και από το «βάθρον» που θα πει βάση.

Επομένως οι ξυλοπόδαροι λεγόταν κλωβαθριστές.

Τα μυώδη πόδια τους ισορροπούν επισφαλώς στα μικρά σκαλιά των ξυλοπόδαρων, που υποδεικνύονται στη ζωγραφική απόδοση με απλές κινήσεις της χρωστικής ουσίας.

Μετά από αρκετούς αιώνες από την χρήση του κατά την αρχαία ελληνική εποχή άρχισε να χρησιμοποιείται και στην Ευρώπη.

Ξυλοπόδαρα χρησιμοποιούσαν από τον 18ο αιώνα οι Γάλλοι βοσκοί που ζούσαν στη Νοτιοδυτική Γαλλία. Δεν υπήρχαν δρόμοι κι όταν έβρεχε το έδαφος γινόταν βαλτώδες. Οι βοσκοί δυσκολεύονταν να ακολουθούν το κοπάδι τους και προκειμένου να το εποπτεύουν καλύτερα χρησιμοποιούσαν ξυλοπόδαρα, τα οποία είχαν 1,5 μέτρα ύψος και κρατούσαν ένα ραβδί για ισορροπία. Περπατώντας με τα ξυλοπόδαρα μπορούν να καλύψουν μεγάλες αποστάσεις και να βλέπουν καλύτερα. Τα ξυλοπόδαρα σταδιακά έγιναν μέσο μεταφοράς για τους κατοίκους, ιδιαίτερα για τους ταχυδρόμους. ■

Το σπίτι σου είναι σαν εσένα, είναι ξεχωριστό. Είναι ο χώρος που σε εκφράζει. Το αλλάζεις, το μοιράζεσαι, το αγαπάς. Το σκέφτεσαι πάντα. Είναι το μέρος που γυρίζεις ... όπου κι αν πας.

Ζήσε το σπίτι σου!

Μπάντης home

Like [facebook.com/mpanlis.home](https://www.facebook.com/mpanlis.home)

Αριστοτέλους 6 - Ιερισσός / Τηλ: 23770 23200 / mpanlis.home@gmail.com

«ΟΙ ΔΑΚΤΥΛΙΟΙ ΤΟΥ ΚΡΟΝΟΥ» ΤΟΥ W. G. SEBALD ΚΑΙ Η «ΑΓΕΛΑΣΤΟΣ ΠΕΤΡΑ» ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΚΟΥΤΣΑΦΤΗ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΕ ΤΟΠΟΥΣ ΜΝΗΜΗΣ

Κείμενο : ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΡΙΘΑΡΙΔΗΣ

«**TIME IS THE FIRE IN WHICH WE BURN**» (Ο χρόνος είναι η φωτιά μέσα στην οποία καιγόμαστε) - Τίτλος μουσικού κομματιού των Kammerflimmer Kollektief

«Αναψηλαφώντας το παρελθόν, είπε, συνειδητοποιώ τώρα ότι η Ιστορία δεν αποτελείται παρά μόνο από τις συμφορές και τους πειρασμούς που σαρώνουν τη ζωή μας σαν τα κύματα, όταν σκάζουν πάνω στην ακτή της θάλασσας, έτσι ώστε, όσο διαρκούν οι μέρες μας πάνω στη Γη να μην υπάρχει ούτε μια στιγμή που να είναι πραγματι απαλλαγμένη από τον φόβο». (W.G.Sebald - Οι δακτύλιοι του Κρόνου - εκδόσεις ΑΓΡΑ - σελ. 173-174).

Δύο διαφορετικοί τόποι στους οποίους αναζητούνται τα χνάρια της παρουσίας των ανθρώπων σ' αυτούς.

Ο W.G. Sebald, Γερμανός συγγραφέας, περιδιαβαίνει τοπία της Ανατολικής Αγγλίας στο μυθιστόρημά του «Οι δακτύλιοι του Κρόνου» (Εκδ. ΑΓΡΑ 2009).

Ο Φίλιππος Κουτσαφτής αναζητεί τα ίχνη της αρχαίας μέσα στη σύγχρονη πόλη της Ελευσίνας στο ντοκιμαντέρ «Αγέλαστος Πέτρα» (2001).

Στο οδοιπορικό τους συναντούν ανθρώπους παραδομένους στη φθορά του χρόνου, που με τις διηγήσεις τους ανασύρουν γεγονότα ενός μακρινού παρελθόντος προσπαθώντας να γαντζωθούν από αυτά, μήπως και μπορέσουν για λίγο να εμποδίσουν τη φθορά, να ανοίξουν μια χαραμάδα μέσα στο ανελέητο πέρασμα του χρόνου που σαρώνει και τα εναπομείναντα ψήγματα ζωής.

Ο Sebald επισκέπτεται, στο πρώτο μισό της δεκαετίας του '90, τα αραιοκατοικημένα τοπία της Ανατολικής Αγγλίας, τις κομητείες Νόρφολκ και Σάφολκ. Πόλεις που κάποτε έσφυζαν από ζωή, τώρα στέκουν ερημωμένες και παραδομένες στη σκόνη του χρόνου. Βιομηχανικές και στρατιωτικές εγκαταστάσεις που εγκαταλείφθηκαν, επαύλεις ρημαγμένες, φαντάσματα τωρινά ενός φαινομενικά ένδοξου παρελθόντος. «Οι ψαρόβαρκες που ξεκινούσαν άλλοτε από το γιαλό χάθηκαν αφότου το επάγγελμα έπαψε να αποδίδει, και μαζί εξαφανίστηκαν και οι ψαράδες. Εδώ κι εκεί συναντά κανείς νεκροταφεία πλοίων όπου σαπίζουν οι αδέσποτες βάρκες, και τα συρματόσκοινα των βαρούλκων που τις τραβούσαν άλλοτε στη στεριά σκουριάζουν στον αμυροποτισμένο αέρα» (σελ. 67).

Παρατηρεί με ακρίβεια στη φύση καθετί που ανήκει στη φυσική τάξη και, συνεπώς, γεννιέται, εξελίσσεται και πεθαίνει.

Ένα λουλούδι, ένα δέντρο, έναν εγκαταλειμμένο δρόμο, ένα οίκημα, κάποιο ερείπιο, όλα βρίσκονται σε κάποιο στάδιο της φυσικής τάξης των πραγμάτων. Εκείνα που τον εντυπωσιάζουν περισσότερο είναι τα ερείπια, οι χορταριασμένες αυλές εγκαταλειμμένων οικημάτων, η απουσία μορφών ζωής σε αυτούς τους τόπους. Ο ίδιος ο άνθρωπος διαπράττει την Ύβρη απέναντι στη φύση και κοντεύει να καταστρέψει σε λίγες μόνο δεκαετίες

ό,τι μπόρεσε να δημιουργήσει για πολλούς αιώνες. Το σκηνικό που συναντάει ο συγγραφέας στο οδοιπορικό του είναι κάποια στιγμή εντελώς μακάβριο. «Κάθε χρόνο, χιλιάδες τόνοι υδραργύρου, καδμίου και μολύβδου, βουνά ολόκληρα από λιπάσματα και παρασιτοκτόνα καταλήγουν μέσα από

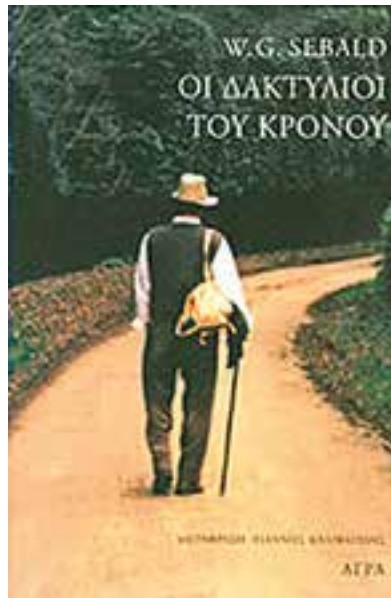
τους ποταμούς και τα ρέματα στον Γερμανικό ωκεανό. Ένα μεγάλο μέρος των βαρέων μετάλλων και των υπόλοιπων τοξικών ουσιών κατακάθεται στα αβαθή νερά της σύρτης του Ντόγκερ, όπου το ένα τρίτο των ψαριών έρχεται στον κόσμο με ασυνήθιστα σαρκώματα και ανωμαλίες. Σε ορισμένες από τις σπανιότερες ποικιλίες της γλώσσας, του κουτσουρά και του κυπρίνου έχει παρατηρηθεί ότι τα θηλυκά ψάρια εμφανίζουν σε όλο και μεγαλύτερο ποσοστό μεταλλαγμένα άτομα με αρσενικά γεννητικά όργανα» (σελ.67-68).

Συνθέτει τη βιογραφία ανθρώπων που πέρασαν από

αυτά τα μέρη, έζησαν εκεί και καταπιάστηκαν με κάποια απασχόληση. Στις διηγήσεις του Sebald, υπάρχουν οι μελαγχολικές καταγραφές για ανθρώπους που δεν έζησαν τις ζωές τους όπως θα ήθελαν να τις ζήσουν. Ή, μάλλον, δεν κατάφεραν παρά ελάχιστα από αυτά που ονειρεύτηκαν. Ο Sebald, ακούει τις ιστορίες τους, αφουγκράζεται τον πόνο, γίνεται μάρτυρας της φθοράς ή κάποιας συμφοράς που έτυχε ν' ακούσει. Είναι καταγραφέας της μνήμης των ανθρώπων, μιας καλά καταχωνιασμένης μνήμης, που ήρθε η στιγμή να ανασυρθεί και να ειπωθεί με λόγια σαν μια ακόμη θλιβερή ιστορία.

Στο Λόεστοφτ, πόλη της Ανατολικής Αγγλίας, καρνάγια και εργοστάσια έχουν βάλει λουκέτο, ένα στα δυο σπίτια πωλούνται αλλά κανείς δεν αγοράζει. Ποια μοίρα ορίζει την αλλαγή της ανθρώπινης συνθήκης; Από τον πλούτο και την ευμάρεια στη αντίπερα όχθη της παρακμής και της δυστυχίας; Λίγα χρόνια χρειάζονται για να δει ο σύγχρονος άνθρωπος το ντροπιαστικό του είδωλο στον καθρέφτη και τα εφήμερα έργα του πολιτισμού του να διαλύονται σαν κάστρα φτιαγμένα από άμμο. Απληστία, ματαιοδοξία, λέξεις που εμπεριέχουν το σπέρμα της καταστροφής.

Ο αφηγητής στην ταινία «Αγέλαστος Πέτρα», περιδιαβαίνει στη δεκαετία του '90 τη σύγχρονη πόλη της Ελευσίνας, πόλης διάσημης στην αρχαιότητα για τα ελευσίνια μυστήρια και τόπου καταγωγής του τραγωδού Αισχύλου. Η σύγχρονη όψη της, μια αφεγάδιαστη μαρτυρία για το αμαρτωλό πρόσωπο της βιομηχανικής ανάπτυξης στην Ελλάδα. Τα πρόσωπα που μιλούν, σα σκιές από

Αττική. Αρχαία Ελευσίνα, 1953.

» αρχαία τραγωδία ή από τα ελευσίνια μυστήρια, μαρτυρούν τα λείψανα αυτού που ίσως κάποτε ονομάστηκε «οικονομικό θαύμα» και αφήνει ανεξίτηλα το θλιβερό του προσωπίο στη σημερινή πόλη. Χιλιάδες άνθρωποι ζουν δίπλα σε τσιμεντοβιομηχανίες και διυλιστήρια. Ρύπανση πέρα από κάθε όριο, αέρας, νερά μολυσμένα, η ζωή στα άκρα. Οι αγώνες των κατοίκων να μην επεκταθούν οι εγκαταστάσεις του πετρελαϊκού κολοσσού στην πόλη τους. Πόσο δηλητήριο μπορείς να αντέξεις; 1992, έκρηξη στο διυλιστήριο, 15 νεκροί εργάτες. Τα αίτια θα ξεχαστούν γρήγορα, η ζωή πρέπει να συνεχιστεί. Άραγε ποιος θα είναι ο επόμενος; 15 ζωές νεκρές, 15 ζωές που έκαναν σχέδια να παντρευτούν, να μεγαλώσουν παιδιά με τα απαραίτητα εφόδια, 15 ζωές που ήθελαν ένα κομπόδεμα για να καλυτερέψουν τη ζωή τους. Το μόνο που χρειάζονται είναι το νόμισμα που θα θαφτεί μαζί τους για να περάσουν τον Αχέροντα και να φτάσουν στον Κάτω Κόσμο, όπως συνήθιζαν να κάνουν οι αρχαίοι πρόγονοι.

Στην ταινία, παρακολουθούμε το αντάμωμα απόμαχων εργατών της τσιμεντοβιομηχανίας. Έχουν απομείνει στη ζωή περίπου 10, από τους 47 που ήταν κάποτε. Πολλοί, λόγω της θέσης τους στην τσιμεντοβιομηχανία εισέπνεαν για χρόνια τη θανατηφόρο σκόνη. Γέμισαν τα πνευμόνια τους μ' αυτήν, στο τέλος τους νίκησε και έφυγαν από τη ζωή για να συναντήσουν τους νεκρούς εργάτες του διυλιστηρίου.

Το οδοιπορικό στην Ελευσίνα της δεκαετίας του '90 αποκαλύπτει τα ίχνη της αρχαίας πόλης μέσα από τις αρχαιολογικές ανασκαφές. Μία τάφος ανασκάπτεται, δύο ακριβώς ίδιοι τάφοι ανασύρονται, μέσα στις σαρκοφάγους δύο νεκροί στρατιώτες με τα κτερίσματά τους. Στον τάφο του ενός ένα σημαντικό εύρημα, ένα κράνος από το ιππικό της Θήβας. Δύο Ελευσίνιοι στρατιώτες πολέμησαν με

το ιππικό της Θήβας. Ίσως στη μάχη των Λεύκτρων στην οποία οι Θηβαίοι με τον ευφυή στρατηγό τους Επαμεινώνδα νίκησαν τους -αήττητους ως τότε- Σπαρτιάτες. Τώρα είναι θαμμένοι στην πατρώα γη. Γύρω τους η σκόνη αιωρείται, φορτηγά μεταφέρουν οικοδομικά υλικά, η ατμόσφαιρα ώρες ώρες γίνεται πνιγηρή. Η Ιστορία δε μνημονεύει τον άγνωστο στρατιώτη, παρά μόνο το στρατηγό. Ο άγνωστος στρατιώτης, παρ' ότι αποτελεί κινητήριο μοχλό της Ιστορίας, αυτή μονίμως τον ξεχνά. Συνήθως θα τον βρεις ως έναν απλό αριθμό στην στατιστική, στα Λεύκτρα υπήρχαν 300 νεκροί Θηβαίοι και

1.000 Σπαρτιάτες. Λίγο πιο πέρα ένας άλλος τάφος, μια γυναίκα που θάφτηκε με τον καθρέφτη της. Τόσους αιώνες μετά, ο καθρέφτης κάνει κάποιους παράξενους ιδιαισθητικούς κάτω από το ηλιακό φως. Ξαν να μη θέλει να τον αγγίξει άλλο χέρι και με μια επίμονη άρνηση δηλώνει ότι η χρήση του τελείωσε με το θάνατο εκείνης της γυναίκας, 2.500 χρόνια πριν. Καινούρια οικοδομήματα θα χτιστούν πάνω στα ερείπια της αρχαίας πόλης. Ένα ταχυφαγείο χτίστηκε δίπλα σε ένα αρχαίο εργαστήριο κεραμικής. Μέσα στο σύγχρονο κατάστημα, αν ζητήσεις να σου ανοίξουν την πόρτα μιας αποθήκης, θα

βρεθείς μπροστά στο αρχαίο εργαστήριο. Η αρχαία πόλη αρνείται να παραδοθεί. Έχει κλεισμένη στα σπλάχνα της την μνήμη των ανθρώπων. Αυτή που υπενθυμίζει ότι κάποτε οι άνθρωποι ζούσαν σε αρμονία με τη φύση. Αυτός ο τόπος σήμερα, παρατηρείς μελαγχολικά ο αφηγητής, έχει χάσει προ πολλού το αίσθημα της ισορροπίας και του μέτρου.

«**Η μόνη περιουσία είναι η μνήμη**», κάπου ακούγεται στην ταινία. Μα κι ο Sebald στο ίδιο βιβλίο, αναρωτιέται: «**Τι θα γινόμασταν χωρίς τη μνήμη; Δεν θα ήμασταν ικανοί να οργανώσουμε ούτε τις πιο απλοϊκές σκέψεις, ακόμα και η πιο ευαίσθητη ψυχή θα έχανε το χάρισμα να δείξει στοργή, η**

«**υπαρξή μας θα κατανοούσε μια ατέρμονη αλληλουχία από άσκοπες στιγμές, και το παραμικρό ίχνος του παρελθόντος θα έσβηνε παντοτινά**» (σελ. 280-281). Στην «**Αγέλαστο Πέτρα**» η κάμερα του Φίλιππου Κουτσαφτή ακούει με τρυφερότητα, στοργή και αγάπη τις διηγήσεις των ανθρώπων της Ελευσίνας. Μια νέα κοπέλα ονειρεύεται τη ζωή της έξω από τον τόπο αυτό. Μια ηλικιωμένη γυναίκα θυμάται καλά τα παιδικά της χρόνια στη Μικρά Ασία. Αυτά θυμάται και τίποτε άλλο. Ένας άλλος ηλικιωμένος άντρας έχει χάσει πρόσφατα τη γυναίκα του. Πιστεύει πως θα συναντηθεί μαζί της μετά και τη δική του αποδημία. Κάποιοι άλλοι αφηγούνται μπροστά στην κάμερα μια ιστορία, στα όρια μύθου και πραγματικότητας. Όταν ήταν, λένε, να χτιστεί ένα εργοστάσιο υπήρχε στο οικόπεδο ένα εκκλησάκι. Αυτό έπρεπε να γκρεμιστεί γιατί εμπόδιζε την ανέγερση του εργοστασίου. Κανείς δεν αναλάμβανε το γκρέμισμα της εκκλησίας, ώσπου βρέθηκε κάποιος και το γκρέμισε. Ο ίδιος ανέλαβε και το χτίσιμο της εκκλησίας λίγα μέτρα πιο πέρα. Τη μέρα που τελείωσε οριστικά τη δουλειά, μπήκε σε ένα λεωφορείο για να πάει σπίτι του. Έχοντας το χέρι του έξω από το παράθυρο κάποιο διερχόμενο όχημα του το έκοψε.

Ένα λουλούδι που ανθίζει δίπλα σε ερείπια, ένα πουλί επιμένει να πετάει δίπλα σε καμινάδες εργοστασίων, ένα μαυρό γεννιέται κοντά σε σωρούς σκουπιδιών. Οι άνθρωποι βαδίζουμε στη Γη, αποτελώντας ίσως τα κομμάτια ενός γιγαντιαίου παζλ. Με τη διαφορά πως κάποια κομμάτια είναι προ πολλού χαμένα και για να παραμείνει η εικόνα καθαρή δεν υπάρχει η πολυτέλεια να χαθούν κι άλλα. ■

εὐθριζ
Κομμωτήριο

Τηλ.: 23770 41140
Ιερισσός Χαλκιδικής

Cafe Bar
Μύλος

Ιερισσός Χαλκιδικής
τηλ: 6972710374

Επίκαιρη πανοραμική φωτογραφία από τον λόφο που βρισκόταν η συνοικία Λαδιάβα του "παλιού χωριού". Στο κέντρο της φωτογραφίας διακρίνεται το κίосκι στην τοποθεσία Αρβίκλης. [Φωτογραφία του Γιάννη Βεργίνη]

ΑΡΒΙΚΛΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΕΙΡΗΝΕΣ ΤΗΣ ΛΑΔΙΑΒΑΣ

ΑΡΒΙΚΛΗΣ, ΚΑΙ Η ΣΕΙΡΗΝΕΣ ΤΗΣ
ΛΑΔΙΑΒΑΣ

Κείμενο : ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ΚΟΥΜΑΡΟΣ
Επιμέλεια κείμενου : ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΟΥΛΑΣΙΩΤΟΥ

[Κείμενο από τα χειρόγραφα τετράδια του αεί-μνηστου Αλκιβιάδη Κούμαρου. Επιδιώχθηκε να διατηρηθεί η αυθεντικότητα του κειμένου. «Αρχείο Κυττάρου».]

Αρβίκλης. Ένα όνομα παράξενο. Έτσι λέγαν αυτή την τοποθεσία οι παλιοί Ιερισσιώτες. Ποιος έβγαλε αυτό το όνομα και γιατί, δεν ξέρουμε, πάντως έχει κι αυτό τη δική του ιστορία.

Ο Αρβίκλης ήταν η βορειότερη πλευρά της παλιάς Ιερισσού και της γειτονιάς της Λαδιάβας. Σ' αυτό το λόφο που ήταν ξεχωριστός από τα σπίτια της Λαδιάβας, είχαν οι Τούρκοι το καρακόλι φυλάκιο. Δεν ξέρουμε εάν πριν τους Τούρκους το είχαν κάποιος άλλοι, εάν ήταν Βυζαντινοί ή Ρωμαίοι. Όποιοι κι αν ήταν, από εκεί πάνω έλεγχαν στεριά και θάλασσα. Έναν δρόμο που πήγαινε προς τον Πολύγυρο, τον άλλο που πήγαινε στα άλλα χωριά και τη Λιαρίγκοβη και τον δρόμο που πήγαινε για το Άγιον Όρος.

Σύμφωνα με τα λεγόμενα ηλικιωμένων, οι Τούρκοι κάποια εποχή, το εγκατέλειψαν και πήγαν και κάμαν έναν σταθμό χωροφυλακής στη γειτονιά της χωρούδας. Εκεί έμενε ένας αστυνόμος και 4-5 Τούρκοι χωροφύλακες, αυτοί εισέπρατταν και τους φόρους. Με αυτούς συνεργάζονταν και μερικοί κοτζαμπάσηδες.

Όταν το καρακόλι έμεινε άδειο, τότε οι κοινοτάρχες ενδιαφέρθηκαν να το κάμουν σχολείο. Δεν ξέρω εάν πήραν άδεια από τους Τούρκους ή από αλλού, αλλά αυτό το σπίτι που το είχαν οι Τούρκοι καρακόλι, το καθάρισαν, το επισκεύασαν και το κάμαν σχολείο. Και όταν φέραν δασκάλους και χτυπούσε το πρωί η μεγάλη καμπάνα της εκκλησίας, τα παιδιά που θέλαν να μάθουν γράμματα παίρναν τις τσάντες και πήγαιναν σχολείο.

Το 1912 όταν ελευθερώθηκε η Θεσσαλονίκη, ήρθαν στην Ιερισσό Έλληνες στρατιώτες, δεν ξέρω πόσοι ήταν, πρώτη φορά βλέπαν Έλληνες στρατιώτες οι Ιερισσιώτες. Αυτοί τότε στρατοπέδευαν στο σχολείο. Ο Αρβίκλης έγινε καρακόλι, σχολείο και στρατώνας.

Εκεί έγραψε ένας στρατιώτης το τραγούδι «Να 'χα έναν ταχυδρόμο»¹. Οι στρατιώτες, όταν

τελείωσε η παραμονή τους, φύγαν, αλλά το τραγούδι έμεινε και το τραγουδούσαν οι κοπέλες της Λαδιάβας και άλλοι για πολλά χρόνια.

Όταν ήρθε ο καιρός να πάω και εγώ σχολείο, το 1926, η μάνα μου, μου έφτιαξε μια πάνινη τσάντα με ένα κορδόνι. Αγόρασαν μια πλάκα από μαύρο γραφίτη και ένα κοντύλι. Μου κρέμασαν την τσάντα στον ώμο και όταν χτύπησε η καμπάνα πήγα με τα άλλα παιδιά της γειτονιάς για το σχολείο. Περάσαμε και τα στενά δρομάκια με γέλια και χαρές και φτάσαμε στον Αροβίγλι. Μπροστά μας υψωνόταν μια πετρόχτιστη καμάρα σαν αυτές που έχουν τα κάστρα. Δίπλα από την καμάρα συνέχιζε ένας μισογκρεμισμένος τοίχος που χώριζε τα σπίτια από τον Αρβίκλη. Από την άλλη πλευρά της καμάρας συνέχιζε άλλος ένας τοίχος και αυτός μισογκρεμισμένος. Όλα αυτά δείχνουν ότι ο Αρβίκλης ήταν ένα παλιό μικρό κάστρο.

Εκεί, σχεδόν στη μέση ήταν το σχολείο. Ήταν ένα σπίτι όπως αυτά της Ιερισσού. Κάτω το κατώ και πάνω τα δωμάτια. Δίπλα προς την πλευρά της καμάρας, ήταν κολλημένο ένα χαμηλό σαν αποθήκη ή στάβλος. Όταν χτύπησε το κουδούνι τα παιδιά ανέβηκαν στο μεγάλο. Εμάς τα πρω-

STREET WEAR Vergini SINCE 1989

1ος Όροφος Αρωματοπωλείο Γαλλικά αντίγραφα αρωμάτων Ρούχα Ανδρικά - Γυναικεία Accessories	2ος Όροφος Υπόδηση Γυναικεία Ανδρική Παιδική	3ος Όροφος Ψηφιακές εκτοπώσεις T-Shirt Futer Jeans - Eco Bags
--	--	---

Μέλι & Σουσάμι

Έργα Καρναί | Μησκότο

» τάκια, μας οδήγησαν σ' αυτό το μικρό. Κάτω το πάτωμα ήταν σκέτο χώμα. Στη βόρεια πλευρά είχε δύο παράθυρα και ένα μπροστά, κοντά στη πόρτα ασοβάτιστο και ξεταβάνωτο. Τα θρανία ήταν μερικές σειρές. Τα αγόρια εδώ, οι κοντοί μπροστά, οι ψηλοί πίσω. Κάθισα στο πίσω θρανίο με άλλους δυο. Τα κορίτσια κάθισαν χωριστά σε άλλες σειρές.

Σε λίγο ήρθε μία όμορφη κοπέλα και κάθισε στην έδρα. Ήταν η δασκάλα μας, τη λέγαν Κλεοπάτρα. Εκεί, σ' αυτό το αχούρι έβγαλα την πρώτη τάξη με την ίδια δασκάλα. Με μια μαύρη πλάκα και ένα κοντύλι άρχισα να γράφω γράμματα από το αλφάβητο ξεκινώντας πρώτα από το ο και το άλλο το ι και μετά τα ένωσα, το ο και το ι και έκαμα το πρώτο γράμμα της αλφαβήτου το α. Από την άλλη πλευρά της πλάκας έγραφα τους αριθμούς από το 1 έως το 10. Με μια πλάκα και ένα κοντύλι ξεκίνησα για το σχολείο. Ύστερα μας φέραν το πρώτο αλφαβητάριο.

Πίσω από το σχολείο, προς τη βορειοδυτική πλευρά ήταν μια απουλιάνια που η άκρη της τελείωνε και άρχιζε μια κατηφόρα μέχρι κάτω στο δρόμο. Αυτή η πλαγιά ήταν γεμάτη αγριόχορτα, αγκάθια, βάτα και παλιούρια. Η άλλη πλευρά, η δυτική, ήταν και αυτή κατηφόρα αλλά ήταν ένας σκουπιδότοπος. Όλα τα σκουπίδια τα ρίχνανε εκεί οι Λαδιαβίτες. Εκεί που ενώνονταν οι δυο κατηφόρες, είχε ένα μονοπάτι, όλο στροφές έως το δρόμο που πήγαινε προς το λιμάνι. Σ' αυτή την απουλιάνια που πήγαιναν τα παιδιά και παίζαν διάφορα παιχνίδια, ήταν και χοροστάσι. Τα Σαββατοκύριακα και άλλες μικρογιορτές πήγαιναν εκεί οι κοπέλες της Λαδιάβας. Και το καλοκαίρι, τα βράδια, στήναν χορό με τραγούδια. Δεν υπήρχαν τότε σινεμάδες και θέατρα, ούτε κέντρα διασκέδασης. Η μόνη διασκέδαση ήταν ο χορός και το τραγούδι.

Όταν αυτές οι κοπέλες μαζεύονταν και τραγουδούσαν, -όλες τους καλλιφώνες και ζωηρές- τα απογεύματα που φυσούσε ο Μπάτης, έπαιρνε

τις φωνές τους και τις ταξίδευε μακριά στη στεριά και θάλασσα. Το τραγούδι είχε τόση μελωδία που σκλάβωνε τον κάθε περαστικό. Από εκεί ψηλά που ερχόταν, λες και τραγουδούσαν οι σειρήνες του Οδυσσέα.

Ο Γιάννης ο Γιώργος είχε στο γρίπο του δέκα παλικάρια. Ένα απόγευμα, αφού όλη μέρα δούλευαν σε άλλες "καλάδες", ξεκίνησαν να έρθουν να βάλουν την τελευταία "καλάδα", τη λέγαν "πριμασέρα". Εκεί, μετά από την "πριμασέρα" τραβούσαν το καϊκι στη στεριά, παίρναν τα ψάρια τους και πήγαιναν στα σπίτια τους.

Μόλις φτάξαν στην "καλάδα", άκουσαν τα τραγούδια. Σταμάτησαν τα κουπιά και σηκώθηκαν όρθιοι, βγάλαν τα καπέλα τους και στείλαν έναν χαιρετισμό με φωνές ένα «Ούχα». Το επανέλαβαν. Ο χορός σταμάτησε και το τραγούδι. Οι κοπέλες βγάλαν τα μαντήλια τους και στείλαν και αυτές τον ίδιο χαιρετισμό «Ούχα».

Ύστερα από το χαιρετισμό τα παλικάρια πιάσαν τα κουπιά και άρχισαν να κωπηλατούν να καλάρουν την "πριμασέρα". Γύρισαν την πλώρη προς ανοιχτά, έριξαν την άκρη του σχοινιού έξω στην άμμο. Ένας κρατούσε έξω την άκρη του σχοινιού. Ρίξαν 500 οργιές την μια μπάντα και γύρισαν την πλώρη αριστερά και ρίξαν το δίχτυ. Μόλις τελείωσε το δίχτυ, ρίξαν άλλα τόσα σχοινιά και άραξαν στην άμμο. Στη κάθε μπάντα ήταν από 5 άτομα, βάλαν τα φορνέλια.

Το φορνέλι ήταν μια ζώνη 10 πόντους φάρδος, φτιαγμένη από χονδρό τσουβάλι. Τη μια άκρη την παίρναν στον αριστερό ώμο και την άλλη κάτω από τη δεξιά αμασκάλη. Αυτές οι δυο άκρες ενώνονταν με δυο θηλιές από σχοινί. Μπροστά στη θηλιά ένα άλλο σχοινί, περίπου 60 πόντους, δεμένο στις θηλιές. Στην άλλη άκρη είχε ένα κομμάτι ξύλο σαν το πούλι από το τάβλι, λίγο μεγαλύτερο. Βάζαν το φορνέλι στον ώμο τους, με το αριστερό χέρι κράταγαν το σχοινί από το γρίπο και με το δεξί τίναζαν το σχοινί με το ξύλο και αυτό τυλιγόταν πάνω στο γριπόσχοινο. Το σώμα

τους το γέρναν αριστερά και με αργό βήμα φέρναν το γρίπο έξω.

Αυτοί μόλις βγήκαν έξω, βάλαν τα φορνέλα κι αντί να τραβούν το γρίπο όπως πάντα, πήραν τις δυο άκρες και όπως ήταν ξυπόλητοι βάδιζαν μέσα στα χωράφια και πήραν το μονοπάτι και ανέβηκαν πάνω στον Αρβίκλη στο χοροστάσι. Όπως ήταν ξυπόλητοι και με τα παντελόνια ανεβασμένα μέχρι το γόνατο άρχισαν να τραβάνε το γρίπο μέσα στο χοροστάσι. Σταμάτησαν τα τραγούδια και ο χορός. Όλοι ξαφνιάστηκαν. Πρώτη φορά βλέπαν να τραβάνε γρίπο πάνω στο βουνό. Άρχισαν όλοι να χειροκροτάν, να γελούν και να τσιρίζουν οι γυναίκες.

Δε κράτησε πολύ. Όπως ήταν δεμένοι με τα σχοινιά πήραν το δρόμο της επιστροφής κατέβηκαν κάτω στη θάλασσα και όπως κάναν πάντα, βγάλαν το γρίπο έξω χωρίς να πάθει τίποτα. Ότι ψάρια είχε ο σάκος, τα βάλαν μέσα στο καϊκι. Πλύναν το δίχτυ και το βάλαν πάνω σε ξύλινες απλώστρες που είχαν πάνω στην άμμο. Με ένα γερό παλάγκο τράβηξαν το καϊκι στη στεριά. Όσα ψάρια είχαν βγάλει όλη μέρα τα πουλήσαν στους μανάβηδες, μοίρασαν τα ψάρια που είχαν για τον εαυτό τους και την ώρα που ο ήλιος κρυβόταν πίσω από τα βουνά της Χαλκιδικής και στον ορίζοντα σχημάτιζε ένα ωραίο ηλιοβασίλεμα, πήρε ο καθένας τον τορβά του και τράβηξε για το σπίτι του. Την ίδια ώρα σταματούσαν το τραγούδι και το χορό στον Αρβίκλη. Ο Αποστόλης ο Κορδελάς, ο Αϊβαλιώτης, χρόνια δούλευε στους γρίπους. Ήταν και αυτός μέσα σε αυτά τα παιδιά που κάμαν αυτή την τρέλα, να ανέβουν εκεί πάνω. Πολλές φορές μου έλεγε όλη αυτή την ιστορία.

20-7-2012, Τετράδιο Δ' σελ. 8-14 ■

1 Το τραγούδι «Να 'χα έναν ταχυδρόμο» συναντάται και σε άλλες περιοχές της Ελλάδας. Το πιθανότερο είναι ότι δεν το έγραψε τότε ο στρατιώτης εδώ, στην παλιά Ιερισσό, αλλά μας το έφερε από τον τόπο του.

«ΝΑ 'ΧΑ ΕΝΑΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ»

Κείμενο : ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ΚΟΥΜΑΡΟΣ

Επιμέλεια κείμενου : ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΟΥΛΑΣΙΩΤΟΥ

[Κείμενο από τα χειρόγραφα τετράδια του αείμνηστου Αλκιβιάδη Κούμαρου. Επιδιώχθηκε να διατηρηθεί η αυθεντικότητα του κειμένου. «Αρχείο Κυττάρου».]

Το 1912 όταν απελευθερώθηκε η Θεσσαλονίκη από τους Τούρκους και η υπόλοιπη Ελλάδα, ήρθαν στην Ιερισσό Έλληνες στρατιώτες για ξεκούραση. Ο κόσμος τους δέχτηκε με χαρά, ήταν η πρώτη φορά που έβλεπαν ελληνικό στρατό. Τους βάλαν στο σχολείο που ήταν πάνω στον Αροβίγλι. Από εκεί κοιτούσαν όλον τον τόπο γύρω τους, τα βουνά, τη θάλασσα και το δρόμο.

Τα κορίτσια της γειτονιάς και άλλες γυναίκες τους πλέναν τα ρούχα, που τα φορούσαν τόσο καιρό και ήταν λερωμένα και η κάθε οικογένεια έπαιρνε το μεσημέρι από έναν στρατιώτη στο

τραπέζι τους. Όσο καιρό έμειναν, τρώγαν στα σπίτια των Ιερισσιωτών.

Εκεί, στο σχολείο που μέναν, από τη βόρεια πλευρά, είχε μια πλατεία όπου πολλές φορές τα κορίτσια της γειτονιάς πήγαιναν και χόρευαν. Τότε εκεί σεργιάνιζαν οι στρατιώτες. Πολλές φορές τους κάμαν παρέα τα παλικάρια και οι κοπέλες τότε τραγουδούσαν και χόρευαν.

Ένας στρατιώτης έγραψε ένα τραγούδι και το τραγούδησε ο ίδιος. Το έγραψε για την αγαπημένη του, βλέποντας τα βουνά, τα δάση και τη θάλασσα, που δεν υπήρχε συγκοινωνία να στείλει ένα γράμμα.

ΝΑ 'ΧΑ ΕΝΑΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ

Να 'χα έναν ταχυδρόμο, να τον έχω βοηθό
να μαθαίνω το πουλί μου, πως περνάει μοναχό.

Αλλά ποίος ταχυδρόμος θα μπορέσει να διαβεί,
τέτοια όρη, τέτοια δάση, τέτοια θάλασσα φρικτή;

Να κι έρχεται ένα πουλάκι με ανοιγμένα τα φτερά,
και του λέγω· ωραίο τριγωνάκι πως περνάς στην
ξενιτιά;

Και του δένω γραμματάκι, στο λαιμό
με μια κλωστή
και του λέγω· ωραίο τριγωνάκι, πρόσεξε
να μη χαθεί.

Όπου δεις δυο κυπαρίσσια και στη μέση μια ιτιά,
εκεί μέσα ωραίο μου πουλάκι, να τινάξεις τα φτερά.

Από κει θε να βγει νέα, άγγελος ζωγραφιστός.
Δώστη να αυτό το γραμματάκι και πες την
πως την αγαπάω.

Αυτό το τραγούδι που τραγούδησε εκείνος ο στρατιώτης, το πήραν οι κοπέλες της γειτονιάς και το κάμαν δικό τους. Το τραγουδούσαν πάντα όπου βρισκόταν, σε γλέντια και εκεί στον Αροβίγλι, όταν κάθονταν τα βράδια και αγνάντευαν τη θάλασσα και τα βουνά.

Τετράδιο Α' σελ 28-29 ■

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΩΑΝΝΑ ΖΗΚΙΔΟΥ

Κείμενο : ANNA ΛΑΓΟΝΤΖΟΥ

Την Ιωάννα τη γνώρισα στο τέλος της περασμένης σχολικής χρονιάς, με την άλλη της ιδιότητά, αυτήν της Νηπιαγωγού, στο 1ο Νηπιαγωγείο Ιερισσού, όταν έφτασε να αναλάβει τα καθήκοντά της, για τη φετινή σχολική χρονιά.

Αυτό που μου προκάλεσε εντύπωση ήταν ότι εκτός από το επάγγελμα της Νηπιαγωγού, είναι απόφοιτος μουσικής σχολής, αλλά και πτυχιούχος της σχολής καλών Τεχνών, με πολλές εκθέσεις ήδη στο ενεργητικό της.

Αυτή η πολλαπλότητα των ενδιαφερόντων της και των ασχολιών της, με παρακίνησε να ζητήσω να μάθω περισσότερα για την προσωπικότητά της, αλλά και τον τρόπο που βρίσκει και συνδυάζει τις τέχνες της και το επάγγελμα της Νηπιαγωγού.

Καθώς είναι ευλογία να κάνεις τα ενδιαφέροντά σου επάγγελμα, πόσο δε τις τέχνες σου, πιστεύω ότι αυτή η συνέντευξη, θα μας δείξει τον τρόπο που η Ιωάννα το πετυχαίνει.

Η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε μια χειμωνιάτικη μέρα, σε ένα όμορφο καφέ της Ιερισσού, μέσα σε μια ευχάριστη και πολύ φιλική ατμόσφαιρα ξεκινώντας κάπως έτσι...

Ιωάννα, πού μεγάλωσες; Ποια ήταν η συνεισφορά της οικογένειάς σου σ' αυτό που είσαι σήμερα;

Μεγάλωσα στο Διδυμότειχο Έβρου στο οποίο ζούσα μέχρι τα 19 μου χρόνια, όταν μετακόμισα στη Θεσσαλονίκη για να σπουδάσω Νηπιαγωγός. Η συμβολή της οικογένειάς ήταν και είναι σημαντική, ο παππούς μου Τιακούδης Αθανάσιος έπαιξε μουσική, στην οποία με εισήγαγε σε ηλικία 10 ετών. Θυμάμαι ακόμα τη στιγμή που φόρεσα το ακορντεόν και ακούστηκαν οι πρώτοι ήχοι. Έπαιξα ένα απλό δημοτικό τραγούδι. Οι γονείς μου, δάσκαλοι στο επάγγελμα, πάντα υποστήριζαν τις σπουδές και την προσπάθεια που έκανα στη μουσική. Οι σπουδές συνεχίστηκαν στο Δημοτικό Ωδείο Αλεξανδρούπολης και στη συνέχεια στο Δημοτικό Ωδείο Θεσσαλονίκης. Παλαιότερα τα πράγματα ήταν διαφορετικά και όταν πήγα στη Θεσσαλονίκη συνειδητοποίησα ότι ο χρόνος σπουδών είναι διαφορετικός στην επαρχία σε σχέση με τα Ωδεία της Θεσσαλονίκης, ήμουν συμμαθήτρια με παιδιά 12 χρονών, κάτι που έκανε να εντείνω την προσπάθεια.

Πώς μπόρεσες να συνδυάσεις τα μαθήματά σου στη μουσική, στη σχολή καλών τεχνών και στο παιδαγωγικό τμήμα της Σχολής Νηπιαγωγών και με ποια χρονική προτεραιότητα ολοκλήρωσες τις σπουδές σου;

Η μουσική ξεκίνησε σε ηλικία 10 ετών, στα 19 μου πέρασα στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο και συνέχισα τις σπουδές αρχικά στο Δημοτικό Ωδείο Θεσσαλονίκης και στη συνέχεια τις θεωρητικές σπουδές (Αρμονία-Αντίστιξη) στο Αριστοκράτειο Ωδείο στην τάξη του κ. Παύλου Γαϊτανίδη. Στο τρίτο έτος σπουδών φοίτησα στο Μουσικό Κολλέγιο Θεσσαλονίκης, όπου παρακολούθησα

Snowwhite 2017 (λεπτομέρεια), 160X45X12 εκ, τζάμι, κερί, κελύφια αυγών και βίδες

μουσικοπαιδαγωγικό κύκλο Σπουδών, ένα συνδυασμό μουσικών και παιδαγωγικών Σπουδών, γνώσεις πολύ χρήσιμες για το Νηπιαγωγείο. Στη Σχολή καλών τεχνών άρχισα να σπουδάζω σε ηλικία 40 ετών το 2011 και πήρα το πτυχίο μου το 2017, ενώ εργαζόμουν ως νηπιαγωγός. Ο συνδυασμός απαιτεί συγκέντρωση, επιμονή, υπομονή και σαφείς προτεραιότητες.

Αν σου έβαζα με σειρά προτίμησης ποια από τις τέχνες που ασκείς κατέχει την σημαντικότερη θέση στη ζωή σου τι θα μου απαντούσες;

Οι τέχνες συνδυάζονται και συνεργάζονται. Αυτό που με απασχολούσε από παλιά είναι η παρατήρηση του ρυθμού σε κάθε μία από αυτές αλλά και στον τρόπο που συνεργάζονται. Στη μουσική είναι αυτονόητος, αλλά η εξεύρεση του εσωτερικού ρυθμού ενός έργου ζωγραφικής ή ενός κινηματογραφικού έργου είναι κάτι που με ενδιαφέρει διαρκώς. Ο ρυθμός εναλλαγής των τεχνών στη ζωή μου είναι κάτι που παρατηρώ επίσης. Η έκφραση και ο τρόπος μετασχηματισμού των στοιχείων του περιβάλλοντος είναι κοινός παρονομαστής σε όλες.

Κάνεις τέχνη, τι σημαίνει αυτό για σένα;

Είναι μεγάλη κουβέντα η φράση «κάνω τέχνη». Η αλήθεια είναι ότι προσπαθώ να σταθώ στο ύψος των περιστάσεων με αξιοπρέπεια και καινοτομία μέσα σε ένα εικαστικό περιβάλλον, αναγνωρίζοντας τους συσχετισμούς και την προσπάθεια των συναδέλφων. Μετασχηματίζω τα δεδομένα του κοινωνικού, κυρίως, περιβάλλοντος χρησιμοποιώντας ένα εικαστικό λεξιλόγιο, η βάση του οποίου τέθηκε από τη Σχολή και τους καθηγητές εκεί. Είναι ένας κώδικας, ένας τρόπος αυτοπροσδιορισμού και ταυτόχρονα προσδιορι-

σμού της θέσης και των σχέσεών μου στην κοινωνία. Είναι μία αφορμή για επικοινωνία, ανταλλαγή απόψεων, προβληματισμό ακόμη και απορία, η οποία οδηγεί σε νέα νοηματοδότηση.

Ποιοι καλλιτέχνες παλιοί ή σύγχρονοι σε έχουν εμπνεύσει ή θεωρείς σημαντικούς για σένα;

Κάθε καλλιτέχνης δημιουργεί ένα δικό του κόσμο ή αναπαριστά με το δικό του τρόπο τον κόσμο γύρω του. Μαθαίνουμε πολλά πράγματα για το έργο μας και το έργο τους μελετώντας τις δημιουργίες άλλων καλλιτεχνών. Όλα αυτά τα χρόνια με γοήτευε το φως και το χρώμα στα έργα των Κωνσταντίνου Μαλέα και Σπύρου Παπαλουκά. Πέρυσι σε μία έκθεση του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης στη Θεσσαλονίκη είχα την ευκαιρία να δω ξανά έργα τους από κοντά και να διαπιστώσω με πόση ανακούφιση και ξεκούραση άφησα το βλέμμα μου να περιπλανηθεί στις χρωματικές τους επιφάνειες. Αρκετά χρόνια, πριν μπω στη Σχολή είχα την τύχη να έχω οικεία σχέση με ένα αξιόλογο αυτοδίδακτο ζωγράφο στην Επανομή Θεσσαλονίκης, τον Κώστα Καρανό, ο οποίος δυστυχώς δεν είναι πλέον στη ζωή. Η συνέπεια λόγων, έργων και τέχνης είναι αυτό που χαρακτηρίζει το έργο του.

Το έργο του Mark Rothko με συγκινεί. Η συμβολή της Σχολής στην προσπάθεια αποκωδικοποίησης του είναι μεγάλη, έργο που προσφέρεται για μελέτη του εσωτερικού του ρυθμού, έργο που όποτε το ακουμπήσεις έχει κάτι καινούργιο να σου δώσει μέσα στην τραγικότητα και τη σιωπή του.

Στη σύγχρονη τέχνη τα έργα των Monna Hattoum και Doris Salcedo ασκούν μεγάλη επιρροή. Είχα την τύχη να δω από κοντά στη Documenta 14 στο Kassel φέτος του καλοκαίρι και παλαιότερα στη Συλλογή του Κ. Δασκαλόπουλου στη Θεσσαλονίκη. Ο τρόπος και η καθαρότητα που η πολιτική τους άποψη μετασχηματίζεται και ενσωματώνεται στο έργο τους με καθηλώνει και «καθαρίζει» το μυαλό μου.

Τι συναισθήματα νιώθεις όταν ζωγραφίζεις, ή γενικά όταν δημιουργείς;

Η καλλιτεχνική δημιουργία προκαλεί ανάμεικτα συναισθήματα. Είναι μία απαιτητική διαδικασία, τις περισσότερες φορές είναι ένα στοίχημα με τον εαυτό και τις ικανότητες του, ποτέ δεν ξέρεις αν αυτά που γνωρίζεις είναι αρκετά για το επόμενο βήμα. Υπάρχει διαρκής αμφισβήτηση της διαδικασίας και του αποτελέσματος μέχρι να έρθει η στιγμή που κάπως παίρνει το δημιούργημα τη μορφή του και καταλαβαίνεις ότι λειτουργεί. Αυτή είναι μία στιγμή πληρότητας, η οποία αμφισβητείται ξανά για να υπάρξει εξέλιξη.

Ποια είναι τα αγαπημένα σου υλικά στις καλλιτεχνικές σου δημιουργίες;

Τις τελευταίες μου αναζητήσεις εξυπηρετεί ο συνδυασμός και η αντιπαράθεση βιομηχανικών και φυσικών υλικών. Μπορείτε να δείτε περισσότερα στο artziki.blogspot.gr, στην τελευταία ατομική μου έκθεση στο Ιστορικό Μουσείο Αλεξανδρούπολης με τίτλο «Α-τοπος Μνήμη», με θέμα το προσφυγικό ζήτημα μέσα από μια εικαστική

και φιλοσοφική προσέγγιση. Εκεί χρησιμοποιώ μια σειρά από κόσκινα, ένα οικείο αντικείμενο, με ένα ανοικτό τρόπο, δεν λειτουργούν πλέον σχολιάζοντας έτσι τον βίαιο τρόπο με τον οποίο αλλάζουν οι καθημερινές συνήθειες σε συνθήκη προσφυγιάς.

Από πού εμπνέεσαι τα θέματα σου και τι μηνύματα περνάς μέσα από την δουλειά σου;

Ο τίτλος της πρώτης μου ατομικής έκθεσης στη Δράμα ήταν «Διαφύλαξη-Συντήρηση-Εγκλωβισμός» και η αρχική ερώτηση στην οποία απαντούσε η έκθεση ήταν ποια είναι η θέση της γυναίκας σε περίοδο κρίσης. Η απάντηση ήταν η διαφύλαξη και η εξασφάλιση της τροφής, οπότε τα πρώτα δέκα έργα απεικόνιζαν φρούτα μέσα σε γάζα και κερί συμβολίζοντας τη διαφύλαξη και τη συντήρηση. Στη συνέχεια δημιούργησα μία εγκατάσταση στο χώρο όπου η αναπαράσταση της τροφής αντικαταστάθηκε από την ίδια την τροφή, τα μακαρόνια εν προκειμένω, τα οποία χάνοντας την ιδιότητά τους ήταν εγκλωβισμένα σε γάζα και κερί. Η ερώτηση που ακολουθούσε ήταν πότε εμείς ως πολίτες χάνουμε την ιδιότητά μας; Το τελικό έργο της έκθεσης ήταν κύκλοι με μακαρόνια και μία φορητή λάμπα την οποία ο θεατής έπαιρνε στο χέρι του και ο ίδιος ήταν υπεύθυνος γι' αυτό που φώτιζε, για το σημείο στο οποίο εστίαζε την προσοχή του.

Η δεύτερη έκθεση στο Παλιό Δημαρχείο της Δράμας είχε τίτλο «Σε απόσταση» με επιμέλεια της Βίκυς Κωνσταντινίδου, Ιστορικού τέχνης, και αναφερόταν στους τρεις τρόπους που αντιλαμβανόμαστε την πραγματικότητα, την επαφή μας με το φυσικό αντικείμενο, τη ζωγραφική του αναπαράσταση και την εικονική πραγματικότητα.

Η τρίτη ατομική μου έκθεση στο Ιστορικό Μουσείο Αλεξανδρούπολης είχε τίτλο «Α-τοπος Μνήμη», με επιμέλεια της Βίκυς Κωνσταντινίδου, και ήταν ένα σχολιασμός μέσα από μία εικαστική και φιλοσοφική ματιά του προσφυγικού ζητήματος, με αφορμή την υπογραφή της Συνθήκης των Μουδανιών το 1922.

Κάθε μία από αυτές τις εκθέσεις θα μπορούσε να αποτελέσει αφορμή για περαιτέρω συζήτηση.

Σε απόσταση 2018

Μπορείς να μας κάνεις έναν απολογισμό της καλλιτεχνικής σου δράσης έως τώρα (π.χ. εκθέσεις) και τι πρόσημο βάζεις σε αυτήν;

Αν κάποιος ανατρέξει στο βιογραφικό μου θα παρατηρήσει συμμετοχές σε ομαδικές εκθέσεις από τα φοιτητικά μου χρόνια, οι οποίες συνεχίζονται ως και σήμερα. Πρόσφατη είναι η έκθεση που φιλοξενήθηκε στο πολιτιστικό Κέντρο Ιερισσού «Τα καΐκια που πληγώναμε» του Ορίζοντα γεγονότων με επιμέλεια της Φαίης Τζανετουλάκου.

Στη διάρκεια των φοιτητικών χρόνων δημιούργησαμε μία ομάδα 12 καλλιτεχνών-φίλων, η οποία ονομάζεται ataxia group. Πρόσφατα έργο μας εγκρίθηκε και συμμετείχε στη Biennale της Λάρνακας 2018.

Το πρόσημο είναι θετικό παρά τις δυσκολίες.

Ποιος πιστεύεις ότι είναι ο ρόλος του καλλιτέχνη προς την κοινωνία;

Οι εικαστικές τέχνες έχουν τρόπο να καταγράφουν και να ερμηνεύουν το βαρύ φορτίο των πολιτικών και κοινωνικών καταστάσεων μέσα σε ένα μεταμοντέρνο πλαίσιο πλέον. Υπάρχουν ποικίλες μορφές έκφρασης περίπου όσες και οι καλλιτέχνες, οι οποίες διαμορφώνονται ανάλογα με το υπόβαθρο του κάθε καλλιτέχνη, το περιβάλλον μέσα στο οποίο δημιουργεί. Άλλοτε ασκούν κριτική, άλλοτε θυμίζουν την ουσία των καταστάσεων, άλλοτε αφυπνίζουν, άλλοτε ανακουφίζουν και καθησυχάζουν.

Πιστεύεις πως η Τέχνη έχει απαντήσεις στους σύγχρονους προβληματισμούς;

Η τέχνη είναι ένας καθρέφτης της κοινωνίας και των προβληματισμών της. Στην περίοδο της Αναγέννησης και μετά η πίστη των ανθρώπων στην αρτιότητα και την ομορφιά του ανθρώπινου σώματος είναι προφανής. Μετά τον πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο και τις καταστροφές που συνέβησαν ο κατακερματισμός του σώματος, της γλώσσας, των πρότερων βεβαιοτήτων καταγράφεται στις ζωγραφικές αναζητήσεις.

Στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης η εικόνα γίνεται μεγαλύτερη και πιο σύνθετη. Ωστόσο η τέχνη μέσω του συμβολισμού επιτρέπει στους ανθρώπους να διαχειρίζονται τραγικά γεγονότα, το μετατρέπει σε αυτό που οι άνθρωποι μπορούν να κατανοήσουν και να αντέξουν. Το φέρνει στα ανθρώπινα μέτρα. Το επαναφέρει στον πολιτισμό του μέτρου. Ο πολιτισμός είναι ο αγώνας της

μνήμης εναντίον της λήθης.

Είναι γνωστό ότι δίνει τη δυνατότητα μίας διαφορετικής θέασης των δεδομένων μέσα από το φίλτρο του καλλιτέχνη.

Το εκπαιδευτικό (ωρολόγιο) πρόγραμμα που εφαρμόζεται στα σχολεία, πιστεύεις ότι είναι επαρκές ως προς τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας και την μέθοδο, ώστε η νέα γενιά να έρχεται σε επαφή με την Τέχνη; (μουσική, ζωγραφική κ.ά.;)

Πιστεύω ότι οι συνάδελφοι εκπαιδευτικοί ασκούν το καθήκον τους καθημερινά με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Η ύπαρξη εικαστικών στα σχολεία είναι προς τη θετική κατεύθυνση διότι είναι κατάλληλοι αφενός να αποκωδικοποιήσουν μαζί με τους μαθητές τα ήδη υπάρχοντα έργα τέχνης και αφετέρου να δημιουργήσουν τα δικά τους έργα. Η προσωπική έκφραση είναι σημαντική, προϋποθέτει δράση και θεωρώ ότι είναι ένα ισχυρό αντιστάθμισμα στην παθητική όραση. Λίγες ακόμη ώρες, κατάλληλος χώρος για εικαστικά και μουσική σε κάθε σχολείο θα ήταν φυσικά επιθυμητό.

Στις εκθέσεις που κάνω οργανώνουμε μουσικοπαιδαγωγικά προγράμματα με αφορμή τα εκθέματα και τα μηνύματα από την αλληλεπίδραση με τα παιδιά είναι περισσότερο από ελπιδοφόρα.

Ετοιμάζεις κάτι καινούργιο; Και πού μπορεί να θαυμάσει κανείς τα έργα σου;

Τον Οκτώβριο είχα την τελευταία ατομική μου έκθεση στην Αλεξανδρούπολη, η οποία θα μπορούσε να μεταφερθεί εδώ στην Ιερισσό σε συνεννόηση με το Πολιτιστικό Κέντρο. Χρειάζεται χρόνος για την προετοιμασία της επόμενης έκθεσης. Με την καινούρια χρονιά συμμετέχω σε μία ομαδική έκθεση με τίτλο «Restless Waters» στην Πάτρα.

Φωτογραφίες και κείμενα για τις εκθέσεις είναι διαθέσιμα στο artziki.blogspot.gr.

Ευχαριστώ πολύ Ιωάννα για την κουβέντα μας και τα όσα ενδιαφέροντα για τη φύση της δουλειάς σου μας αποκάλυψες! Σου εύχομαι να έχεις πάντα ενθουσιασμό και έμπνευση σε κάθε σου δημιουργική προσπάθεια! ■

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η Ιωάννα Ζηκίδου συμμετείχε στην έκθεση που διήρκεσε από τις 14 Δεκεμβρίου έως τις 12 Ιανουαρίου 2019, στο χώρο του Πολιτιστικού Κέντρου Ιερισσού με τίτλο «Τα καΐκια που πληγώναμε...».

Σημεία 2018, (λεπτομέρεια), 160X90X15 εκ
λουλούδια, κερί ξύλο, φωτισμός led

«ΤΟ ΑΓΙΟ ΟΡΟΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ» έκθεση συλλογής του Ευθύμιου Βαρλάμη «ΦΩΣ ΜΟΝΑΧΟΙΣ ΑΓΓΕΛΟΙ»

στερεοσκοπική ταινία του Δ. Καλαϊτζή και Π. Παπαγιάννη

Επιμέλεια: ΟΜΑΔΑ «ΚΥΤΤΑΡΟ ΙΕΡΙΣΣΟΥ»

Ο Δήμος Αριστοτέλη εξασφάλισε, σε συνεργασία με το Μουσείο Τέχνης της Αυστρίας και το Πειραματικό Εργαστήρι Βεργίνας, τη μόνιμη έκθεση της Συλλογής «ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ» του Ευθύμιου Βαρλάμη στο Πολιτιστικό Κέντρο Ιερισσού.

Η Έκθεση τελεί υπό την αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Δημοκρατίας κυρίου Προκοπίου Παυλοπούλου, της Α.Ε. του Προέδρου της Αυστριακής Δημοκρατίας κυρίου Αλεξάντερ Βαν Ντερ Μπέλεν, με την ευλογία της Α.Π.Θ. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου και του Σεβασμιοτάτου Μητροπολίτου Ιερισσού, Αγίου Όρους και Αρδαμερίου κ.κ. Θεοκλήτου και την υποστήριξη του Υπουργείου Μακεδονίας-Θράκης και της Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής.

Χορηγός Επικοινωνίας είναι η ΕΡΤ.

Η φημισμένη Συλλογή, που στην παγκόσμια περιοδεία της είχε μέχρι σήμερα περισσότερους από 250.000 επισκέπτες, θα δίνει τη δυνατότητα πλέον σε όλους τους ανθρώπους και κυρίως στις γυναίκες και τα μικρά παιδιά που δεν μπορούν να επισκεφθούν το Άγιο Όρος, να ζήσουν τη μυσταγωγία της Αθωνικής Πολιτείας.

Το έργο του αείμνηστου Έλληνα δημιουργού περιέχει πίνακες ζωγραφικής μεγάλων διαστάσεων, γλυπτά και εγκαταστάσεις. Όλα αυτά μαζί σε συνδυασμό με τη μουσική, το φως και την αρχιτεκτονική θα προσφέρουν στους επισκέπτες ένα μοναδικό βίωμα.

Σύμφωνα με τον αείμνηστο καλλιτέχνη, "ο Έλληνας το έχει στο αίμα του να ανακαλύπτει μυστηριακούς τόπους και να αναδεικνύει τη δράση τους. Παντού στον Άθωνα αισθάνεται κάποιος την παρουσία μιας ατμόσφαιρας που συναντά και στους Δελφούς, στη Δωδώνη, στις Μυκήνες".

Ο μυστικισμός και η εσωτερικότητα γίνονται εμφανείς κατά κόρον στην έκθεση του Βαρλάμη. Παράλληλα όμως, εκθειάζεται η φύση και εξυμνείται η ικανότητά της να επηρεάζει με το χρώμα και με τις δικές τις εμπνεύσεις τα ανθρώπινα συναισθήματα.

Πέρα όμως από την ίδια την πηγή της έμπνευσης, η καθαρά καλλιτεχνική πλευρά επιφυλάσσει στον επισκέπτη της έκθεσης αρκετές εκπλήξεις.

Οι υπερμεγέθεις πίνακες εκτίθενται στο δέοντα, για τις διαστάσεις τους, χώρο, συνοδευόμενοι από τη δέουσα ατμόσφαιρα. Πρόκειται για δείγματα

υψηλής ζωγραφικής τεχνικής, αποκλειστικά με λάδι και ακρυλικό, σε καμβά. Η χρήση των χρωμάτων αποδεικνύει τη βαθιά τεχνική αρτιότητα του καλλιτέχνη και την υπαγωγή του σε προσωπικότητα διεθνούς φήμης.

Η πολύμορφη έκθεση του Ευθύμιου Βαρλάμη δείχνει, ότι η τέχνη μπορεί να συμβάλει όχι μόνο στην πνευματική, αλλά και στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής προσφέροντας εναλλακτικές τουριστικές προοπτικές.

Μεγάλη βαρύτητα δίνεται και στο παιδαγωγικό πρόγραμμα της έκθεσης και ήδη έχει υπογραφεί μνημόνιο συνεργασίας με τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χαλκιδικής.

Η Έκθεση φιλοδοξεί να αποτελέσει μία γέφυρα γνωριμίας με τη μοναστική πολιτεία, ιδιαίτερα για τις γυναίκες και τα παιδιά που δεν έχουν τη δυνατότητα να βρεθούν στο Άγιο Όρος.

Τα εγκαίνια της έκθεσης «Το Άγιο Όρος για Όλους» πραγματοποιήθηκαν με μεγάλη επιτυχία στις 13 Απριλίου στο Αριστοτέλειο Πνευματικό Κέντρο στην Ιερισσό, καθώς και η πρώτη προβολή της νέας στερεοσκοπικής ταινίας με τίτλο: «Φως Μοναχούς Άγγελοι» με θέμα τη ζωή στη Μοναστική Πολιτεία.

Μετά την περιήγηση στην Έκθεση όλοι είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν σε πρώτη προβολή τη νέα στερεοσκοπική ταινία, παραγωγής της ΑΕ.Τ.Α.Δ.Α. με τίτλο "Φως Μοναχούς Άγγελοι", που σκηνοθέτησαν οι Δ. Καλαϊτζής και Π. Παπαγιάννης.

Η τελευταία έκλεισε πανηγυρικά με μοναστηριακή νηστίσιμη χορτόσουπα που επί τόπου μαγείρεψε ο μοναχός Μελίτων, ενώ το μενού περιελάμβανε σουπιές με φασολάκια και μυδοπίλαφο, που μαγείρεψαν εθελοντικά γυναίκες, που είναι μέλη

των Συλλόγων της Ιερισσού.

Μαθήτριες με παραδοσιακές φορεσιές έδωσαν το δικό τους χρώμα στην εκδήλωση και κέρασαν τον κόσμο τσίπουρο και λουκούμι, παραδοσιακή αγιορείτικη συνήθεια.

Πηγές

Αριστοτέλειο Πνευματικό Κέντρο <https://www.facebook.com/aristoteleiopneumatikokentro/>
δημολόγος theblog
<http://dimolog.blogspot.com>
Εφημερίδα "Εθνος"
<https://www.ethnos.gr>
Πειραματικό Εργαστήρι Βεργίνας
<https://warlamis.gr/>

ΤΟ ΑΓΙΟ ΟΡΟΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ
ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ
ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΒΑΡΛΑΜΗ

ΩΡΑΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΕΚΘΕΣΗ
ΤΡΙΤΗ - ΤΕΤΑΡΤΗ - ΠΕΜΠΤΗ
09:30-15:00
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
09:30-19:30
ΣΑΒΒΑΤΟ - ΚΥΡΙΑΚΗ
11:00-19:00

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΕΙΣΤΑ

ΠΡΟΒΟΛΕΣ
ΤΡΙΤΗ - ΤΕΤΑΡΤΗ - ΠΕΜΠΤΗ: 11:00 & 13:00
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ: 11:00 & 13:00 & 17:30
ΣΑΒΒΑΤΟ - ΚΥΡΙΑΚΗ: 11:30 & 13:00 & 17:30

Επισκέπτες αναλίκτων, ΚΑΠΗ, συλλόγων κλπ. κατόπιν ραντίβου.

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ

	Έκθεση	Προβολή 3D
Μεμονωμένο άτομο	3€	5€
Συνδυαστικό πακέτο I		6€ (έκθεση) / 5€ (πρόβολη)
Γκρουπ >> 20 ατόμων		5€ (έκθεση) / 5€ (πρόβολη)
(Ενοστέλι - Δημοσιογράφος ΔΩΡΕΑΝ με επίδειξη ταυτότητας)		
Οικογενειακό πακέτο I (2 ενήλικες + έως 2 παιδιά)		15€
Οικογενειακό πακέτο II (2 ενήλικες + 3 παιδιά και ένας 3D)		20€
Αντιγραφοεισπράξιμο/φοιτητές/ηλικιωμένοι (>65 ετών)		5€

Σχολεία, ΚΑΠΗ του Δήμου Αριστοτέλη ΔΩΡΕΑΝ
Παιδιά κάτω των 6 ετών ΔΩΡΕΑΝ
ΑΜΕΛ ΔΩΡΕΑΝ

3D cinema

ΤΗΛ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 2377021130 - 2377021121
www.axtada.gr - www.aristoteleia.gr

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΒΑΡΛΑΜΗΣ 1942-2016

Ο Ευθύμιος Βαρλάμης γεννήθηκε στην Βέροια το 1942 και απεβίωσε στις 27 Δεκεμβρίου του 2016 στην Αυστρία όπου ζούσε και εργαζόταν για περισσότερο από 50 χρόνια.

Πολυμήχανος, αναγεννησιακός καλλιτέχνης, -αρχιτέκτονας, ζωγράφος, γλύπτης, designer, συγγραφέας και παιδαγωγός- αγωνιζόταν για το φως. Δούλευε με τη χρωματική ποίηση της φύσης και το πολύμορφο έργο του δεν αποκλείει κανέναν, γιατί η τέχνη του αναφέρεται πάντοτε στο κοινωνικό σύνολο, στους ανθρώπους που αισθάνονται.

Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Τεχνών της Βιέννης, όπου και δίδαξε Αρχιτεκτονική από το 1974 ως το 1981. Από το 1992 διηύθυνε το Διεθνές Κέντρο Σχεδιασμού I.DE.A. που ίδρυσε στο Schrems της Κάτω Αυστρίας.

Το 1988 στο τμήμα Αρχιτεκτονικής της Θερινής Ακαδημίας του Σάλτσμπουργκ ανέπτυξε την εργασία του για μια φυσική και ανθρώπινη αρχιτεκτονική που δίνει σημασία στις ανάγκες των παιδιών.

Ο Βαρλάμης είναι ο δημιουργός της θεωρίας της Προαρχιτεκτονικής και της Σχολής των Αισθήσεων που για πρώτη φορά παρουσίασε στο Γερμανικό Μουσείο Αρχιτεκτονικής (D.A.M.) της Φρανκφούρτης στην έκθεσή του "Une cité imaginaire".

Στην έκθεση του "Το τέλος της Ατλαντίδας - Αρχιτεκτονικές Ουτοπίες" στο Grand Palais στο Παρίσι υποστήριξε την αναγκαιότητα της σύνδεσης της μεταβιομηχανικής κοινωνίας με την οργανική πραγματικότητα της φύσης.

Το 1993 στο Convention Center της Νέας Υόρκης έκανε διεθνή επιτυχία την ιδέα της Θεραπευτικής Αρχιτεκτονικής.

Το πρόγραμμα της Ακαδημίας Τέχνης για Παιδιά έφερε σε επαφή με την τέχνη χιλιάδες παιδιά απ' όλη την Ελλάδα και παρουσιάστηκε σαν κεντρική εκδήλωση στην EXPOLINEA '93 της Γάνδης.

Το 1995 εικονογράφησε, μετά από πρόσκληση του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου, την Αποκάλυψη του Ιωάννη.

Με τη μελέτη "Ο Ελληνικός Πολιτισμός στις Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες" παρουσιάζει την αναγκαιότητα της χρησιμοποίησης της ελληνικής αρχιτεκτονικής και πολεοδομίας στη πολιτειακή εξέλιξη των ευρωπαϊκών μμεγαλουπόλεων.

Η πλούσια έκθεσή του για τον Μέγα Αλέξανδρο "Αλέξανδρος 2.000", που περιλαμβάνει περισσότερα από 1.500 έργα (πίνακες, γλυπτά, κατασκευές και μοντέλα), είχε πρωτοπαρουσιαστεί στη Θεσσαλονίκη το 1997, στα πλαίσια της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης και συνεχίζει να περιοδεύει μέχρι σήμερα σε μουσεία και πινακοθήκες σε όλο τον κόσμο.

Το 2002 παρουσιάστηκε στο Λιμάνι της Θεσσαλονίκης στο πλαίσιο των ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ η συλλογή του «ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Η ΑΔΕΡΦΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ». Πως βλέπει κάποιος την πόλη του μέσα από την Τέχνη. Η έκθεση είχε περισσότερους από 50.000 επισκέπτες.

Από το 2003 μέχρι το 2005 πραγματοποιείται στην Βεργίνα υπό την διεύθυνσή του το «ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΕΡΓΙΝΑΣ». Ένα πολύμορφο project με την συμμετοχή των ντόπιων κατοίκων. Μουσική, Θέατρο, Μόδα, Εικαστικά δημιουργούν ένα αξέχαστο βίωμα στους χιλιάδες επισκέπτες.

Η έκθεσή του "Άγιον Όρος" παρουσιάστηκε το 2008 στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού της Θεσσαλονίκης, το 2011 στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Αθηνών και το 2013 στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις Βρυξέλλες.

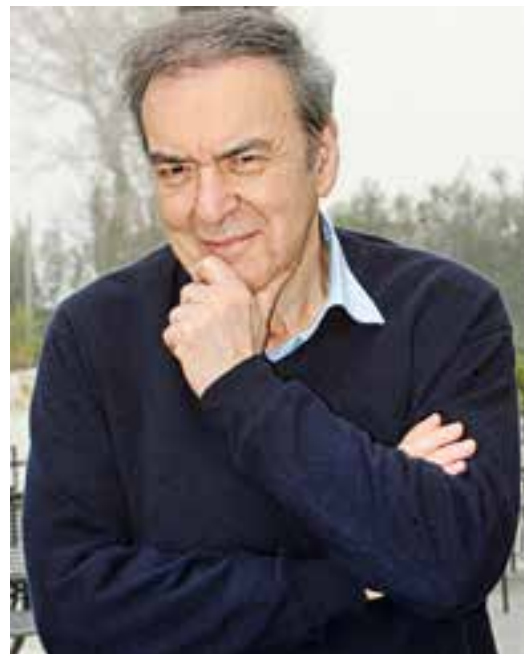
Από τον Ιούνιο του 2009 λειτουργεί στην Κάτω Αυστρία το Kunstmuseum Waldviertel (Μουσείο Τέχνης Βάλντφίρτελ) που δημιούργησε ο ίδιος έπειτα από προσωπική εργασία έξι ετών στην πόλη Σρεμς και το οποίο φιλοξενεί το καλλιτεχνικό έργο της 50χρονης δουλειάς του Βαρλάμη, αλλά και τη συλλογή με το όνομά του, που περιλαμβάνει έργα σύγχρονων καλλιτεχνών από διάφορες χώρες. Το Νοέμβριο του ίδιου έτους ο Πρόεδρος της Αυστρίας Dr. Heinz Fischer του απένειμε το Μεγαλόσταυρο για τα Γράμματα και τις Τέχνες.

Η έκταση του Μουσείου ξεπερνάει τα 14.000 τμ, ενώ τα έντονα χρώματα της εξωτερικής όψης, ένα πάρκο με τεράστια πολύχρωμα γλυπτά, καθώς επίσης ένα μικρό αρχαϊκό θέατρο και ένα παρεκκλησί αφιερωμένο στην Παναγία, με εικόνες που έχουν έρθει από την Ελλάδα, καλωσορίζουν τους επισκέπτες.

Σκοπός του μουσείου ήταν για τον Βαρλάμη, η ενημέρωση για τη ζωγραφική, τη γλυπτική, την αρχιτεκτονική και το ντιζάιν, μέσα από εκθέσεις, εκδηλώσεις, εργαστήρια και σεμινάρια, αλλά και η λειτουργία του ως φόρουμ καλλιτεχνικών ανταλλαγών και διεθνών συνεργασιών, με έμφαση στην προβολή των διαφορετικότερων καλλιτεχνικών και πολιτιστικών πτυχών από ολόκληρη την Ευρώπη.

Τον Φεβρουάριο του 2010 εγκαινιάστηκε στη Μόσχα, στον ιστορικό χώρο της Ρωσικής Ακαδημίας Καλών Τεχνών η έκθεσή του "Ποιητική Αρχιτεκτονική" και αναγορεύτηκε Επίτιμο μέλος της Ρωσικής Ακαδημίας Καλών Τεχνών.

Τον Μάρτιο του 2010 ο Βαρλάμης έγινε τιμητικά δεκτός σε ακρόαση από τον Πάπα της Ρώμης Βενέδικτο XVI και κέρδισε την ένθερμη υποστήριξή του στο έργο του για τον Απόστολο Παύλο. Η συλλογή-αφιέρωμα στον Απόστολο Παύλο παρουσιάστηκε το 2013 στα 19α Παύλεια στη Βέροια και το καλοκαίρι του 2014, με πρόσκληση του επίτιμου Πάπα Βενέδικτου 16ου, στη "Βασιλική του Αγίου

ΒΑΡΛΑΜΗΣ

Παύλου προ των Τειχών" στη Ρώμη όπου βρίσκεται και ο τάφος του Αποστόλου των Εθνών.

Το εικαστικό αφιέρωμα "Άγιον Εστί-Μίκης Θεοδωράκης" παρουσιάστηκε το 2012 στην Ελλάδα και την επόμενη χρονιά στο Ίδρυμα Κακογιάννη το εικονοποιημένο συμφωνικό ποίημα "Κατά Σαδδουκαίων" μια φιλομορφική μεταφορά του συνδυασμού ποίησης-μουσικής-εικόνας που αποδίδεται με τον επιστημονικό όρο "Συναίσθηση".

Στις 25 Μαρτίου του 2011 εγκαινιάστηκε στο Kunstmuseum Waldviertel η μεγαλειώδης συλλογή του "Ο Χριστός Σήμερα" που τον επόμενο χρόνο μεταφέρθηκε στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού της Θεσσαλονίκης, το 2013 στο Παύλειο Πολιτιστικό Κέντρο στη Βέροιας και το 2014 στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου στο Ηράκλειο.

Το 2016 παρουσιάστηκε στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης η έκθεσή του «Απόστολος Παύλος» και η πρότασή του για την αναβίωση και αξιοποίηση της οδοιπορικής διαδρομής του Αποστόλου των Εθνών στη Μακεδονία κατά τη 2η αποστολική περιοδεία του.

Κριτικοί έχουν γράψει στο παρελθόν πως «το έργο του Μάκη Βαρλάμη είναι πολυδιάστατο και βαθιά ανθρωποκεντρικό, μεταφέρει τη δυναμική των πολιτισμικών αξιών της τέχνης και της αρχιτεκτονικής στη σύγχρονη ζωή, ενώ η μελέτη και η παρατήρηση της φύσης, η παράδοση και ο τρόπος αντίληψης του κόσμου μέσα από μία ποιητική ματιά και ουτοπιστική διάθεση αποτελούν τις βασικές πηγές έμπνευσης, καθώς και τα κύρια χαρακτηριστικά του έργου του». ■

ILIAS
TELLIS
PHOTOGRAPHY

www.iliastellis.com - 2377023438

Βαρλαμής Δήμος
ΔΗΜΟΣ
παντοπωλείο
φρούτα - λαχανικά

τηλ: 23770 24173
κιν: 6974 831567 Ιερισσός Χαλκιδική

Στου Μαύρο Νιού τ' Αλώνι. Ο μικρός Γιάννης Τζέλιος με την γιαγιά του Βασίλω Ξυτσούδα και την Βαγγελίτσα Τσακούλη. [Φωτογραφία της Νικολέτας Τζέλιου]

Όταν η επιλογή της στολής για τα καρναβαλικά ήταν μονόδρομος. Μαίρη Χαλιμπάκα, Χρυσούλα Κεφαλά, Βαγγελιώ Βελέντζα. [Φωτογραφία της Βαγγελιώς Βελέντζα]

Φωτο-Μασκαράς. [Φωτογραφία του Αστέριου Μπαντή]

Ποζάροντας περήφανα μπροστά στα «υπερσύγχρονα» μεταφορικά μέσα της εποχής. [Φωτογραφία της Βενετίας Μελιδώνη-Μπλε]

Ας αρχίσουν οι χοροί! [Φωτογραφία του Αστέριου Μπαντή]

Στις Ελευθερίδες τα Αγιά Θεodώρα με το καΐκι του Μανώλη Παπασεργιανού. [Φωτογραφία της Μαρίας Σταυρωθέντα]

Οι λεβέντες σέρνουν το χορό. [Φωτογραφία της Ειρήνης Μανούκα]

Περηφάνεια και καμάρι σε Εθνική Γιορτή. [Φωτογραφία του Νικόλαου Καραβασιλή]

Ο μακεδονομάχος Χριστόδουλος Τσόγας τιμά τους Ήρωες. [Φωτογραφία της Βαγγελιώς Βελέντζα]

Σχολή κοπτικής-ραπτικής. [Φωτογραφία του Αστέριου Μπαντή]

Η γενιά των baby-boomers

Καθώς μεγάλωνε στα πλαίσια του χωριού μας...

Κείμενο : ANNA ΛΑΓΟΝΤΖΟΥ

«Απίστευτο! Η γενιά του Μάη του '68 και του Πολυτεχνείου στη σύνταξη! Η γενιά-αστερισμός όλων των ηλικιακών ομάδων με ημερομηνία γέννησης από το 1946 έως και το 1964. Είναι η γενιά του baby-boom, όπως την αποκαλούν στην Ευρώπη και την Αμερική, δηλαδή η γενιά της μεταπολεμικής έκρηξης των γεννήσεων...» γράφει σε ένα απόσπασμα του βιβλίου του με τίτλο «Βαμπίρ και κανίβαλοι» ο Μίμης Ανδρουλάκης. Δεν θα επικεντρωθώ στις αναφορές του βιβλίου του πάνω στο θέμα, που κατά τη γνώμη μου είναι πολύ ενδιαφέρον, αλλά στα περίπου κοινά βιώματα που θεωρώ πως διακρίνουν όλους εμάς που ανήκουμε σε αυτήν την ηλικιακή ομάδα... Ακόμα, περιορίζοντάς το κι άλλο, σε όλους εμάς που ανήκουμε σε αυτήν την ηλικιακή ομάδα και περάσαμε μέρος της ζωής μας, έχοντας ως αφετηρία και σταθμό, τον τόπο που γεννηθήκαμε.

«- Κυρία πως είναι να ζεις χωρίς υπολογιστή και κινητό;» με ρώτησε κάποτε ένα παιδί στο Νηπιαγωγείο. Του απάντησα: «και πού να φανταστείς πως ήταν η ζωή και χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα...» ανατρέχοντας νοερά για λίγο στα προσωπικά μου βιώματα...

Θυμάμαι, πως ήταν γύρω στα 1968 όταν έφτασε «το φως» στο χωριό μας, εκτοπίζοντας τις λάμπες πετρελαίου, τα λουξ αλλά και όλα τα παρελκόμενα που φέρνει η έλλειψή του... Τέρμα τα φανάρια που αποθηκεύαμε τα φαγητά και οι παγωνιέρες που γέμιζαν καθημερινά το καλοκαίρι με πάγο, αγορασμένο σε δίχτυ από το πρατήριο στην αγορά...

Τότε ήταν που άρχισαν οι ηλεκτρικές συσκευές να μπαίνουν σιγά-σιγά στα πρώτα σπίτια... Στην αρχή οι πιο αναγκαίες... ψυγείο, ηλεκτρική κουζίνα, και που και που και από καμιά ασπρόμαυρη τηλεόραση (φυσικά χωρίς τηλεχειριστήριο).

Όσο είχαν τηλεόραση στο σαλόνι τους, φιλοξενούσαν κάθε βράδυ σχεδόν όλη τη γειτονιά που δεν είχε, για να παρακολουθήσουν όλοι μαζί τις πρώτες ελληνικές σειρές και τις ειδήσεις, που πρόβαλλαν τότε τα δύο κρατικά κανάλια ΕΡΤ και ΥΕΝΕΔ.

Περίπου στην ίδια εποχή και πριν συνέλθουμε από το «άπλετο φως» και τις αλλαγές που έφερε στον τρόπο ζωής μας, υποδεχτήκαμε άλλη μια τεχνολογική πρόοδο... αυτή τη φορά στην επικοινωνία. Κάθε σπίτι μπορούσε πια να έχει εν-

σύρματη τηλεφωνική συσκευή. Θυμάμαι ακόμα τη χαρά που πήραμε με τις φίλες μου, μιας που θεωρούσαμε είδος παιχνιδιού το να τηλεφωνούμε ανεξέλεγκτα οπουδήποτε...

Θα πρέπει να είχαμε ταραξει τα νεύρα πολλών συγχωριανών μας εκείνη την περίοδο... Και έτσι οι επισκέψεις του ταχυδρόμου που έφερνε τα τηλεγραφήματα στο σπίτι, οι τηλεφωνικές συνδιαλέξεις, το τηλέφωνο καβουρντιστήρι που συναντούσαμε συνήθως στα καφενεία, σταμάτησαν να είναι μέρος της καθημερινότητάς μας...

Και καθώς βαδίζαμε στα τέλη της δεκαετίας του '70, παρατηρούσαμε τους χωμάτινους κεντρικούς δρόμους του χωριού μας να φωτίζονται και να στρώνονται με ασφαλτό.

Τέρμα οι ακακίες στις αυλόπορτες των σπιτιών και τα χωμάτινα χαντάκια, τέρμα τα πλατσουρίσματα στις νερολακούβες των δρόμων, τέρμα όμως και η ενοχλητική λάσπη στις σόλες των παπουτσιών μας...

Έτσι, εμείς τα παιδιά, είπαμε αντίο στα παιχνίδια με τα χρώματα και οι μεγαλύτερες γυναίκες, στις υπαίθριες μικρές συνελεύσεις της γειτονιάς στις ξύλινες γέφυρες των σπιτιών τους. Τα πεζοδρόμια έβαλαν στοπ σε αυτή την παλιά συνήθεια, αφού τα αυτοκίνητα που κυκλοφορούσαν πια στους δρόμους αυξάνονταν αλματωδώς.

Και πριν καλά-καλά φτάσουμε στα χρόνια της εφηβείας άλλη μια μεταβολή προστίθεται στο μέχρι τότε γνώριμο περιβάλλον μας... Κι αυτή είναι η ανοικοδόμηση του καινούργιου χωριού μας...

Οι λαχανόκηποι και τα σιταροχώραφα στην παραλία, γίνονται οικόπεδα και κατόπιν σπίτια...

Το χωριό μας απλώνεται, εμείς μεγαλώνουμε... και κάπου εκεί, σε εκείνα τα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης, πολλοί από τους συνομηλικούς μας το εγκαταλείπουμε, με προορισμό την πόλη, είτε για σπουδές είτε για αναζήτηση εργασίας.

Οι τηλεφωνικοί θάλαμοι, τα τηλέφωνα με κερματοδέκτη στο περίπτερο και αργότερα οι τηλεκάρτες, εξυπηρετούν την ανάγκη μας για επαφή με τα αγαπημένα μας πρόσωπα.

Στέλνουμε ευχετήριες κάρτες στις γιορτές και γραπτές επιστολές, για καλύτερη έκφραση συναισθημάτων και ξεδίπλωμα σκέψεων...

Οι επιλογές στη διασκέδαση μας αλλάζουν κι αυτές με τον καιρό, κι έτσι τα νεανικά μας πάρτι στα σπίτια, με τη μουσική από τους δίσκους βινυλίου στο διαπασών από το πικ-απ, έδωσαν τη θέση τους στις ντισκοτέκ και τα μπαράκια.

Μέσα στο συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλ-

λον, σταματάει τη λειτουργία του και το σινεμά του χωριού μας, θύμα κι αυτό του ανταγωνισμού της τηλεόρασης...

Και ενώ τα χρόνια και το σκηνικό (πολιτικό-οικονομικό-τεχνολογικό) μεταβάλλονταν, εμείς μεγαλώναμε και ωριμάζαμε προσαρμόζοντας τη ζωή μας συνεχώς στα καινούρια δεδομένα... Και ενώ έχουμε διανύσει ήδη αρκετές δεκαετίες της ζωής μας βρισκόμαστε ξανά μπροστά σε νέες προκλήσεις της τεχνολογίας... κινητά τηλέφωνα, υπολογιστές, διαδίκτυο με όλες του τις εφαρμογές γίνονται μέρος της καθημερινότητάς μας...

Στην αναδρομή μου αυτή πιθανόν να παρέλειψα εσκεμμένα για να μην μελαγχολήσουμε, ένα πολύ σημαντικό στοιχείο που χαρακτηρίζει όλους εμάς, την περίφημη γενιά των baby-boomers... Κι αυτό είναι οι αρκετά καλύτερες συνθήκες επαγγελματικής αποκατάστασης που επικρατούσαν στην εποχή μας από αυτές της επόμενης.

Η γενιά που μας διαδέχεται, η γενιά της Χιλιετίας όπως ονομάζεται, είναι αυτή του γεννηθήκε στο διάστημα 1985 έως το 2000 και είναι η γενιά του ρίσκου (σελ. 204, Βαμπίρ και κανίβαλοι, Μ. Ανδρουλάκης). Η κινητικότητα και η προσαρμοστικότητα, θα γίνουν ο κανόνας αυτής της γενιάς... και αυτό σημαίνει ρίσκο, ρίσκο, ρίσκο... ρίσκο (σελ. 203, Βαμπίρ και κανίβαλοι, Μ. Ανδρουλάκης). Και έτσι ενώ εμείς οι παλιότεροι και πιο έμπειροι λόγω ηλικίας, είχαμε την τύχη να ονειρευτούμε, να ζήσουμε και πολλές φορές να αναπολούμε σταθμούς της ζωής μας, η καινούργια γενιά έρχεται αντιμέτωπη με νέες προκλήσεις και δυσκολίες που δεν προβλέφθηκαν...

Παρ' όλα αυτά και η καινούργια γενιά ανοίγει τα φτερά της, γιατί έτσι είναι η ζωή, για να δοκιμάσει τις δυνάμεις της μαζεύοντας τις δικές της πολύτιμες εμπειρίες μέσα στο χρόνο, έστω και έξω από τα στενά όρια του χωριού μας ή και της χώρας μας. ■

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Τ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ
ΤΗΛ: 2377 111221 & 6945 443 450

Learn 4all
Ιερισσός Χαλκιδικής
KeyCERT

ALYOU
ESPRESSO · COCKTAIL · FOOD

ALOU COCKTAIL BAR
ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ Θ. - ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ Α. ΟΕ
ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, Τ.Κ. 63075
ΤΗΛ.: 23770 41342

ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Κείμενο : ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΙΟΖΟΠΟΥΛΟΥ

Το todendrotiszois1.blogspot.com είναι η ηλεκτρονική διεύθυνση ενός σπιτιού για παραμύθια. Υλοποιήθηκε τη σχολική χρονιά 2016-17 από το 1ο Νηπιαγωγείο Ιερισσού στα πλαίσια του Προγράμματος Σχολικών Δραστηριοτήτων «Λόγια του χθες με εικόνες του σήμερα».

Η αφήγηση, η δραματοποίηση, η εικονογράφηση των παραμυθιών είναι ένα σπουδαίο και καθημερινό μέσο διδασκαλίας με αναμφισβήτητη παιδαγωγική αξία.

Υπάρχουν όμως και ιστορίες που κανείς δεν τις εικονογράφησε και που έφτασαν με τον προφορικό λόγο στις μέρες μας. Είναι αυτές που άκουγαν ο παππούς και η γιαγιά από τους δικούς τους προγόνους.

Αποφασίσαμε με τα παιδιά να γνωρίσουμε τις ιστορίες αυτές και να τις κάνουμε βιβλία για τη δανειστική μας βιβλιοθήκη. Όταν ανακαλύψαμε πόσο σύνθετη και δαπανηρή δουλειά είναι η έκδοση, αποφασίσαμε να παρουσιάσουμε τα παραμύθια μας ηλεκτρονικά. Η ιδέα μιας ψηφιακής βιβλιοθήκης με την ονομασία «Το δέντρο της ζωής» έγινε πραγματικότητα.

Αρχικά δουλέψαμε το παραμύθι «Παρακυράδες είμαστε». Με την έντονη ντοπιολαλιά του και την έκδηλη αγωνία από την μανία των καλικαντζάρων κράτησε αμείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών και αποτέλεσε την πρώτη ηλεκτρονική παρουσίαση.

Αξίζει να σημειωθεί πως η πηγή για τα πρώτα παραμύθια που εικονογραφήθηκαν ήταν το περιοδικό «Κύτταρο». Εκτός από τους «Παρακυράδες» πήραμε τον εξαιρετικό «Μαγικό Μύλο» που αποτέλεσε και τη θεατρική μας παράσταση στο τέλος του σχολείου.

Μία βιβλιοθήκη όμως δεν μπορεί να στηθεί από το τμήμα ενός Νηπιαγωγείου και μόνο. Η εμπλοκή και των άλλων σχολείων κρίθηκε απαραίτητη.

Έτσι το 3ο Νηπιαγωγείο ανέβασε τον «Γκιώνη» (Κύτταρο), η Δευτέρα τάξη του 1ου Δημοτικού την «Γάτα την Παρδάλω» (αφήγηση του Γ. Πλιούκα), το 2ο Νηπιαγωγείο τον «Δράκο» (αφήγηση Ειρήνης Μαυρουδή-Σεργιάννη), το Ολοήμερο του 1ου Νηπιαγωγείου το «Μαγικό Μύλο», ενώ υπάρχει πρόσκληση διαρκής και για συναδέλφους από τα άλλα σχολεία της Ιερισσού να μας βοηθήσουν στην ολοκλήρωση των υπόλοιπων παραμυθιών.

Το πιο πρόσφατο παραμύθι που ανέβηκε είναι η σχετικά άγνωστη «Πιπιλομαρούδα».

Στην πορεία του χρόνου, ο σκοπός του Δέντρου της ζωής έγινε πιο σύνθετος από τον αρχικό. Ξέφυγε από τα όρια της φιλιαναγνωσίας και της γνωριμίας με την παράδοση του τόπου. Αφορά πλέον μία έρευνα συλλογής παραμυθιών και μύθων που έχουν σωθεί στη μνήμη κάποιων συγχωριανών μας. Σ' αυτό το σημείο νομίζω ότι πρέπει να ευχαριστήσουμε τόσο τον Πάνη Πλιούκα, όσο και τη θεία Ειρήνη Μαυρουδή για τις αφηγήσεις τους.

Τα λόγια του χθες με τις εικόνες του σήμερα σας περιμένουν στην ηλεκτρονική διεύθυνση todendrotiszois1.blogspot.com. Καλώς να ορίσετε!!!!

Η συντονίστρια του προγράμματος: Σιοζοπούλου Παναγιώτα.

Συμμετέχουν οι Νηπιαγωγοί: Άννα Λαγόντζου, Ιωάννα Κώσση, Ιωάννα Ζηκίδου. ■

Ανθοπωλείο
"Αμαρυλλίς"
Χαλκιά Ευγενία
Αναλαμβάνουμε Στοιχηματά, Αρραβωνιών
Γάμων-Βαπτίσεων
Ηραίων 18-63075, Ιερισσός
Τ.: 23770 41 004,
6972 238 906

THEATRO

Παραλία Ιερισσού - Χαλκιδική

ΕΜΠΟΡΙΑ ΧΑΡΤΙΚΩΝ
ΑΠΟΡΡΥΠΑΝΤΙΚΩΝ
ΚΑΛΥΝΤΙΚΩΝ
Μακρίδου Αρχοντούλα Κάρλα Αναστασία
- 6978084637- - 6974521762-
Ιερισσός Χαλκιδικής
e-mail: anastasia_karla@hotmail.com

ΕΣΩΡΟΥΧΟ • ΠΥΤΖΑΜΑ • ΜΑΠΟ
"Ελένη"

ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΤΗΛ. 2377-111039, ΚΙΝ. 6948685604

Η ΠΑΡΔΑΛΩ ΚΙ Ο ΨΑΡΑΣ

Κείμενο : ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΛΙΟΥΚΑΣ

Μια φορά κι ένα καιρό στα πολύ παλιά χρόνια σε μια πόλη ζούσε μια γάτα που την έλεγαν Παρδάλω. Όμορφη γάτα, καλή, αλλά λίγο τεμπέλα. Όλη μέρα καθόταν στον ήλιο και λιάζονταν. Όταν της έλεγαν οι άλλες οι γάτες «Σήκω Παρδάλω να πάμε να κυνηγήσουμε κάνα ποντικάκι να φάμε» αυτή έλεγε «πηγαίνετε εσείς, πιάστε κάνα ποντικάκι και αν θέλετε φέρ'τε και σε μένα να φάω».

Μια μέρα όμως οι άλλες γάτες είπαν «τρέχουμε εμείς όλη τη μέρα να πιάσουμε ποντίκια και η Παρδάλω τα παίρνει έτοιμα. Δεν θα την ξαναπάμε. Ας πάει να κυνηγήσει μόνη της». Περίμενε... περίμενε... η Παρδάλω να τις πάνε ποντίκια αλλά που... Μεσημέριασε... βράδιασε... ξημέρωσε η άλλη μέρα... και οι άλλες γάτες δεν φάνηκαν να της πάνε ποντίκια. Την έζωσε η πείνα την Παρδάλω. Σκεφτόταν να πάει μόνη της να κυνηγήσει αλλά... που να τρέχει τώρα στα παλιά σπίτια και τους αχυρώνες να πιάσει ποντίκια... Θέλει τρέξιμο και κυνηγητό...

Εκεί που σκεφτόταν αυτά, ακούει από μακριά μια φωνή... «Ο ψαρααας... ψαριααααα, ψάαααα-ρια... φρέσκα ψάριααααα. Ελάτε να πάρετε κυρίες ψάρια... ολόφρεσκα ψάρια...». «Να 'χα κι εγώ ένα ψαράκι να έτρωγα» σκέφτηκε η Παρδάλω και δώσ'του να γουργουρίζει η κοιλιά της από την πείνα. Εκεί που τα σκεφτόταν όλα αυτά, όχι μόνο άκουγε την φωνή του ψαρά πιο δυνατά αλλά της ερχόταν και μυρουδιά από τα ψάρια. Γιατί ο ψαράς είχε φτάσει πια στη γειτονιά της.

Πηδάει λοιπόν από την σκεπή που λιάζονταν και πηγαίνει κοντά στον ψαρά και αρχίζει να νιαουρίζει «νιααααου νιααααου» και να τριβεται στα

πόδια του μπας και την λυπηθεί και της δώσει κανά ψαράκι να φάει και να χορτάσει την πείνα της. Ο ψαράς την είδε και τη λυπήθηκε. «Άντε με ζάλισες νιαου και νιαου. Φάε κι εσύ ένα ψαράκι» είπε και της έδωσε ένα μικρό ψαράκι.

Αντί να χορτάσει όμως η Παρδάλω με το ψαράκι, της άνοιξε περισσότερο η όρεξη και η πείνα της μεγάλωσε. Συνέχισε να τον ακολουθεί και να νιαουρίζει, αλλά ο ψαράς δεν της έδινε πια σημασία. Αυτή όμως επέμενε. Γυρίζει λοιπόν ο ψαράς και της λέει: «Άκου να σου πω κυρά Παρδάλω μου, τα ψάρια τα έχω για πούλημα. Δεν τα έχω να τα δίνω από δω κι από κει. Έχεις λεφτά;;; Θα φας ψάρια. Δεν έχεις;;; Δεν τρως ψάρια. Κατάλαβες;;;»

Τότε η Παρδάλω σκέφτηκε και είπε «Έχω ένα αμπέλι έξω από την πόλη κληρονομιά από την μάνα μου. Εγώ σταφύλια δεν τρώω, κρασί δεν πίνω, τι το κάνω;;; Δεν το δίνω στον ψαρά να τρώω ψάρια;;;»

Το λέει λοιπόν στον ψαρά και αυτός άλλο που δεν ήθελε, συμφώνησε. Της είπε όμως: «Δεν έχω τόσα ψάρια να σε ξεπληρώσω. Θα στα δίνω λίγα λίγα. Πάρε τώρα μια προκαταβολή και τα υπόλοιπα αργότερα» και της έδωσε λίγα ψάρια. Χόρτασε η Παρδάλω με τα ψάρια που της έδωσε και συνέχισε να κάθεται στον ήλιο να λιάζεται.

Πέρασε μια μέρα, ξαναπήγε ο ψαράς, κατέβηκε η Παρδάλω «νιααααου νιααααου» και άρχισε να

τριβεται πάλι στα πόδια του. Αλλά ο ψαράς της έδωσε μόνο δυο μικρά ψαράκια. Που να χορτάσει η Παρδάλω με τα μικρά ψαράκια;;; Αυτό συνεχίστηκε για αρκετές μέρες.

Όσπου μια μέρα που ο ψαράς δεν έβλεπε, ορμάει η Παρδάλω στο κοφίνι με τα ψάρια και αρπάζει μερικά κρυφά. Της άρεσε αυτό ο τρόπος της Παρδάλως γιατί χόρταινε την πείνα της και ξεπληρωνόταν και το χρέος του ψαρά. Αποφάσισε λοιπόν να παίρνει τα ψάρια έτσι κρυφά. Όταν την ρωτούσαν οι άλλες γάτες «Γιατί παίρνεις κρυφά τα ψάρια από τον δόλιο τον ψαρά;;;» Αυτή απαντούσε... «πληρωμένα τα 'χω.»

Ο καιρός περνούσε και ο ψαράς ποτέ δεν ξεχρέωσε το αμπέλι. Αν δείτε λοιπόν ακόμα και σήμερα γάτες να νιαουρίζουν στα πόδια του ψαρά και να κλέβουν ψάρια, ίσως είναι τα εγγόνια της Παρδάλως που ζητούν να πληρωθούν το αμπέλι της γιαγιάς τους.

Αυτά παθαίνει κανείς άμα είναι τεμπέλης. Αν η Παρδάλω κυνηγούσε ποντικάκια και δεν καθόταν τεμπέλικα ξαπλωμένη στον ήλιο και χορτάτη θα ήταν και το αμπέλι της θα είχε. ■

Romina Pizza
PIZZA & PASTA
• since 1985 •
Ηρώων 13 - Ιερισσός
23770 22 890
κιν: 6975 865 935
Ώρες Διανομής : 16:30 - 01:30

Optika
ΚΟΥΤΣΟΥΠΗΣ
Β. ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΟΠΤΙΚΑ • ΦΑΚΟΪ ΕΠΑΦΗΣ
• ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΟΠΤΟΜΕΤΡΙΑΣ
• ΓΥΑΛΙΑ ΗΛΙΟΥ
Τηλ.: 25770 22043
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 2, ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

MOCAS
ΧΑΣΑΠΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ
ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ-ΤΣΑΝΤΕΣ
ΑΞΕΣΟΥΑΡ
Ιερισσός Χαλκιδικής
Τηλ. 23770 23935

«ΕΙΠΕΣ, ΘΑ ΦΥΓΩ...»

Κείμενο : ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΓΛΟΥ

Το παρόν άρθρο αφιερώνεται στους “καρδιακούς” φίλους μου.

Ως Πνευματικός της μιας Αγίας Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, έχω το κατά χάριν ιδίωμα να δέχομαι το άνοιγμα των καρδιών και να μου εναποθέτουν οι πονεμένοι άνθρωποι τον πόνο και το περιεχόμενο της καρδιάς τους. Έχοντας μια σχετική εμπειρία, διαπιστώνω όλο και περισσότερο, ότι ο νους πολλακίς έχει ένα ισχυρό αίσθημα εγκλωβισμού, βιώνει με οδυνηρό τρόπο τις -αποκλειστικά δικές του- λανθασμένες επιλογές και τις συνέπειες των επιλογών του. Βιώνει την διάψευση όλων των προσδοκιών του, την αδυναμία του να ανακόψει τις αρνητικές συνέπειες, βιώνει έναν εγκλωβισμό που συνεχώς τον κατακλύζει με συναισθήματα κατάθλιψης, γκρίνιας, απελπισίας, απογοήτευσης και μαρασμού.

Θυμίζει καρδιά “νεκρή” λόγω της έντονης εδραίωσης των αρνητικών συναισθημάτων που τον έχουν πλέον κατακλύσει. Ο νους και η καρδιά βιώνουν μια σταθερή απόγνωση, καθώς ενώ θέλει να αλλάξει τη ζωή του και να δημιουργήσει μια καλύτερη ζωή, διαπιστώνει ότι κάθε προσπάθειά του προς αυτή την κατεύθυνση, αποτυγχάνει παταγωδώς. Πλέον μια διέξοδος του φαίνεται ως λύση: Να φύγει από το σπίτι του, να φύγει από την «πόλη» του, διότι εκεί, όπου και να κοιτάξει γύρω του, το μόνο που διαπιστώνει είναι οι αποτυχίες όλων των ενεργειών του για κάτι καλύτερο.

Εδώ θα αφήσω τον μεγάλο Αλεξανδρινό ποιητή, Καβάφη, να αναλύσει το τι «Είπες...», όταν διαπίστωσες ως νους τα αποτελέσματα των επιλογών σου, και να σου απαντήσει για τη νέα σου επιλογή να φύγεις από το σπίτι σου και να πας σε άλλη πόλη, με το ποίημά του: «**Η Πόλις**».

«ΕΙΠΕΣ-θα πάγω σ’ άλλη γη, θα πάγω σ’ άλλη θάλασσα.

Μια πόλις άλλη θα βρεθεί, καλλίτερη από αυτή.

Κάθε προσπάθειά μου, μια καταδίκη είναι γραφτή-κι είν’ η καρδιά μου -σαν νεκρός- θαμμένη.

Ο νους μου ως πότε μες στον μαρασμόν αυτόν θα μένει.

Όπου το μάτι μου γυρίσω, όπου κι αν δω,

ερείπια μαύρα της ζωής μου βλέπω εδώ,

που τόσα χρόνια πέρασα και ρήμαξα και χάλασα».

Καινούργιους τόπους δεν θα βρεις, δεν θα βρεις άλλες θάλασσες.

Η πόλις θα σε ακολουθεί, στους δρόμους θα γυρνάς τους ίδιους. Και στες γειτονιές, τες ίδιες θα γερνάς- και μες στα ίδια σπίτια αυτά θ’ ασπρίζεις.

Πάντα στην πόλη αυτή θα φθάνεις. Για τ’ άλλο -μη ελπίζεις-

δεν έχει πλοίο για σε, δεν έχει οδό.

Έτσι που τη ζωή σου ρήμαξες εδώ

στην κώχη τούτη την μικρή, σ’ όλην την γη την χάλασες».

Όλο το πρόβλημα γλυκιά μου ψυχή, δημιουργείται, διότι εξαρχής θεμελίωσες την πίστη και πεποιθήσει στο θέλημά σου, στις ενέργειές σου, στον εαυτό σου, στις επιλογές σου πιστεύεις στη δική σου ανθρώπινη

δύναμη. Αυτή είναι η σαθρή εσωτερική «πόλις» που έχεις δημιουργήσει και τα «ερείπια» είναι τα απολύτως φυσιολογικά αποτελέσματα της πίστης στον εαυτό σου. Πιστεύοντας ακόμα στον εαυτό σου, πιστεύοντας στον λογισμό σου και στις δικές σου ενέργειες, κάνεις απεγνωσμένες προσπάθειες για να περισώσεις ό,τι περισώζεται. Όμως απλά, δεν θέλεις να πιστέψεις πέρα από τον εαυτό σου, όχι απλά σε κανέναν άλλο, αλλά ούτε στον ίδιο τον Κύριό σου, ο Οποίος σου λέει: «**Χωρίς εμού, ου δύνασαι ποιείν ουδέν**». Δεν θέλεις να πιστέψεις στον Λόγο του Θεού:

«**έχετε πίστη Θεού**».

Το τι σημαίνει πίστη στον εαυτό σου, στον λογισμό σου, στο θέλημά σου, στις ενέργειές σου, το κατάλαβες. Φεύγοντας από την «πόλη» σου, σε όποια «πόλη» κι αν πας, η πίστη στον εαυτό σου θα την καταστρέψει κι αυτή. Αν τώρα η κατεστραμμένη «πόλη», σου φαντάζει αδύνατο να ανοικοδομηθεί, τότε μάθε ότι ακόμη σταθερά κοιτάς προς τον εαυτό σου και τις δικές σου δυνάμεις, και φυσικά, είναι αδύνατον ΕΣΥ να διορθώσεις τα «ερείπια». Εάν όμως μεταφέρεις την πίστη από τον εαυτό σου στον Κύριό μας Ιησού Χριστό, τότε δεν χρειάζεται άλλη «πόλη», και όλα ο Ιησούς δύναται να τα ανακαινίσει και να ακούσεις την γλυκιά φωνή Του να σου λέει: «**Ω γύναι (ψυχή), μεγάλη σου η πίστις...**».

Τον Αλεξανδρινό ποιητή Καβάφη, τον συμπληρώνει ο άλλος μεγάλος ποιητής μας, Γεώργιος Δροσίνης, με το μοναδικό του ποίημα: «**Η Πίστη**», όπου σου λέει τη σημαίνει πίστη στον Χριστό. Κι εγώ δεν έχω κάτι άλλο να συμπληρώσω, διότι αισθάνομαι πάμπωχος μπροστά στο μεγαλείο του ποιητή.

«**Δεν έχεις Πίστη**, όταν τα στάχια σου προσμένεις να γενούν σιτάρι

κι απ’ τ’ άκαρπο δεντρί που κέντρωσες, προσμένεις καρπερό βλαστάρι!

Πίστη έχεις, όταν απ’ το χέρσωμα κι απ’ τα αστραποκαμμένα ξύλλα,

προσμένεις τους καρπούς ολόδροσους και καταπράσινα τα φύλλα.

Δεν έχεις Πίστη, όταν πηγαίνοντας τον δρόμο του βουνού, προσμένεις

να φτάσεις ως το ανάερο ψήλωμα κάποιας κορφής μαρμαρωμένης.

Πίστη έχεις, όταν, αλυσόδετος, μέσα απ’ τα βάθη της αβύσσου,

προσμένεις ως τα ουράνια ελεύθερο να φτερουγίσει το κορμί σου.

Δεν έχεις Πίστη, όταν τ’ απόβραδο προσμένεις να προβάλουν τ’ άστρα,

και με του πετεινού το λάλημα να φέξει η αυγή ροδογελάστρα!

Πίστη έχεις, όταν -όσο αλόγιστο και πλάνο ο νους σου κι αν το ξέρει-

προσμένεις ήλιο τα μεσάνυχτα κι αστροφεγγιά το μεσημέρι.

Δεν έχεις Πίστη, όταν πιστεύοντας, ρωτάς την κρίση και την γνώση!

Δεν έχεις Πίστη, όταν την πίστη σου στο λογικό έχεις θεμελιώσει!

Πίστη έχεις, όταν κάθε σου όνειρο το ανάφτεις στο βωμό της τάμα.

Κι αν κάποιο τάμα σου είναι αδύνατο, προσμένεις να γενεί το θάμα».

[αναδημοσίευση από τον διαδικτυακό τόπο <https://vasilinos.wordpress.com>] ■

DAM Caffè

Με σοφία, όντρια, μεράκι και αγάπη δημιουργήσαμε ένα φιλόξενο, δικό σας χώρο, το **DAM Caffè**. Σας περιμένουμε στην καρδιά της Ιερουσαλήμ και σας προσφέρουμε πλούσιες γεύσεις, χαρά, γέλιο, ποιότητα, μουσικές απ’ όλο τον κόσμο και live βραδιές για την διασκέδασή σας!

Τηλ: 6979778947

ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΜΟΥ ΣΤΟΝ ΔΕΙΜΝΗΣΤΟ ΠΟΙΗΤΗ ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΙΡΙΓΩΤΗ

Κείμενο : ΓΙΑΝΝΗΣ Π. ΜΑΡΙΝΟΣ, ΛΑΟΓΡΑΦΟΣ

Όπως όλοι οι Ιερισσιώτες, γνωρίσαμε τον συμπατριώτη μας ήδη αείμνηστο Παναγή Τσιριγώτη, που εκτός από τα τεράστια φωνητικά του προσόντα, τελευταία στα γεράματά του, ασχολήθηκε για πολύ καιρό και με την ποίηση, σαν ένας λαογράφος ποιητής.

Έχω στο αρχείο μου πολλά ποιήματά του, που με έστειλε κάθε φορά, τα οποία έχουν άμεση σχέση με την ενασχόλησή μου με τα πολιτιστικά δρώμενα.

Όταν τον Μάη 1988 η κα. Μαρίκα Σφυριστού-Πανταζή είχε διοργανώσει μια εκδρομή στην Κρήτη το Νησί, με την ιδιότητα της ως Προέδρου του Συλλόγου «Νοικοκυράς Ιερισσού», στην αναφερόμενη εκδρομή συμμετείχε και ο γράφων. Όταν γυρίσαμε από την πολύ επιτυχημένη εκδρομή, ύστερα από λίγες ημέρες ο Παναγής μου έστειλε ένα ποίημα και ποιητικά με ρωτούσε εάν στην αναφερόμενη εκδρομή, συμμετείχε και ο φίλος μου Κων/νος Παπαστεριανός.

Ως εκ τούτου αναγκάστηκα και ο ίδιος να του στείλω το παρακάτω ποίημα μου:

ΣΤΟΝ ΦΙΛΟ ΜΟΥ ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΙΡΙΓΩΤΗ

Με ζήτησες για να σου πω,
πως πήγε η εκδρομή
που κάναμε με πούλμαν
στης Κρήτης το νησί.

Έψαξε στις τουρίστριες
με προσοχή πολύ
να μη φοράει μπικίνι
και να' ναι όμορφη.

Δεν θα σου πω προφορικά
πως πήγε η εκδρομή
σου στέλνω όμως το ποίημα
που έγραψα γι' αυτή.

Διαλέγοντας και ψάχνοντας
δεν μπόρεσε να βρει,
τουρίστρια να έχει
με κάμπουτ το βρακί!

Και για τον Κώστα ρώτησες
αν ήτανε κι' αυτός
άλλη εκδρομή προτίμησε
όμως ο πονηρός.

Απογοητευμένος γύρισε
μόνος του στο χωριό
με παίρνει κάθε βράδυ
για βόλτα στο γιαλό.

Ο Κωσταντής προτίμησε
να πάει στη Σαντορίνη
ίσως και βρει καμιά καλή
να βάλει δαχτυλίδι.

Φίλε μου σε αφήνω
να χαίρεσαι πολύ
και ποιήματα να γράφεις
σ' όλη σου τη ζωή. ■

LOCAL
CAFE BAR • MINI RESTAURANT
Τηλ. Παραγγελιών: **23770 41019**

nova
Ζεις καλύτερα!

- * ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
- * ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ ΕΚΤΥΠΩΤΩΝ
- * ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ
- * ΤΑΧΥΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - COURIER
- * ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ- INTERNET
- * ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ Η/Υ-TABLET-ΚΙΝΗΤΩΝ
- * ΑΞΕΣΟΥΑΡ ΚΙΝΗΤΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ
- * ΜΗΧΑΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ
- * ΕΠΙΓΕΙΑ & ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Electronic On Line
ΨΕΜΜΑΣ Δ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
Τηλ.:2377041059 / Κιν.:6973392517

γενική
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ

άφκανθος
CAFE PATISSERIE

ΕΥΛΙΝΑ ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ
Εμπορία κουφωμάτων- κατασκευή- τοποθέτηση
κουφωμάτων- ζαμπλο- ντουλαπα- κουφωματα αλουμινίου & ανοξείδωτα- κούζινα

✉ efamwgekts.kyf.k@gmail.com 🏠 Ιερισσός Χαλκιδικής

☎ 2377022574
☎ 69445071652
☎ 6986565078

📘 facebook
ΣΑΛΙΑΜΠΑΚΑΣ ΨΗΛΑΝΤΗΣ ΟΕ

ΜΟΥΤΣΙΚΑΣ
τα πάντα για την παραλία • ζωντανά δολώματα
••• μπιζού • είδη δώρων •••

Ειρήνη κιν.: 6982198167

Ιερισός... «έν τύπω»

Άρθρα και ειδήσεις για την Ιερισό από τον τύπο της εποχής

Απόσπασμα από το άρθρο του Δημητρίου Ι. Τερτυλίνη

Ολόκληρο το άρθρο δημοσιεύτηκε σε τρεις συνέχειες στην εφημερίδα «ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ» στα φύλλα 350 (Κυριακή, 7 Φεβρουαρίου 1960), 351 (Κυριακή, 14 Φεβρουαρίου 1960), 352 (Κυριακή, 21 Φεβρουαρίου 1960).

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΥΡΟΥ ΑΛΩΝΙΟΥ ΙΕΡΙΣΣΟΥ

Του κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ι. ΤΕΡΤΥΛΙΝΗ

Είς τήν Χαλκιδικήν μὲ τὴν ἰδιόχρισσαν γεωγραφικὴν τῆς θέσιν, τμήμα ἀναλόπιστον καὶ πνεύμων ὀλοκλήρου τῆς Μακεδονίας, τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι ἔτυχε μιᾶς καλύτερης ἀναπτύξεως χάρις σὴν ἐμφυτῆ ποιητικῇ διάθεσι τῶν κατοίκων τῆς.

Ἡ Ιερισός ἔνα ἀπὸ τὰ ὀλίγα κεφαλοῦρα τῆς Χαλκιδικῆς ἔλαχε ὁ κληρὸς τὴν θέσιν κάποια σειρῶν στὸ δημοτικὸ τραγοῦδι καὶ ἀνάλογα μὲ τὴν ἐποχὴ τοῦ ἔτους τὸ τραγοῦδιεῖται κάθε τραγοῦδι καὶ ἀνίδεος πολὺ θὰ θεωρηθῆ ἑκείνος ποὺ θὰ τραγουδήσῃ ἕνα ἀνοιξιᾶτικο τὸν χειμῶνα ἢ ἕνα χειμωνιάτικο θεοιστῆ. Ἡ σειρά αὐτὴ δὲν ἐπικρατεῖ καὶ εἰς ὀλόκληρον τὴν περιφέρειαν τῆς Χαλκιδικῆς τῆς ὁποίας τὰ περισσότερα τῶν δημοτικῶν τραγοῦδιων λόγῳ τῆς πολυχρονῆς δουλείας καὶ τῆς μυστηρικῆς ζωῆς τῶν προγόνων μας εἶναι ὅλα θλιβερά καὶ ἐκφράζουν τὸ βαθὺ παράπονο καὶ τὴν διαρκῆ ἀγωνία τῶν περασμένων γενεῶν.

Εἰς τὴν Ἰερισσὸν ὁμοίως ἀνάλογα μὲ τὴν ἐποχὴν τῆς νηστείας τῶν Χριστουγεννίων (Σηραντάμερο) λόγῳ τῶν συνεχῶν κακοκαιριῶν καὶ τῆς διαρκῶς συννεφισμένης ἀτμοσφαιρᾶς μία κατῆφεια συνέχει τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι ἀκολουθῶντας τὴν μελαγχολίαν ποὺ σκορπᾷ ἢ γύρω χειμάζουσα φύσις εἶναι τονισμένο πάνω σὲ τόνους μελαγχολικοὺς ὅπως καὶ σὴν ἐκκλησιαστικῇ βυζαντινῇ μουσικῇ ἐπικρατεῖ

ὁ ἦχος βαρὺς ποὺ πράγματι εἶναι καὶ αὐτὸς μελαγχολικός.

Ὅταν δὲ περάσουν τὰ Χριστούμενα καὶ πλησιάσωμε πρὸς τὴν μεγάλην Σαρακοστήν τοῦ Πάσχα, ποὺ τὰ πρῶτα μηνύματα τῆς ἀνοιξέως κύνουν ὅλα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ὄντα νὰ σκιζοῦν ἀπὸ ὁ γαλλίσι καὶ τὸν ἄνθρωπο ἀχόρταγα νὰ θαυμάσῃ τὴν ἀναγέννησιν τῆς γύρω φύσεως, τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι ἀλλάσσει πορείαν καὶ αὐτὸ ἀκολουθῶντας τὴν θαλπωρὴν ποὺ σκορποῦν αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου καὶ κύνουν τοὺς ἄνθρώπους χαρωπούς, γίνεται χαρούμενο, τονισμένο πάνω εἰς ὕμνον πρὸς μελωδικὸν καὶ χαρούμενον ὅπως καὶ ἡ βυζαντινῇ μουσικῇ μὲ τὸν πλέον χαρμόσυτον ἦχον τὸν πλάγιον πρῶτον, ὑποδέχεται τὴν Ἀνάστασι τοῦ Θεανθρώπου Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τὴν ἰδίαν δὲ τακτικὴν κασιρῶν ἀκολουθεῖ τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι τῆς Ἰερισσοῦ ὥστε ὅταν στὰ πρῶτα κινεῖ καὶ κούματα τοῦ θεοιστῆ ἢ κούσει κανεὶς κοπέλλαν τῆς Ἰερισσοῦ νὰ τραγουδήσῃ τὸ

«Νᾶμουν ἀγέρας ἠροσερός
νὰ σῶσω τὴν οὐλή σου»

πραγματικῶς ἠροσεύεται...

Μὲ τὴν σειράν δὲ ποὺ ἔχουν καὶ τὴν τακτικὴν ποὺ ἀκολουθοῦν τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι τῆς Ἰερισσοῦ νὰ ἀδωνται εἰς ὄρισμένην ἐποχὴν ὅπου συμπέτη καὶ μία μεγάλη θρησκευτικῇ ἐορτῇ ἔλαβον καὶ τὴν ὀνομασίαν τῶν Χριστουγεννιάτικα, Ἀποκριάτικα, Πασχαλιάτικα κλπ.

Εἰς τὸ παρὸν θ' ἀσχοληθῶ

μὲν μόνον μὲ τὰ Πασχαλιάτικα τραγοῦδια τὰ ὁποία λόγῳ τοῦ τοπικοῦ χρωματισμοῦ τῶν, τῆς θαυμασίας πλοκῆς αὐτῶν καὶ ἀναφερόμενα μερικὰ ἐξ αὐτῶν εἰς ἱστορικὰ γεγονότα, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ὀμιλήσωμε καὶ ὀλίγα περὶ τῆς αἰτίας καὶ προελεύσεως τῶν χωρῆς νὰ ἐγγίωμα τὴν ἠροσεύα ποὺ ἔχει σκορπίσει ἐπάνω σ' αὐτὰ ὁ θρύλος καὶ ἡ παράδοσι.

Εἶναι δὲ τόσον στενὰ συνδεδεμένα μὲ τὴν μεγαλύτερη χριστιανικῇ ἐορτῇ τοῦ Πάσχα ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ὥστε εἰς τὸ μέσον τῆς λιτανείας ποὺ γίνεται κάθε Τρίτη ἡμέρα τοῦ Πάσχα εἰς τὸ ἱστορικὸ Μαῦρο ἢ Μουρινὸ Ἀλῶνι νὰ ἀδωνται ἐκεῖ καὶ νὰ ἐκτελεῖται ὁ «Καγκελλευτὸς χορὸς» ὑπὸ τῆς εὐλογίας ἱεραρχῶν καὶ ἱερέων τῆς ἐκκλησίας ἢ ὁποία ἔταξε αὐτὸν ὡς ἕνα ἐκ τῶν πλέον ἐκτελεσθῆναι ἐθνικοθρησκευτικῶν χορῶν.

Τόση δὲ εἶναι ἡ ἐκτίμησις πρὸς τὸν γραφικὸν αὐτὸν χορὸν ὥστε οἱ ἐγγαμοὶ ἱερεῖς νὰ ἐπιτρέπουσι τὰς πρεσβυτέρας νὰ λαμβάνουν μέρος εἰς αὐτόν. Εἰς κανένα ἄλλον χορὸν δὲν ἐπιτρέπεται, νὰ λάβῃ μέρος ἢ σύζυγος τοῦ ἱερέως.

Τὴν Τρίτην ἡμέραν τοῦ Πάσχα μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θείας λειτουργίας, ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Ἰερισσοῦ, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ οἱ πολυπληθεῖς ξένοι ποὺ συρρέουν μὲ ἐπι κεφαλῆς τὰ σήμαντρα καὶ λάβρα, ἱερεῖς καὶ ψάλτας, ὁδεύουν πρὸς τὸ Μαυρινὸ Ἀλῶνι ὅπου μία ἀληθῆς μυσταγωγία συντελεῖται ἐκεῖ ἐπάνω.

Πολλοί ισχυρίσθησαν ότι ή εις τό Μαυρινό 'Αλώνι ό μαρική πορεία τών κατοίκων της 'Ιερισσοῦ τήν τρίτην ή μέραν του Πάσχα είναι άπο μινάρι κάποιας ειδωλολατρικής πομπής τών 'Αρχαίων 'Ακανθαίων (διότι ως γνωστόν ή παλαιά 'Ιερισσός ήτο κτισμένη πάνω εις τα τειχη και έρείπια της 'Αρχαίας 'Ακάνθοι) αλλά μόλις αντίκρουσαν επάνω στο Μαύρο 'Αλώνι τών καγκυλλευτό χροό, ήμέσως ήλλαξαν γνώμην και άνεγνώθησαν ότι οι κάτοικοι της 'Ιερισσοῦ αντί μνημοσύνου και εις ένδειξιν τιμής και δια να εκδηλώσουν ότι μέντοι αϊωνία ή μνήμη τών σφαγισσέντων άνωνιστών το 1821 εις τό Μαύρο 'Αλώνι χορεύουν τά 5 ώμορφα και άνωστα εις τό Πανελλήνιον δημοικα τραγούδια της 'Ιερισσοῦ καθένα με ίδιον ρυθμόν άργών βηματίων και συμμετρικών και μόνον εις τό τραγοίδι.

«'Ανήμερα τήν Πασχαλιά και στον καλό τό λόγο»

ό ρυθμός γίνεται γοργότερος, οι χορευται πηδώντασ σχεδόν χορεύουν και αι λαχαι τωδοναῦν τόν άέρα.

Τό Μαύρο 'Αλώνι όπως λέγεται τώρα τελευταία άντι Μαυρινό, εῦρίσκειται εις δεκάλεπτον απόστασιν από τήν 'Ιερισσόν κοντά εις τό στενόν του Ξέρξου και εις τόν εκει εῦρισκόμενον ώραιον συνοικισμόν Νέα Ρόδα. 'Επάνω σ' ένα ὕψωμα απλώνεται τό Μαύρο 'Αλώνι που είναι τόσο μεγάλο ώστε εις αυτό κατάν ήν εποχήν του άλωνισμού έξουλέαν 69 λιχνιστάδε, και δώδεκα ζευγάρια βουδια έσερναν ανάλογες δοκάνες.

Σχετικόν πολὺ παλόν δημοικόν τραγοῦδι μά: δίδει τήν πληροφορία αὐτή για να μάσ αποδείξη τόν τεράστιον χώρον του Μαύρου τό όποιον ήθά ήτο στρωμένο με μαρμαρινες πλάκες ή περιτοιχισμένο με μάρμαρα και ή λαϊκή μουσα τό αποκαλεί μαρμαρινό. 'Από τήν ύπεροχον αὐτήν τοποθεσίαν άντικρίζει κανεις δύο θάλασσες κάτω από τό πόδια του και ή άνταύγεια που σκορπίζουν θαμπώνουν τά μάτια του θεατή. Εί. τό βάθος οὐθώνεται ή μεγαλόπρεπη σιλουέτα του 'Αθω και ποιό σιμό διακρίνει κα

νεις τήν μικράν αλλά μαγνυτικήν νησίδα 'Αμουλιονή. Προς τό βορειοδυτικά άτλώνεται ή ομοσειρά της Στρατονίκης που χωρίζει είσδύοντασ βαιθεία εις τήν θάλασσιν τόν Στρουμωνικόν κόλπον από τόν κόλπον της 'Ιερισσοῦ. Παντού όπου κι' άν σιρέψη κανεις τό βλέμμα του χάνεται σ' ένα άπέραντο γαλανόλευκο όρίζοντα που τό κρασινό της στεριάς λές και να τόν προκαλή εις διαγωνισμόν καλλιστείων.

Πάνιο σε τέτοια θέσι ειναί τό Μαυρινό 'Αλώνι (Μαύρο-Νισό άλωνι) του δύστου χου παλληκαριού που εῦβε τραγικόν θάνατον μαζί με πολλούς άλλους έθνικομαρτυρος εις τό άλωνι αὐτό.

Πρίν από 136 χρόνια ό εκ Σερρών 'Εμμανουήλ Παλας κατόπιν έντολής της Φιλικής 'Εταιρείας ήλθε στη Χαλκιδική και δια τών έμπνευσμένων του λόγων και ενεργειών, όλοι οι κάτοικοι της Χαλκιδικής και ύπερπεντακόσιοι μοναχοί του 'Αγίου 'Ορους με ήερό ένθουσιασμό, άρπαξαν τά καρνοφιλια, συνέλαβον όλους τούς Τούρκους που εῦρίσκοντο εις τό καρακόλια ('Αστυνομικοί Σταθμοί) και έτέθησαν υπό τος διαταγός καπεταναίων σχηματίσαντες σώματα από τό όποια όμως δυστυχώς έλειπε ή πειθαρχία λόγω της εκτάκτου συγκροτήσεως αὐτών και λόγω ότι δέν εῦρέθη ό κατάλληλος στρατιωτικός ήγέτης να διοργανώση αὐτά και οδηγήση προς τήν νίκην και τελικήν επικράτησιν της επαναστάσεως έν Χαλκιδική και Μακεδονία.

Ό 'Εμμανουήλ Παπās άγνός και φλογερός πατριώτης διαθέσας τήν μεγάλην του περιουσίαν δια τās ανάγκας της επαναστάσεως έν Χαλκιδική, άν και έστερείτο πολεμικής πείρας, επί επίτά μήνας εῗφθειρε και άπησχόλησε σοβαρός Τουρκικός δυνάμεις οι όποιοι θα διετίθεντο εις τήν κατάπνιξιν της επαναστάσεως κατό τήν πρώτην εκδήλωσιν της εις τήν Στερεάν 'Ελλάδα και Πελοπόννησον.

Διά τούς φίλους και έρευνητάσ της Μακεδονικής 'Ιστορίας τών νεωτέρων χρόνων συνηστώμεν ένθέρμως τήν βραβευθείσαν υπό της 'Ακαδημίας 'Αθηνών 'Ιστορικήν

μελέτην του κ. 'Ι. Βασδραβέλη «Περί της συμμετοχής τών Μακεδόνων εις τόν άγώνα της άνεξαρτησίας του 'Εθνους» και εις τήν όποίαν θα παρακολουθήσουν όλην τήν επικήν δρασίαν του άρχηγού της επαναστάσεως έν Χαλκιδική 'Εμμανουήλ Παπα, τό δραματικόν τέλος της επαναστάσεως έν Χαλκιδική 'Εμμανουήλ Παπα, ως και του θρυλικού άρχηγού της. Εις τήν αξιόλογον ιστορικήν αὐτήν μελέτην ό θρύλος της σφαγής 400 άγωνιστών και προκρίτων της βορείου Χαλκιδικής και κατοίκων 'Ιερισσοῦ στο Μαύρο 'Αλώνι γίνεται πλέον ιστορική πραγματικότητα.

Ό αιμοβόρος Γιουσούφ Μπέης δέν έσιβάσθη οῦε τήν γυναίκα του άγωνιστού Πανταζή ή όποία έπειδή ήτο πολλή ώμορφη και φοβουμένη μήπως τήν πάρουν σκλάβα και τήν κλέσουν σε χαρμί παρουσιάσθη πρό αὐτου με τό πρόσωπο αλειμμένο με στάχτη Τόπος του μαρτυρίου της ώμορφης αὐτής 'Ελληνίδος ύληρξε τό Μαύρο 'Αλώνι.

Εις τόν ίδιον αὐτόν τόπον υπεχρεώθησαν οι τραχείσ πολεμισται του Παπαμανώλη ('Εμμανουήλ Παπα) όσοι διεσώθησαν από τήν ήτταν τήν όποίαν υπέστησαν εις τήν πεδιάδα του Λαγκαδά και εις τήν όποίαν έπεσεν ήρωϊκώς μαχόμενος και ό καπετάν Εῦθύμιος μοναχός της 'Ιερών Μονής 'Εσφιγμένου όστις ήγειτο 1500 μοναχών του 'Αγίου 'Ορους ένθουσιωδώς καταγώντων εις τόν επανασταϊκόν στρατόν και οι όποιοι μαχόμενοι επί όκτώ ήμέρας κατέφυγον εις 'Αγιον 'Ορος, ακολουθούμενοι από όλα τά γυναικόπαιδα τών Μαδεμοχωρίων και όλης της βορείου Χαλκιδικής.

Οί τότε γέροντες αντιπρόσωποι τών 'Ιερών Μονών του 'Αγίου 'Ορους, άπαρτίζοντες τό Πρωτότο Καρυών προσέφερον μεγίστην έθνικην ύπηρεσίαν διασώσαντες εκ βεβίαιασ σφαγής χιλιάδας άνθρωπίνων ύπόρξεων που κατέφυγον εις 'Αγιον 'Ορος καθώς και τήν ήλοσχερή καταστροφή τών 'Ιερών Μονών του 'Αθωνα διαγνώσαντες ότι ήτο καταδικασμένη λάσα

αντίστοιχες εἰς τὸ στενὸν τοῦ Πρόβλακος ὅπως συνέβη εἰς τὸ στενὸν τῆς Κασσάνδρας μὲ τὴν ἐκπόρθησίν του νὰ μεταβληθῆ ὀλόκληρος εἰ. ἐρεΐλια, διὰ πρεσβείας καὶ ἀποστολῆς βαρυτίμων δόρων πρὸς τὸν Μεχμέτ Ἐμὶν Λουμπούτ Πασᾶ κατώρθωσαν νὰ συγχωρήσῃ τοὺς ἐπαναστατήσαντας κατοίκους τῆς Χαλκιδικῆς καὶ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐπίνοδον εἰς τὰ καμένα χωριά τῶν ὄλων τῶν εἰς Ἅγιον Ὅρος καταφυγόντων, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι ὅλοι θὰ περνοῦσαν κατω ἀπὸ ἀψίδα γυμνῶν σπαθίων. Τὸ προσκύνημα αὐτὸ ἐγένετο εἰς τὸ Μαῦρο Ἄλωνα καὶ ἐπὶ δύο ἡμέρας διήρχετο κάτω ὅπ' τὸ γυμνὰ σπαθιοῦλο τὸ πλῆθος πού κατέφυγε εἰς Ἅγιον Ὅρος διὰ νὰ σωθῆ ἀπὸ τὴν μανίαν τῶν Τούρκων.

Τὸν ἄνισο καὶ ἀτελῆ αὐτὸν ἀγῶνα τῶν ὀλιγοριθμῶν ἐπαναστατῶν ἠ. Χαλκιδικῆς πρὸς τὰ πολυάριθμα στήθη καὶ τὸ ἱππικὸν τοῦ Μεχμέτ Λουμπούτ Πασᾶ, ὁ ἀγνωστος λαϊκὸς ποιητὴς ἀπεύνατῃσεν τὴν ἡρωϊκὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν προτέρων καταδικασμένην ἐξόρμησιν τῶν ἐπαναστατῶν τῆς Χαλκιδικῆς μὲ ὠραίους καὶ γεμάτους νόημα στίχους.

Τὸ ὑπέροχο αὐτὸ δημοτικὸν τραγοῦδι πού τὸ χορεύουν πρῶτον κατὰ σειράν εἰς τὸ Μαῦρο Ἄλωνα, πολὺ δυνατὰ παραλληλίζει τὸ ἀδύνατον τῆς ἐπικρατήσεως τῆς ἐπαναστάσεως ἐν Χαλκιδικῇ.

Τὸ θέμα πού παρουσιάζει μὲ τοὺς ὑπερχιλίους χορευτὰς ἄνδρας καὶ γυναῖκας ὁ χορὸς τοῦ δημοτικοῦ αὐτοῦ τραγουδιοῦ, πού ἐκτελεῖται μὲ συμμετρικὰ ἀργὰ βήματα καὶ χεῖρα διασταυρούμενα, εἶναι ἐξόχως γραφικὸν καὶ ἡ συγκίνησις τοῦ θεατῆ εἶναι ἐκδηλὸς καὶ μεγάλη. Ἄθελα γυρίζει ὁ νοῦς τοῦ θεατῆ πρὸς τὰ περασμένα καὶ μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του παρακολουθεῖ τὴν λαχτάρα καὶ τὴν δίψαν τῶν προγόνων μας γιὰ τὴν ἀπόλησιν τῆς ἐλευθερίας τὴν ὁποῖαν χάρις εἰς τὴν αὐτοθυσίαν τῶν ἡμεῖς σήμερον χαίρομασθε.

Πόσα δάκρυα καὶ πόσα δεινὰ ὑπέστησαν οἱ προγονοὶ μας πού ἔφυγαν ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸν χωρὶς ν' ἀξιώθουν νὰ ἴδουν τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Γένους! Ἡ σκέψις τοῦ θεατῆ εἰς τὸ ἀντίκρουσμα τοῦ χο-

ροῦ «τοῦ Ἥλιου καὶ Γιαννάκη» πετᾷ ψηλὰ πολὺ ψηλὰ λές καὶ θέλει ν' ἀνταμώσῃ τὴς ψυχῆς τῶν σφαγιασθέντων Ἐθνομαρτύρων πάνω εἰς τὸ Μαῦρο Ἄλωνα, πού χαρούμενες τώρα περιίπτανται καὶ παρακολουθοῦν μὲ ἀγαλλίασιν τὸν χορὸν πού γίνεται κάθε Τρίτη ἡμέρα τοῦ Πάσχα ἀντὶ μνημοσύνου.

Δὲν φαντάζομαι νὰ ὑπάρχῃ ὠραιότερα ἐκδήλωσις τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς σφαγιασθέντας προγόνους μας πού τὰ πάντα καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἀκόμα διέθεσαν γιὰ τὴν ἀποτίναξιν τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ χωρὶς νὰ δειλιάσουν γιὰ τὸν ὄγκον καὶ τὴν δύναμιν τοῦ πανίσχυρου ὀθωμανικοῦ ντουβλετιοῦ.

Ἡ παράδοσις δὲ μᾶς λέγει ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς σφαγιασθέντας εἰς τὸ Μαῦρο Ἄλωνα ἦτο καὶ ὁ δύστιχος Γιαννάκης τὸ ὄμορφο αὐτὸ παλληκᾶρι πού δὲν ἠθέλησε νὰ περᾶσῃ κάτω ἀπὸ τὰ σπαθία τῶν Τουρκαλβανῶν καὶ ἐξετέλεσθη ἐπὶ τόπου.

Ἡ λαϊκὴ Μοῦσα μᾶς τὸν παρουσιάζει πρῶτα ὡς δεινὸν ὀθλητὴν καὶ πρῶτον εἰς τὸ ἀγώνισμα τῆς ομάδας (λιθάρι) καὶ ὕστερα ὡς ἀγωνιστὴν.

•Στὸ Μαυρινὸ τ' ἄλωνα τὸ μαυρὸ
 Παιζοῦν τ' ν' ὁμάδα παίζουσαν ^[μαυρινὸ]
 Κανεῖς καὶ δὲν τὴν παίζει σάν ^[ἢ γιὰς κ' βασιλιάς]
 Ὁ ἥλιος κ' ὁ Γιαννάκης στοῖ- ^[τὸ Γιαννακῆ]
 Βαρὺ στοίχημα βαζοῦν, τὰ κε ^[χημὰ βαλόν]
 Τὸ ποιὸς θὰ πάη πρῶτος στὴ ^[φάλια τους]
 [Μανίτσα του].

Πολὺ ὄμορφα καὶ παραβολικὰ εἰς τὸ στιχοῦργημα αὐτὸ παρουσιάζεται ὁ Γιαννάκης, δηλαδὴ ὅλοι οἱ Μακεδόνες ἀγωνισταί, ὅτι τὰ ἔβαλε μὲ τὸν ἥλιον, τὴν πανίσχυρον ὀθωμανικὴν Ἀυτοκρατορίαν καὶ ὁ παραλληλισμὸς αὐτὸς μᾶς φανερώσει τὸ μάταιον τοῦ ἀγῶνος τῆς Ἐπαναστάσεως τόσον εἰς τὴν Χαλκιδικὴν ὅσον καὶ εἰς ὀλόκληρον τὴν Μακεδονίαν καὶ προτοῦ νὰ φθάσῃ στὴν Μανίτσα του, στὴν ποθητὴν Ἐλευθερίαν πού τόσον λαχταροῦσε νὰ τὴν ἴδῃ κατέπεσε εἰς τὸ μέσοστρατι ἀπελπισμένος καὶ σύμφωνα μὲ τὸ βαρὺ στοίχημα ἀέμενε τὸν θάνατον ὡς λυτρωτὴ, καὶ ἐξακολουθεῖ τὸ τραγοῦδι.

•Ὁ ἥλιος ἐπηδοῦσε
 ὄρη καὶ βουνὰ
 κ' ὁ Γιάννης ἐπηδοῦσε
 χιμολάγκαδα.

•Ὁ ἥλιος ἐβραδιάσθη
 εἰς τὴν Μανίτσα του
 κ' ὁ Γιάννης ἐβραδιάσθη
 εἰς τὸ Μέσοστρατι.

Περνοῦσαν οἱ διαβάτες
 καὶ τὸν ἔκλαιγαν.

•Γιάννη μ' νάχες μάννα
 νάχες κ' ἀδερφή
 Νάχες καλὴ γυναῖκα
 γιὰ νὰ ῥθῆ νὰ σὲ ἴδῃ.

Τὸν λόγο δὲν ἀποῦσαν
 δὲν ἀπέσωσαν
 Νὰ κ' ἢ καλὴ του μάννα
 νὰ κ' ἢ ἀδερφή
 Νὰ κ' ἢ καλὴ γυναῖκα
 ποῦρθε νὰ τὸν ἴδῃ.

Μὲ δύο παιδιὰ στὰ χεῖρα
 κ' ἕνα στὴ κοιλιὰ.

•Δὲν σοῦ τόπα Γιάννη μ'
 δὲν σοῦ τὸ λαλλῶ
 στοὺς χίλιους νὰ μὴ μοῖνῃς
 κ' οὔδε σ' ἕκατό.

Μάννα μ' δὲν ἦταν χίλιοι
 καὶ οὔδε ἕκατό

Μόν' ἦταν τρεῖς χιλιάδες
 κ' ὅλο Γιαννισαροῖ.

Τὸ φιλότιμο παλληκᾶρι ἐσπλωμένο μὲ σπασμένα φτερὰ εἰς τὸ μέσοστρατι, νικημένο καὶ ἀπελπισμένο διὰ τὴν μὴ ἐπικράτησιν τῆς ἐπαναστάσεως ἐν Χαλκιδικῇ, δικαιολογεῖται ὅτι τὰ ἔβαλε μὲ πολλὰς χιλιάδες ἐχθροῦς καὶ γι' αὐτὸ δὲν κατώρθωσε νὰ φθάσῃ στὴν Μανίτσα του, στὴν Νίκη, στὴν Ἐλευθερίαν.

Εἰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος πού ἐπικράτησε ἡ ἐπανάστασις, στὴ πρώτη ἐκδήλωσις τῆς δὲν εὐρέθη πρὸ πανισχύρων Τουρκικῶν στρατευμάτων ὅπως συνέβη ἐν Χαλκιδικῇ.

Ἐπὶ Τουρκοκρατίας κάθε τρίτη ἡμέρα τοῦ Πάσχα ὁ χορὸς εἰς τὸ Μαῦρο Ἄλωνα ἐνίκετο καὶ ὅλοι οἱ εὐρισκόμενοι Τούρκοι ἑπάλληλοι καὶ Ἀστυνομικοὶ τῆς Ἱερουσοῦ παρακολουθοῦν τὸν χορὸν χωρὶς ὅμως καὶ νὰ νοιώθουν τὴν σημασίαν καὶ τὴν λαχτάρα πού ἔκρυβαν τὰ πασχάλια τραγοῦδι τῆς Ἱερουσοῦ. Εἶχε φροντίσει ἡ λαϊκὴ Μοῦσα μὲ ὠραίους ἀλληγορικοὺς στίχους νὰ καμουφλᾶσῃ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὴν ἐλπίδα τῶν σκλαβωμένων Ἑλλήνων.

Ἡ θλιβερὴ μελωδία πού διαδέχεται εἰς τὸν ὄριζοντα, τὰ ρυθμικὰ βήματα τῶν ὑπερχιλίων χορευτῶν, συγκοινοῦν βαθύτατα τὴν ψυχὴν.

Τὰ Πασχάλια τραγοῦδι τῆς Ἱερουσοῦ πού κάθε στροφὴ τῶν εἶναι καὶ μιὰ ἄρμονία μεταβάλλουν αὐθωροῦ τὴν ψυχικὴν διάθεσιν τοῦ ἀκροατῆ. Ἐνῶ ἕνας λυγμὸς σάν κόμβος σταματᾷ εἰς τὸν λαιμόν του, ξυφνικὰ οἴγη ἐθνικῆς ὑπερηφανείας συγκλονίζουν τὸ νευρικὸν του σύστημα.

Παρουσίαση του βιβλίου «Έδωσα Υπόσχεση»

Κείμενο : ΓΛΥΚΕΡΙΑ ΚΑΚΟΥΡΗ

Το ιστορικό μυθιστόρημα «Έδωσα Υπόσχεση» είναι βασισμένο στην αληθινή ιστορία μιας οικογένειας προσφύγων από τη Μαλακοπή της Καππαδοκίας. Πρόκειται για μια συγκινητική και τρυφερή ιστορία, που αποδεικνύει ότι η ζωή είναι ομορφότερη από τη φαντασία και ότι η πίστη και η ελπίδα αποτελούν τις ύψιστες αξίες σε όποια δυσκολία κι αν παρουσιαστεί.

Το βιβλίο αποτυπώνει ανάγλυφα τον μακρινό κόσμο της Καππαδοκίας στις αρχές του 20ου αιώνα, τον τρόπο σκέψης εκείνης της εποχής, τα ήθη και τα έθιμα, την αλληλεπίδραση μουσουλμανικού και χριστιανικού στοιχείου, καθώς και την υποβαθμισμένη θέση της γυναίκας. Στη συνέχεια αποτυπώνει τα τραγικά γεγονότα της μικρασιατικής καταστροφής, τον ξεριζωμό, το πικρό ταξίδι προς το άγνωστο και την προσπάθεια προσαρμογής σε μια νέα πατρίδα, συγκεκριμένα στην Τούμπα της Θεσσαλονίκης, της οποίας ένα κομμάτι ονομάστηκε Μαλακοπή. Περιγράφει τον αγώνα των προσφύγων να αυτοπροσδιοριστούν και να ξαναχτίσουν τη ζωή τους χωρίς όμως να ξεχάσουν το παρελθόν τους και τη γη που τους γέννησε. Ο πόλεμος του 1940 και ο εμφύλιος που ακολουθεί επηρεάζει και πάλι τις ζωές τους. Η αφήγηση φτάνει μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1960, όπου ο κεντρικός ήρωας σε μεγάλη ηλικία αναζητά τη λύτρωση και την εξιλέωση σ' ένα διαφορετικό και σημαντικό γι αυτόν ταξίδι...

Το μυθιστόρημα παράλληλα με τις ιστορίες των δευτερευόντων προσώπων, εστιάζει στη σχέση των κεντρικών ηρώων Μελέτιου και Ζαφειρίας, δυο παιδιών που κατάγονται από το ίδιο χωριό

της Καππαδοκίας. Υπόσχεση γάμου δίνει ο μικρός Μελέτιος στη νεογέννητη Ζαφειρία σύμφωνα με τα έθιμα της Μαλακοπής... Αγνοούν όμως τα επικίνδυνα παιχνίδια της μοίρας, που μόλις αρχίζουν... Υπόσχεση παντοτινής φιλίας δίνει ο Μελέτιος και στον Οχράν, στον ομογάλακτο μουσουλμάνο γείτονά του... Θα μπορέσει άραγε να την κρατήσει, όταν ένας κυκεώνας γεγονότων και μια θάλασσα διαφορετικής ιδεολογίας θα μπει ανάμεσά τους;

Το βιβλίο αποτελεί έναν ύμνο στην προσφυγιά, έναν ύμνο στους ανθρώπους, που κατάφεραν να βγουν νικητές, αφού στέφθηκαν με το ακανθό στεφάνι της προσφυγιάς.

Το βιβλίο κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ανάτυπο. Μπορεί κάποιος να το παραγγείλει είτε από βιβλιοπωλείο είτε τηλεφωνικά είτε ηλεκτρονικά στο www.shop.anatyro.gr. Τηλ. εκδόσεων Ανάτυπο: 2314 011 687.

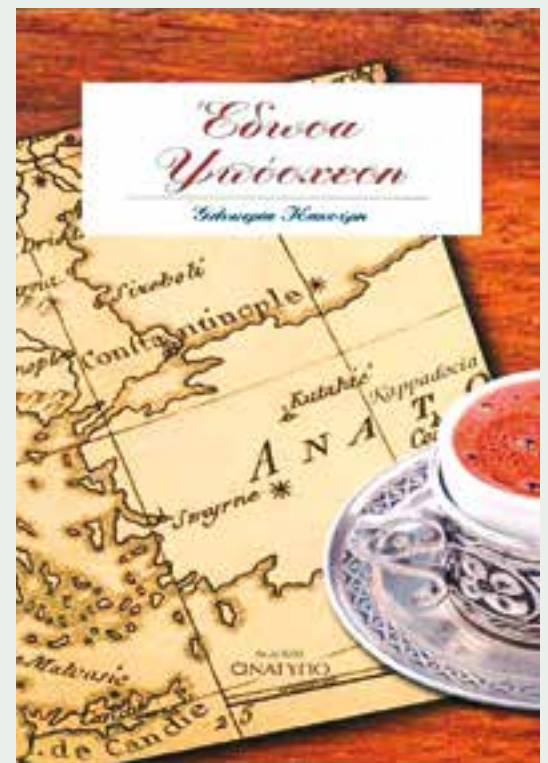
Οπισθόφυλλο

Μαλακοπή Καππαδοκίας, 1920

Ο Μελέτιος, ένα οχτάχρονο αγόρι οδηγείται από τους γονείς του σε φιλικό σπίτι για τα «μπεσίκ κερτμεσί» (παιδικά αρραβωνιάσματα). Αποστολή του το σημάδεμα της κούνιας της «νύφης», ενός μωρού σαράντα ημερών, στο οποίο δίνει την πρώτη του υπόσχεση. Υπόσχεση γάμου.

Ελλάδα, 1940

Ύστερα από σοβαρό τραυματισμό στα βουνά της Πίνδου, ο Μελέτιος διαπιστώνει ότι οφείλει τη ζωή του σε έναν... άγγελο. Ποια είναι αυτή η λευκή

οπτασία, που τον μαγεύει με τα λόγια της και του ξυπνά χαμένες αναμνήσεις; Ποια η σχέση της με τον μακρινό τόπο της Καππαδοκίας; Πού βρίσκονται οι πονεμένοι του γονείς, οι επτά αδερφές του, αγαπημένες μορφές του παρελθόντος; Και κείνος ο παιδικός φίλος, που η φωνή του αντηχεί ακόμα στα ηφαιστειογενή πετρώματα; «Έδωσες υπόσχεση, Μελέτιε, έδωσες υπόσχεση!»

Ένα μυθιστόρημα, που ταξιδεύει τον αναγνώστη στον κόσμο της χριστιανικής και μουσουλμανικής Καππαδοκίας, ακροβατεί στα ήθη και τα έθιμα μιας άλλης εποχής, και ακολουθώντας το βίαιο ξεριζωμό μιας ολόκληρης γενιάς, τον μεταφέρει στους προσφυγικούς συνοικισμούς της Τούμπας, για να προβάλλει μέσα από τις αντιξοότητες την καταλυτική δύναμη της αγάπης. Της Αγάπης που είναι ικανή να νικήσει κάθε είδους διαφορετικότητα. ■

VICKO.
ΟΙΚΙΑΚΑ / ΕΙΔΗ ΔΩΡΩΝ / ΜΙΚΡΟΕΠΙΠΛΑ
Αϊβαζίδου Κλεοπάτρα
Τ: 23770 22223, 6972 997453
Ιερισσός Χαλκιδικής • kleoain@yahoo.gr

Μανωλούδα
Κατερίνα
Παιδικά
Εφηβικά Ρούχα
Ιερισσός Χαλκιδικής
Τηλ: 23770 22682
6972606757
Email: manolkafe@gmail.com
Facebook: "Παιδικά Εφηβικά Ενδυματά Κατερίνα"

SOULAKI
Λαμπρινός Food productions
Γαλακτοκομικά
παράδοση
και σίκα
23770 23525
ΕΥΡΩΣ

st.Moritz
ΑΝΔΡΙΚΑ ΡΟΥΧΑ
Νίκος Χρυσούλης
Τηλ.: 23770 23145
Κιν.: 6942 694064

Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΛΑΪΚΙΣΜΟΣ

Κείμενο : ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΕΦΑΛΑΣ

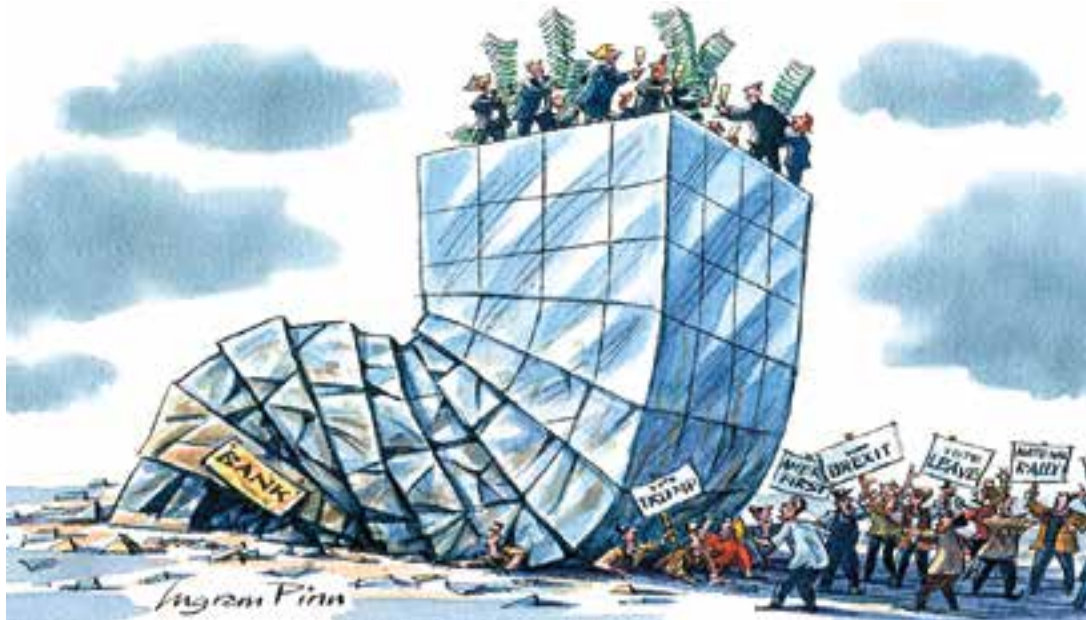
«Όλα τριγύρω αλλάζουνε κιάλα το ίδιο μένουν...» μας έλεγε ο δημοφιλέστατος Νίκος Παπάζογλου. Δυστυχώς καθ' όλη τη διάρκεια

λαοί της Ευρώπης βίωσαν μια σημαντική ανάπτυξη του κατά κεφαλήν εισοδήματός των. Όπως το σατίρισαν οι Άγαμοι Θήτες «...κοιμηθήκαμε αγρότες και ξυπνήσαμε ιππότες...». Όλοι μας πανηγυρίζαμε σαν να μην υπήρχε αύριο.

ξοδεύουν «αυτοί» σε συνεδριάσεις και «βεγγέρες». Ενώ εμείς βλέπουμε τις αποδοχές μας να μειώνονται καθημερινά, αυτοί, η ελίτ, χορηγούν στους εαυτούς τους αυξήσεις στους μισθούς τους, έξοδα παραστάσεων και συντάξεις.

Αυτό το κίνημα του λαϊκισμού που συμβολίζει τον αγώνα του «απλού και αγνού λαού» μεταφράστηκε σε «ψηφους». Σχεδόν ακαριαία τα παραδοσιακά μεγάλα κόμματα είδαν τη συμμετοχή τους στις κυβερνήσεις να μειώνεται σημαντικά. Σ' όλη την Ευρώπη κυβερνήσεις σχηματίζονταν μόνο με την συμμετοχή μεγάλων και μικρών κομμάτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως η Ελλάδα, κυβέρνηση δημιουργήθηκε μόνο μετά την «συνεργασία» μεταξύ δυο «ακραίων» κομμάτων. Το ίδιο φαινόμενο παρατηρεί κανείς και στην Ιταλία, Ολλανδία, Αυστρία, και άλλες χώρες της Ευρώπης.

Εν κατακλείδι τα τελευταία δέκα χρόνια η ανθρωπότητα βίωσε μια τεράστια αλλαγή συμπεριφοράς. Η τάση προς ενώσεις και συνεργασίες, «μαζί θα γίνουμε καλύτεροι», που χαρακτήριζε το δεύτερο ήμισυ του 20ου αιώνα, μετετράπη σε μια συμπεριφορά επιθυμίας για ανεξαρτησία. Το μεγαλύτερο παράδειγμα είναι η περιβόητη «Brexit». Η πλειοψηφία των Βρετανών δήλωσε στο δημοψήφισμα του 2016 ότι η ΕΕ τους κόβει τα φτερά και οι Βρυξέλες το έχουν παρακάνει με το δικτατορικό στιλ διακυβέρνησης. Έτσι ψήφισαν «έξω θα ήμαστε καλύτερα». Οι πρώην ανατολικές χώρες της Ευρώπης ονειρεύονται μια νέα συμμαχία, το Visegrad Group και οι βόρειες χώρες αναπολούν την αναγέννηση της Hanseatic League. Όλα δείχνουν ότι ο άνθρωπος του 21ου αιώνα προτιμά την ανεξαρτησία από την συμμετοχή σε μεγάλες κοινότητες στις οποίες θα πρέπει να προσαρμόσει τη συμπεριφορά του προς ένα είδος ζην διαφορετικό από αυτό που έχει συνηθίσει. Λες να έχει δικίο το ρεμπέτικο που λέει «**παραμύθι πούλα μου...**»;■

της σύντομης ζωής του εξαιρετικά ταλαντούχο καλλιτέχνη η φράση αυτή ίσχυε κατά ένα μεγάλο βαθμό. Τα μέσα της δεύτερης δεκαετία του 21ου αιώνα έφεραν τους πρώτους ανέμους μιας αλλαγής που γρήγορα εξελίχθηκε σε ένα τεράστιο τσουνάμι. Οι τραγικές εμπειρίες που ο άνθρωπος βίωσε κατά τη διάρκεια των δυο παγκοσμίων πολέμων του 20ου αιώνα τον δίδαξαν ότι μερικές αλλαγές έχουν μεγάλες και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις. Το δεύτερο ήμισυ του 20ου αιώνα δώρισε στην ανθρωπότητα ότι καλό επιθυμούσε ο άνθρωπος: ειρήνη, ασφάλεια, ελευθερία και οικονομική ευημερία. Οι

Ξαφνικά η χρηματοπιστωτική κρίση του 2007-8 έδωσε την ευκαιρία σε μερικούς που από καιρό τους έτρωγε η υποψία ότι οι άλλοι τους «έπαιρναν το μερτικό τους από τη χαρά» να πείσουν μερικούς πολιτικούς και να ξεκινήσουν ένα κίνημα «λαϊκισμού» το οποίο ούτε λίγο ούτε λίγο ούτε πολύ διατυμπάνιζε στο κόσμο αυτά που ο κόσμος ήθελε να ακούσει. Ο λαϊκισμός χωρίζει την κοινωνία σε δύο ομοιογενή ανταγωνιστικά στρατόπεδα, στον «απλό, αγνό λαό» και στη «διεφθαρμένη ελίτ». Εμείς είμαστε αυτοί που ξυπνούν πρώι να πάνε στη δουλειά για να πληρώσουν τους φόρους που

ΚΡΟΜΜΥΔΑΣ Χ. ΑΡΓΥΡΙΟΣ
Ωτορινολαρυγγολόγος
Χειρουργός κεφαλής & τραχήλου
Τ. 23770 41141 Κ. 6977 305024

ΚΑΣΑΜΠΑΛΗΣ ΦΩΤΗΣ
Πολιτικός Μηχανικός M.Sc.
6978 485604
Αγίου Νικολάου 5
Ιερισσός Χαλκιδικής
(βίηλα από την Εθνική Τράπεζα)

ΚΟΡΔΕΡΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΧΡΩΜΑΤΑ ΣΙΑΗΡΙΚΑ
ΗΛ. ΕΡΓΑΛΙΑ ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ
ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
☎ 23770 22945 kordmpamp@hotmail.com

ΒΙΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ - ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
Ίασις
Dott. Βαρκάρης Δημήτρης
Ιερισσός Χαλκιδικής
Τηλ: 23770 41100
κινητό : 6945 416 436

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΓΧΟΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΓΟΝΕΙΣ!

Κείμενο : ΕΙΡΗΝΗ ΚΟΡΔΕΡΑ, Ψυχολόγος

Η Γ' Λυκείου είναι μια χρονιά εξαιρετικά αγχωτική για τους περισσότερους μαθητές. Οι έφηβοι καλούνται να διαχειριστούν ένα πρόγραμμα υπερβολικά φορτωμένο με διάβασμα και φροντιστήρια. Από την άλλη πλευρά, τους ζητείται να επιλέξουν το πεδίο σπουδών που θα ακολουθήσουν δρομολογώντας έτσι την επαγγελματική τους πορεία. Ξαν να μην έφτανε όμως το δικό τους άγχος, συχνά έχουν να διαχειριστούν και το άγχος των γονιών τους, που πολλές φορές είναι ακόμη μεγαλύτερο και από αυτό των ίδιων των μαθητών!

Το άγχος, βέβαια, είναι ένα συναίσθημα όχι μόνο φυσιολογικό αλλά και ιδιαίτερα χρήσιμο, αφού μας κινητοποιεί, μας κρατάει σε εγρήγορση και έτσι μας οδηγεί σε καλύτερες επιδόσεις. Όταν όμως είναι πάνω από ένα συγκεκριμένο επίπεδο που μπορούμε να διαχειριστούμε, παύει να είναι βοηθητικό και γίνεται δυσλειτουργικό. Αυτό σημαίνει ότι επηρεάζει αρνητικά τη συγκέντρωση, τη μνήμη και τελικά τη συνολική μας απόδοση, ενώ μπορεί να προκαλέσει και ενοχλητικά συμπτώματα (π.χ. «**ψυχοσωματικά**» όπως πονοκεφάλους, δύσπνοια κ.α., ή «**συναίσθηματικά**» όπως ευσυγκινησία, ευερεθιστότητα κτλ.). Επομένως, ένας πιο ρεαλιστικός στόχος για τη διαδικασία των εξετάσεων θα ήταν όχι να μην έχουμε καθόλου άγχος, αλλά να μπορούμε να το διαχειριστούμε όσο γίνεται πιο αποτελεσματικά.

Τι μπορούν να κάνουν οι μαθητές για να διαχειριστούν πιο αποτελεσματικά το άγχος τους;

Το πρώτο πράγμα που χρειάζεται να κάνουν οι μαθητές πριν τις εξετάσεις είναι φυσικά μια καλή προετοιμασία με μεθοδικότητα και πρόγραμμα. Η καλή προετοιμασία συμβάλει θετικά στην αυτοπεποίθηση και κατ' επέκταση στη μείωση του άγχους.

Σωστή διατροφή. Ψάρια, ξηροί καρποί, ζυμαρικά, γαλακτοκομικά (ειδικά τα τυριά), χυμοί, φρέσκα φρούτα και λαχανικά βοηθάνε στη διατήρηση της σωστής πνευματικής λειτουργίας, στη βελτίωση της διάθεσης και στην αντιμετώπιση του στρες. Αυτή η περίοδος δεν ενδείκνυται για αυστηρές δίαιτες, οι οποίες χρειάζεται να αποφεύγονται όπως και η υπερβολική κατανάλωση καφέ, αφού μπορεί να προκαλέσει επιπλέον νευρική και ανησυχία. Ένα καλό πρωινό είναι απαραίτητο.

Αρκετός ύπνος. Ένας καλός ύπνος (τουλάχιστον οχτώ ώρες) βελτιώνει τη μνήμη, τη σκέψη και τη συγκέντρωση και ωφελεί πολύ περισσότερο από το υπερβολικό διάβασμα «της τελευταία στιγμής» τη νύχτα πριν από την εξέταση! Το μεσημέρι όμως, αν νιώθουμε την ανάγκη να κοιμηθούμε, καλό είναι να μην το κάνουμε για περισσότερο από 60 λεπτά, γιατί κάτι τέτοιο οδηγεί σε δυσκολία επανέναρξης διαβάσματος.

«**Φόρτιση μπαταριών**». Η προετοιμασία για τις πανελλήνιες μοιάζει περισσότερο με μαραθώνιο παρά με «**κατοστάρι**», πράγμα που σημαίνει ότι για να μπορέσει κανείς να ανταποκριθεί σε αυτή τη μεγάλη σε διάρκεια προετοιμασία, είναι απαραίτητο να φορτίζει τις μπαταρίες του. Γι' αυτό και είναι χρήσιμο οι μαθητές να έχουν μια ημέρα (ή τουλάχιστον μισή μέρα, το Σάββατο ή την Κυριακή)

τελείως ελεύθερη για τον εαυτό τους, να πιουν έναν καφέ με φίλους ή να κάνουν κάτι άλλο που τους ευχαριστεί.

Στάση σώματος και σωματική άσκηση. Η κατάλληλη στάση για διάβασμα είναι με τη σπονδυλική στήλη όσο το δυνατόν πιο όρθια. Το σκύψιμο περιορίζει την αναπνοή μας αλλά και την καλή κυκλοφορία του αίματος, οπότε έχει άμεση συνέπεια στην πνευματική διαύγεια. Επίσης είναι χρήσιμο περιστασιακά να διακόπτουμε για λίγα λεπτά τη μελέτη για λίγες ασκήσεις και κίνηση, που θα βελτιώσει την οξυγόνωση του εγκεφάλου και την κυκλοφορία του αίματος. Η ήπια σωματική άσκηση επίσης βοηθάει πολύ.

Συνειδητές αναπνοές. Μια από τις πιο εύκολες και αποτελεσματικές τεχνικές για τη μείωση του άγχους είναι οι συνειδητές αναπνοές, οι οποίες βασίζονται σε τεχνικές γιόγκα. Χαλαρώνοντας τα χέρια και τους ώμους, συγκεντρωνόμαστε σε κάθε μας αναπνοή. Εισπνέουμε από τη μύτη φυσικά και εκπνέουμε από τη μύτη αργά και φυσικά. Επαναλαμβάνουμε μερικές φορές. Με αργές, ολοκληρωμένες εκπνοές ο παλμός της καρδιάς μειώνεται, η πίεση του αίματος χαμηλώνει και αυτή η φυσιολογική διαδικασία, μέσω της αναπνοής, αποκαθιστά την ομοιόσταση του σώματος και οδηγεί σε μείωση του άγχους.

Τεχνικές χαλάρωσης. Υπάρχουν διάφορες τεχνικές χαλάρωσης με πιο γνωστή την «**Προοδευτική Νευρομυϊκή Χαλάρωση**». Είναι μια διαδικασία κατά την οποία το άτομο μαθαίνει πώς να χαλαρώνει διάφορες ομάδες μυών του σώματός του, μέσα από συνεχείς κύκλους έντασης και χαλάρωσης. Με αυτόν τον τρόπο μαθαίνει πώς να αντιλαμβάνεται έγκαιρα την ένταση στο σώμα του και πώς να την απελευθερώνει ώστε να χαλαρώνει. Η μέθοδος αυτή διδάσκεται συνήθως από εξειδικευμένους ψυχοθεραπευτές, μπορεί τη δοκιμάσει όμως κανείς και μόνος του, ακούγοντας ηχογραφημένες οδηγίες χαλάρωσης, που μπορεί να βρει στο διαδίκτυο.

Θετικές σκέψεις. Είναι σημαντικό να αποφεύγουμε την καταστροφολογία (π.χ. «**δεν θα γράψω τίποτα**», «**δεν θα περάσω**» κτλ.), γιατί έτσι συχνά προκαλούμε οι ίδιοι αθέλα μας το αρνητικό αποτέλεσμα (η λεγόμενη «**Αυτοεκπληρούμενη Προφητεία**»). Όταν λοιπόν «**πιάνουμε**» τον εαυτό μας να σκέφτεται με αυτόν τον τρόπο, χρειάζεται να τον σταματάμε και να αντικαθιστούμε αυτές τις σκέψεις με θετικές και περισσότερο ρεαλιστικές (π.χ. «**έχω προετοιμαστεί αρκετά καλά**», «**θα πάω να κάνω ότι καλύτερο μπορώ**» κτλ.). Αν νιώσουμε ότι το άγχος μας κυριεύει, μπορούμε να επαναλάβουμε εσωτερικά κάποια λέξη ή φράση που μας ηρεμεί, σαν να μιλάμε στον εαυτό μας, όπως π.χ. «**ήρεμα**», «**χαλαρά**», «**εσύ ελέγχεις την κατάσταση, όχι η κατάσταση εσένα**» κτλ.

Νοητική αναπαράσταση. Ένας άλλος τρόπος διαχείρισης του άγχους είναι να αναπαραστήσω νοητικά, να φανταστώ δηλαδή με όσο γίνεται περισσότερες λεπτομέρειες την ώρα των εξετάσεων, ώστε να εξοικειωθώ με αυτές. Πατι έχει φανεί ότι αυτό που μπορούμε να αντιμετωπίσουμε στη φαντασία μπορούμε πιο εύκολα να το αντιμετωπίσουμε και στην πραγματικότητα. Πέρα από αυτό όμως, ο μαθητής μπορεί τις στιγμές που νιώθει ότι δεν αντέχει άλλο και έχει μπουχτίσει από τη διαδικασία της προετοιμασίας, να κάνει ένα μικρό

διάλειμμα και να φανταστεί τη ζωή του ως φοιτητής. Το να οραματιστεί τις θετικές εμπειρίες που θα ζήσει όταν επιτύχει τον στόχο του, του δίνει κουράγιο θα συνεχίσει την προσπάθειά του.

Πρακτικές συμβουλές για την ημέρα των εξετάσεων...

Φροντίζουμε να ξυπνήσουμε και να ετοιμαστούμε εγκαίρως, για να μην έχουμε και το επιπρόσθετο άγχος του αν θα προλάβουμε. Άλλωστε βιασύνη και εκνευρισμός βλάπτουν τη συγκέντρωση.

Το διάβασμα της τελευταίας στιγμής πριν μπει κανείς στην αίθουσα ή το πρωί λίγο πριν φύγει από το σπίτι αυξάνει το άγχος. Γι' αυτό και το αποφεύγουμε, όπως και τους συμμαθητές που μεταδίδουν στρες. Εκείνη την ώρα προτιμούμε να είμαστε με ήρεμα και χαλαρά άτομα.

Όταν πάρουμε τα θέματα μπροστά μας, ξεκινάμε από αυτά που μας φαίνονται πιο εύκολα. Διαβάζουμε το κάθε θέμα προσεκτικά, υπογραμμίζοντας τις λέξεις-κλειδιά.

Αν ξεχάσουμε κάποια λέξη ή κολλήσουμε κάπου, αφήνουμε κενό και συνεχίζουμε, με σκοπό να επανέλθουμε μετά (αρκεί να βάλουμε ένα σημάδι, για να το θυμηθούμε). Εφόσον το ξέρουμε, θα μας έρθει αυτόματα αργότερα.

Αφού απαντήσουμε σε κάποιο ερώτημα, διαβάζουμε άλλη μία φορά την εκφώνηση, για να σιγουρευτούμε ότι απαντήσαμε σ' αυτά που ρωτάει ή ότι δεν παραλείψαμε κάτι.

Αν δεν προλαβαίνουμε, δεν είμαστε σίγουροι για κάποια απάντηση ή ξέρουμε λίγα μόνο πράγματα, γράφουμε ό,τι γνωρίζουμε. Είναι σίγουρα προτιμότερο από το να μην απαντήσουμε καθόλου.

Προσέχουμε την εμφάνιση του γραπτού μας, γράφοντας ευανάγνωστα και τακτικά. Ένα καλογραμμμένο γραπτό ανεβαίνει στην εκτίμηση του βαθμολογητή.

Τελειώνοντας, διαβάζουμε πάλι με προσοχή το γραπτό μας πριν το παραδώσουμε, γιατί όλο και κάτι θα βρούμε να διορθώσουμε.

Εκμεταλλευόμαστε όλο το χρόνο που έχουμε στη διάθεσή μας. Σε καμία περίπτωση δεν είναι μαγκιά να τελειώσουμε γρήγορα. Μαγκιά είναι να το παλέψουμε μέχρι το τέλος και να κάνουμε ότι καλύτερο μπορούμε.

Αν κατά τη διάρκεια της εξέτασης αισθανθούμε ότι το άγχος μας ανεβαίνει σε πολύ υψηλά επίπεδα, εφαρμόζουμε τις συνειδητές αναπνοές και κάποιες από τις τεχνικές χαλάρωσης (βοηθάει να έχουμε κάνει εξάσκηση από πριν στο σπίτι, ώστε να ξέρουμε πως λειτουργούν).

Αφού τελειώσει η κάθε εξέταση, κάνουμε ένα δώρο στον εαυτό μας π.χ. μια βόλτα μ' έναν φίλο. Επιτρέπουμε στον εαυτό μας να χαλαρώσει για λίγο, πριν αρχίσουμε να προετοιμαζόμαστε για την επόμενη μέρα.

Να θυμόμαστε πάντα ότι οι δικοί μας άνθρωποι μας αγαπούν έτσι κι αλλιώς και είναι περήφανοι για μας, για την προσπάθεια που έχουμε κάνει, άσχετα με το αποτέλεσμα των εξετάσεων!

Τι μπορούν να κάνουν οι γονείς για να βοηθήσουν τα παιδιά τους;

Ο ρόλος των γονιών αυτή την περίοδο είναι πολύ σημαντικός, καθώς καλούνται να >>

» συμπαρασταθούν στα παιδιά τους και να τους παρέχουν ψυχολογική υποστήριξη. Τι σημαίνει όμως πρακτικά αυτό;

Είμαστε καλοί ακροατές. Φροντίζουμε να είμαστε διαθέσιμοι, πρώτα για να ακούσουμε τα παιδιά μας και μετά για να τα συμβουλευτούμε. Ο γονιός χρειάζεται να είναι ένα μεγάλο αυτί για να μπορούν τα παιδιά να εκφράσουν το άγχος, τις αγωνίες και τους φόβους τους. Το να νιώθουν άνετα να το κάνουν αυτό σε μας, ώστε να αποφορτιστούν, είναι πολλές φορές πιο σημαντική βοήθεια από το να τους δώσουμε κάποια συμβουλή.

Στηρίζουμε τις επιλογές τους. Σεβόμαστε τις επιθυμίες των παιδιών, ακόμη κι αν δεν συμφωνούμε μαζί τους. Φυσικά μπορούμε να πούμε τη γνώμη μας, αλλά αποφεύγουμε να τα φορτώνουμε με τις δικές μας προσδοκίες. Έτσι και αλλιώς κανείς δεν μπορεί να προβλέψει ποια θα είναι η κατάσταση στο μέλλον, ποια επαγγέλματα για παράδειγμα θα έχουν ζήτηση σε δέκα χρόνια. Οπότε ας αφήσουμε τα παιδιά να επιλέξουν ένα αντικείμενο που τους ενδιαφέρει.

Μεταφέρουμε αισιοδοξία. Δεν είναι η κατάλληλη περίοδος για απαισιόδοξα σχόλια του τύπου «σε όποια σχολή και αν περάσεις, άνεργος θα είσαι». Μια τέτοια στάση από τους γονείς, οδηγεί σε μείωση της προσπάθειας από την πλευρά των παιδιών, αφού έτσι θεωρούν μάταιο το να προσπαθήσουν παραπάνω.

Προσφέρουμε ηρεμία. Σεβόμαστε την προσπάθεια του παιδιού προσφέροντας ένα κατάλληλο περιβάλλον για διάβασμα, π.χ. δεν παρακολουθούμε πολύ δυνατά τηλεόραση ή δεν προσκαλούμε κόσμο στο σπίτι την ώρα που το παιδί μας διαβάζει. Δείχνουμε λίγη περισσότερη υπομονή και κατανόηση στα συναισθηματικά του ξεσπάσματα και γενικά αποφεύγουμε τις εντάσεις στο σπίτι τη συγκεκριμένη περίοδο, ώστε να παρέχουμε ένα όσο το δυνατόν πιο ήρεμο οικογενειακό περιβάλλον.

Δεν είμαστε εμείς που εξετάζομαστε! Πολύ συχνά οι γονείς αναφερόμενοι στις εξετάσεις των παιδιών τους χρησιμοποιούν πρώτο πληθυντικό πρόσωπο π.χ. «δίνουμε τη Δευτέρα». Είναι λογικό

να ταυτιζόμαστε συναισθηματικά με την προσπάθεια των παιδιών μας, χρειάζεται όμως να κρατάμε και μια απόσταση. Γιατί, ταυτιζόμενοι τόσο, ίσως τους μεταφέρουμε άθελά μας το επιπρόσθετο άγχος ότι αν αποτύχουν «θα πάρουν κι εμάς στο λαιμό τους». Επιπλέον, έτσι παρεμποδίζουμε την πορεία τους προς την αυτονομία, αναλαμβάνοντας εμείς την ευθύνη αντί γι' αυτούς.

Αποφεύγουμε τις συγκρίσεις. Το να συγκρίνουμε το παιδί μας με άλλους (συμμαθητές, αδέρφια, φίλους ή εμάς τους ίδιους π.χ. «εγώ στην ηλικία σου...») φαίνεται ότι όχι μόνο δεν το κινητοποιεί θετικά, αλλά επηρεάζει και αρνητικά την αυτοπεποίθησή του, ενώ συχνά προκαλεί και έντονα συναισθήματα ενοχών ή θυμού.

Αποφεύγουμε την υπερπροστασία. Δεν φροντίζουμε τα παιδιά αυτή την περίοδο σαν να είναι άρρωστα. Αν θελήσουν κάτι από μας θα μας το ζητήσουν. Αν χτυπάμε κάθε μισή ώρα την πόρτα για να ρωτήσουμε αν θέλουν κάτι, πετυχαίνουμε τα αντίθετα αποτελέσματα αποσυντονίζοντάς τα από το διάβασμά τους.

Δεν γινόμαστε πιεστικοί. Σχετικές έρευνες δείχνουν ότι η αίσθηση αυτονομίας που έχει ο έφηβος συνδέεται με μεγαλύτερη σχολική επιτυχία. Από την άλλη πλευρά, η υπερβολικά πιεστική στάση από την πλευρά των γονιών φαίνεται πώς έχει τα αντίθετα από τα επιθυμητά αποτελέσματα. Γι'

αυτό και δείχνουμε εμπιστοσύνη στην ικανότητα του παιδιού να ρυθμίζει μόνο του το διάβασμά του, χωρίς να παρεμβαίνουμε. Βοηθάμε μόνο όταν μας ζητηθεί.

Διαχειριζόμαστε το δικό μας άγχος. Όσο και να λέμε στο παιδί μας «μην αγχώνεσαι», όταν εμείς οι ίδιοι είμαστε υπερβολικά αγχωμένοι για τις πανελλήνιες, αυτό διαχέεται και το παιδί το εισπράττει ακόμα και αν δεν λέγεται ρητά. Έτσι εκτός από τη δική του αγωνία, έχει να διαχειριστεί και τη δική μας. Αν δυσκολευόμαστε εμείς οι ίδιοι να διαχειριστούμε το άγχος μας, μπορούμε να το συζητήσουμε με έναν ειδικό ψυχικής υγείας (ψυχολόγο).

Υπερθυμίζουμε στο παιδί μας ότι εμείς θα το αγαπάμε πάντα και ότι είμαστε υπερήφανοι για την προσπάθεια που έχει καταβάλλει, άσχετα από το αποτέλεσμα των εξετάσεων. Και ας μην πέφτουμε στην παγίδα να ταυτίζουμε την επιτυχία στις πανελλήνιες και την εισαγωγή στο πανεπιστήμιο με την επιτυχία στη ζωή γενικότερα. Υπάρχουν άλλωστε ατελείωτα παραδείγματα ανθρώπων που, παρόλο που δεν πέρασαν σε κάποιο ΑΕΙ ή ΤΕΙ, έχουν μια πολύ επιτυχημένη επαγγελματική πορεία και ευτυχισμένη ζωή.

Καλή επιτυχία! (στη ζωή, όχι μόνο στις πανελλήνιες) ■

4KIDS
βρεφικά-παιδικά ενδύματα
Μαρία Χρυσούλη
Τηλ. 23770 21004
Ηρώων 4 - Ιερισσός
f 4kids
4kids.ierissos@gmail.com

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΑΦΟΙ ΧΑΣΑΠΗ
Ιερισσός Χαλκιδικής
Τηλ. 23770 Καταστήρας: 22.264 - 23.468
Ομιός: 22.425 - 22.424
• Αρνία
• Κατσικιά
• Μοσχάρια
• Χοιρίνα
• Προβάτα
• Ζυγούρια
ΟΛΑ ΝΤΟΠΙΑ

Δημήτριος Μπακατσιάνος
Θεά την βρύσην και την πόσιν
Αγία Παρασκευή
Αρναία Χαλκιδικής
Τ. 23720 22750
Κ. 6944 923335
E. info@bakatsianos.gr
W. www.bakatsianos.gr

ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΝΘΙΚΙΑΣΕΙΣ
TeliAuto
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ - ΦΟΡΤΗΓΑ
Αριστοτέλης Πολύζος
Ιερισσός, Χαλκιδική 63075
Τ: 6944 886709 | +32 - 489 809859
telis_pol@hotmail.com

ΣΕ ΜΙΑΝ ΑΛΛΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

Κείμενο : ΜΑΡΙΑ ΧΑΣΑΠΗ-ΣΙΔΕΡΑ

Νύχτα βαθιά. Στο πέτρινο μονοπάτι τα πέταλα του αλόγου αντηχούν. Στον αέρα απλώνεται η βαριά του ανάσα. Ο καρβαλάρης ένα μαζί του, κι αυτός στα μαύρα σαν το άλογο, και σαν τη νύχτα, κτυπά με το καμτσίκι στα πλευρά. Πρέπει να φύγει γρήγορα. Δεν τον χωράει πια ο τόπος του. Από αυτό που φοβάται, που τον τρομάζει τρέχει για να γλυτώσει.

Όσο το ζούσε δεν περνούσε απ' το μυαλό του. Η ευτυχία του μεγάλη κι η ανεμελιά της νιότης του κατάπνιγε τη λογική του. Αυτός κι η αγαπημένη του αφηφούσαν οτιδήποτε, αρκεί να βρίσκονταν μαζί. Αρκεί να μοιράζονταν λίγες στιγμές πιασμένοι από το χέρι, κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον βαθιά στα μάτια.

Καλπάζει μες την άγρια νύχτα σαν τρελός και το μυαλό του είναι πίσω στη γη που τον γέννησε και τον ανάθρεψε. Ξέρει πως δεν θα την ξαναδεί... ούτε τη γη μα ούτε την αγαπημένη του. Πρέπει όμως να μείνει ζωντανός. Με μια ελπίδα μην και κάποτε καταφέρει το ακατόρθωτο.

Το περασμένο βράδυ οι όρκοι αγάπης που έδινε στη Νουρ ήταν γεμάτοι φλόγα. Κι εκείνη έλιωνε στην αγκαλιά του και του υπόσχονταν αιώνια αφοσίωση. Μεστοί από αισθήματα κι οι δυο ούτε που σκέφτονταν τη διαταγή της Πύλης. Κανένας γκιαούρης να μη σηκώσει μάτια σε Τουρκάλα. Ο θάνατος τον περιμένει.

Ο ήχος από το κλαδί που τσάκισε, έκανε τον Αστέρη να γυρίσει. Στο φως του φεγγαριού πήρε το μάτι του τον Ομάρ. Έσκυβε να κρυφτεί. Η καρδιά του κλώτσησε να βγει από τα στήθια του. Το μυστικό τους είχε φανερωθεί. Έπρεπε να πληρώσει. Η Πύλη δε συγχωρούσε. Όμως ο Ομάρ ήταν φίλος καρδιακός. Οι δυο μαζί μεγαλωμένοι. Δυο έθνη, δυο θρησκείες, δυο φίλοι που δεν ξεχώριζαν τα έχει τους, που δεν είχαν σκεφτεί ποτέ πόσα τους χώριζαν, ποιος ήταν ο σκλάβος και ποιος ο κατακτητής. Μια δυνατή φιλία τους ένωνε. Χωρίς πολέμους, σύνορα, διαφορές.

Έσπρωξε τη Νουρ απαλά να μπει μέσα στο σπίτι. Της ζήτησε να μανταλώσει κι ύστερα γύρισε για να μιλήσει στον Ομάρ. Να τον παρακαλέσει.

Εκείνος τον κοίταξε με μάτια που έβγαζαν φωτιές.

«Δε θα σκεφτεί πως είναι κόρη του. Ο νόμος είναι νόμος!»

«Ομάρ, κρύψ' το βαθιά μες την καρδιά σου. Δεν θα την ξαναδώ. Μπέσα!»

Ως το ξημέρωμα παρακαλούσε ο Αστέρης και ο Ομάρ δέχτηκε με έναν όρο. Να φύγει ο καρντάς. Να μην τον ξαναδεί η γη της Σαμαρίνας.

«Τ' απόγεμα θα σε περιμένω στις πέντε βρύσες να σ' αποχαιρετήσω» είπε και κίνησε για το σπίτι του χτυπώντας στο πλακόστρωτο τα γεμενιά του.

Ο Αστέρης έμεινε ακίνητος μεσοστρατίς. Τι θα 'λεγε στη μάνα του; Ο πιο μικρός από τα αδέρφια του, δεκαεννιά χρονών αμούστακο βλαχόπουλο, να πει πως έπρεπε να φύγει; Βαριά τα βήματα του τον έφτασαν στο σπίτι. Η μάνα ανήσυχη περίμενε στην πόρτα της αυλής με την μπόλια της ριγμένη χαμηλά στο πρόσωπο.

«Πού είσαι γιε μου όλη νύχτα; Κόντεψα τα βουνά να πάρω.»

Την έσπρωξε απαλά μες την αυλή, τράβηξε τον περάτη ασφαρίζοντας την ξύλινη πορτάρα και ακουμπώντας πάνω της την κοίταξε στα μάτια.

«Φεύγω μάνα... μακριά.» Ο τόνος της φωνής του είπε τα υπόλοιπα.

«Για πού, καμάρι μου; Είναι ο πατέρας σου, τα αδέρφια σου κι οι πιστικοί στη στάνη. Ποιος θα τους πάει το χαμπέρι;»

«Φεύγω στα χειμαδιά...»

«Ακόμα είναι Αύγουστος. Το κοπάδι θα κατεβεί στα χειμαδιά ύστερα απ' του Σταυρού. Καλό τέλος Σεπτέμβρη.»

«Πρέπει. Δε με χωράει πια αυτό το μέρος.»

«Η Νουρ!» άφησε η μάνα τη φωνή. «Ποιος το 'μαθε;»

«Ο Ομάρ, μα δε θα με προδώσει είπε. Όμως πρέπει να φύγω σα νυχτώσει.»

«Τότε γιατί;» τα μάτια έγιναν ποτάμια.

«Όρος δικός του για να μη το μάθει ο αγάς.»

«Φίδι φαρμακερό που κρύβει μέσα του...» σκέφτηκε η μάνα και γύρισε την πλάτη να μη φανεί ο πόνος κι η οργή.

«Πέσε κοιμήσου, γιόκα μου. Θα σ' ετοιμάσω ως να σηκωθείς» κρύφτηκε η έρμη μες στο σπίτι να πει τον πόνο της στην Παναγιά, να παρακαλέσει για το παιδί της.

Απόγεμα φάνηκε ο δούλος του αγά στην πόρτα τους.

«Σε θέλει ο αφέντης.»

Λαχτάρησε ο Αστέρης.

«Πατί;» τόλμησε να ρωτήσει.

«Δεν ξέρω. Είναι κι ο φίλος σου ο Ομάρ εκεί.»

Έφυγε η γη κάτω απ' τα πόδια του.

«Μισκίν τζαναπέτ!» ξεστόμισε.

Σέλωσε τη φοράδα, άρπαξε το δισάκι που είχε ετοιμάσει η μάνα, τη φίλησε σταυρωτά και έφυγε από την πίσω πόρτα. Ίσα που πήγαινε ο ήλιος προς τις βουνοκορφές για να τελειώσει το ταξίδι του.

Έκανε ένα γύρο έξω από το χωριό, αποχαιρέτησε τις πράσινες βουνοκορφές και τα βαθιά λαγκάδια, άκουσε τα νερά να κελαρύζουν μέσα στο ρέμα της Βροντούς, του γκιώνη τη μοναχική φωνή να ψάχνει μάταια για το χαμένο αδερφό του και κάθισε στην τρύπια πέτρα για να θυμηθεί τις όμορφες στιγμές με την αγάπη του, να φέρει στο νου του όλα τα βράδια που ξημερώνοταν καρσί στο παραθύρι της με το καφασωτό, να ζωντανέψει το βλέμμα της χαμένο μέσα στο δικό του, δυο λίμνες σκούρες και γεμάτες υποσχέσεις, να δει με τα μάτια της ψυχής του τι έχανε με το φευγικό του και να πάρει κουράγιο από τη σκέψη πως -ποιος ξέρει;- αν άλλαζε η διαταγή του Σουλτάνου να μπόραγε τουλάχιστον να την ξαναδεί, αν όχι να την παντρευτεί. Σαν έπεσε καλά το σούρουπο ανέβηκε στο λόφο του Γκαζή. Κοίταζε χαμηλά κατά τις πέντε βρύσες. Ο Ομάρ ήταν εκεί μαζί με τους ζαπτιέδες.

«Προδότη», σφύριξε μέσα απ' τα δόντια του κι έστριψε τ' άλογο αντίθετα. Άρχισε να καλπάζει μες το σύθαμπο. Τα πόδια του χτυπούσαν τα πλευρά του ζώου αλύπητα. Ο πόνος να ξεφύγει έδινε στον καρβαλάρη δύναμη υπεράνθρωπη και η φοράδα σα να καταλάβαινε πόσο δύσκολα ήταν όλα, είχε βγάλει φτερά θαρρείς. Ξαφνικά άκουσε πίσω του άλογα πολλά να έρχονται με φόρα. Φοβήθηκε και κρύφτηκε μες στο πυκνό σκοτάδι έτσι όπως ήτανε, καβάλα στη φοράδα. Της κράτησε γερά τα γκέμια, έσκυψε όσο πιο πολύ μπορούσε πάνω στη ράχη της και με το άλλο του χέρι της έκλεισε τα σαγόνια για να μην ακουστεί μήτε η αναπνοή της. Κι εκεί μπροστά του είδε τον καρντάση, τον Ομάρ να περνάει μαζί με τους χωροφύλακες κι άκουσε τη φωνή του να τους λέει.

«Πάνω στη στάνη τους θα κρύβεται. Πάμε να τον χαλάσουμε τον άπιστο.»

Σαν καταλάγιασε η σκόνη και χάθηκε ο αχός των καλπασμών, ο Αστέρης, ένα με τη φοράδα -μαύροι κι οι δυο μέσα στη μαύρη νύχτα- κίνησε αντίθετα από εκείνους.

«Τράβα για τα Μαντεμοχώρια που ο νόμος είναι χαλαρός και το ξένο κράτος δίπλα. Αν φτάσουν μέχρι εκεί, θα μπω στο Όρος και θα χαθώ στον Άθωνα», ψιθύρισε σ' αυτή της και αφέθηκε στον καλπασμό της.

Και χάθηκε μέσα στη νύχτα. Πέρασε πόλεις και χωριά σχεδόν χωρίς σταματημό. Τη μέρα κρύβονταν μες τα λαγκάδια κι έδινε στον εαυτό του και στο ζώο την ευκαιρία να ξεκουραστούν. Σα νύχτωνε κάλπαζε σα το θάνατο, σκυφτός κι αμίλητος, βλέποντας μόνο ίσα μπροστά και με το νου του μην κι ακούσει να τον κυνηγούν. Κι έφτασε κάποτε στην Ιερισσό. Η θάλασσα τον κοίταξε κι άφησε έναν αναστεναγμό, ίσα για να του δείξει πως κι εδώ γ' αυτόν πατρίδα ήταν. Ξεχειμώνιαζαν τα κοπάδια τους σ' αυτά τα μέρη κι η λάτρα όλης της οικογένειας μεταφέρονταν στον κάμπο αυτόν, απ' του Σταυρού μέχρι τον Άη Γιώργη.

Ήταν στα 1839. Τη Νουρ δεν την ξανάδε. Η λευτεριά για την πατρίδα ήρθε το 1912 κι ο Αστέρης δεν την πρόλαβε να τη χαρεί. Παντρεύτηκε, έκανε παιδιά και τα παιδιά του χαρίσανε εγγόνια και δισέγγονα, μα ο νους του πάντα ήτανε στην όμορφη τουρκάλα που αγάπησε σαν ήταν παλικάρι. Τις ώρες ήτανε πεθάνει -αυτό ήταν ένα χρόνο πριν η Μακεδονία γίνει Ελλάδα κι εκείνος ενενήντα ένα χρονών- φώναζε τον αγαπημένο γιο του, τον πιο μικρό, το Γιάννη και τον όρkiσε.

«Θα πας στη Σαμαρίνα. Να βρεις το κορίτσι που αγάπησα όσο καμία άλλη. Ζωντανή ή πεθαμένη άφησε της ένα κόκκινο τριαντάφυλλο και πες της πως αυτό είναι από τον Αστέρη σου που τόσο πολύ σε ήθελε γυναίκα του, αλλά οι πόλεμοι, οι νόμοι κι η κακία των ανθρώπων δεν τον αφήσανε να κρατήσει το λόγο του και να σταθεί ισάξιος της αντρικής τιμής του.»

Έκλεισε τα μάτια του ανήμερα της Παναγιάς. Κι ο Γιάννης πήγε και του έκανε το τάμα του. Άφησε το λουλούδι πάνω στον τάφο της γυναίκας και διάβασε την πλάκα που τη σκέπαζε.

«Πέθανε από το χέρι του πατέρα της στις 10 Αυγούστου 1839 γιατί αγάπησε γκιαούρη» έγραφε... ■

Καφέδες | Πίτες | Παγωτά | Κουλουράκια | Γλυκά
Coffee | Pie | Ice Cream | Cookies | Patisserie

Βρείτε μας...   Ζαχαροπλαστείο Πασχαλάς

Αναλαμβάνουμε παραγγελίες
τηλ: 23770 41272, Τ.Κ. 630 74, Γομάτι, Χαλκιδικής

Μπουμπάρ' (μπουμπάρι)

Κείμενο : ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΟΥΤΣΟΥΠΗ

Λες και ήταν χθες. Θυμάμαι πόσο χαρούμενη μ' έκαναν να νιώθω οι οικογενειακές συγκεντρώσεις. Ευτυχία, χαρά, πληρότητα. Πότε τα αδέρφια του πατέρα, πότε της μητέρας και πότε κοινές συγκεντρώσεις των δύο πλευρών. Οι ευκαιρίες πολλές. Άλλοτε μια ονομαστική ή θρησκευτική ή και εθιμοτυπική γιορτή, ένα χαρούμενο γεγονός όπως ένας γάμος, μία βάφτιση ή ένας επαναπατρισμός κ.α., ακόμη και μια τυχαία μάζωξη, έπαιρναν την μορφή ενός μικρού γλεντιού. Και ο τόπος; Σίγουρα ένα σπίτι συγγενικό. Ο χώρος; Πότε στην κουζίνα, στη σάλα (ο μεγάλος μακρόστενος χώρος ανάμεσα στα δωμάτια), στο καθιστικό και σπάνια στο σαλόνι (αν υπήρχε) που άνοιγε σε πολύ ιδιαίτερες περιπτώσεις κυρίως λόγω δυσκολίας θέρμανσης, ή αν ήταν καλοκαίρι στο μπαλκόνι ή την αυλή.

Λες και ήταν χθες. Τα καλοκαίρια έρχονταν στο χωριό και τα αδέρφια της μάνας μου που ζούσαν μακριά, λόγω της δουλειάς τους. Φυσικά μαζί με τις οικογένειες τους, τις θείες και τα ξαδέρφια μου αφού τα κανόνιζαν έτσι ώστε οι διακοπές τους να συμπέσουν. Έλαμπε το πρόσωπο της μητέρας μου. Ξεχειλιζε η χαρά και στην δική μου καρδιά.

Λες και ήταν χθες. -Μαρίκα! Να μας κάν'ς μπουμπάρ' κι σ'κώτ' (σुकώτι) χοιρινό αλλά όπως τα έκανε η μητέρα. Οι γυναίκες μας δεν ξέρουν να κάνουν μπουμπάρ' κι όσο για το σукώτ' δεν το καταφέρνουν όπως η μητέρα μας. Η φωνή του θείου μου λες κι αντήχησε στ' αυτιά μου.

Και η μητέρα μου έβαζε την ποδιά, την μαντήλα στο κεφάλι για να προστατεύει τα φαγητά κατά την προετοιμασία, σήκωνε τα μανίκια μέχρι τους αγκώνες και άρχιζε τη δουλειά, χαρούμενη και ακούραστη, για να ετοιμάσει το γεύμα-γλέντι προς τιμήν των ξενιτεμένων, με την παρουσία βέβαια όλων των αδερφών της. Εμείς τα παιδιά σε διπλανό τραπέζι, είχαμε το δικό μας γλέντι και στήναμε αυτί να ακούμε τα παιδικά κατορθώματα των μεγάλων, που έβγαιναν στη φόρα καθώς ανασύρονταν στη μνήμη με την βοήθεια του κρασιού και του τσίπουρου. Αυτά, δεδομένης της ευκαιρίας θα τα χρησιμοποιούσαμε ώστε να πάρουμε άφεση για δικές μας σκανταλιές.

Λες και ήταν χθες. Όλα αυτά μου ήρθαν στο μυαλό ακούγοντας το καλοκαίρι έναν λιχούδη φίλο μου να λέει πως πολύ θα ήθελε να φάει μπουμπάρι. Τότε σκέφτηκα να σώσω τη συνταγή που είχε φτάσει σε μένα από τη γιαγιά μου μέσω της μητέρας μου, για τους φίλους του «Κυτάρου». Την επόμενη μέρα πήρα χαρτί και μολύβι, και αφού ετοίμασα καφεδάκια για μένα και τη μητέρα μου, άρχισα την καταγραφή της εκδοχής της παραδοσιακής συνταγής της γιαγιάς.

Υλικά:

- Μία σукωταριά τραϊσια (από τράγο) με το έντερο
- Μισή φλυτζάνα λάδι
- Μισή φλυτζάνα ρύζι πλυμένο
- Ένα μέτριο κρεμμύδι
- Σταφίδες
- Λίγο μαϊντανό
- Λίγο άνηθο
- Ξερό δούσμο
- Αλάτι, πιπέρι
- Λίγο ξύδι

Σκεύη και εργαλεία:

- Ταψί Νο 32
- Βελόνα χοντρή (για το τρύπημα)
- Βελόνα πλεξιματος (για το γύρισμα των έντερων)
- Χοντρή βαμβακερή κλωστή (για το δέσιμο)
- Κατσαρόλα (για το ζεμάτισμα της σукωταριάς και την προετοιμασία της γέμισης)
- Λεκανίτσα για το πλύσιμο των έντερων

Εκτέλεση:

Παίρνουμε τη σукωταριά και ελέγχουμε πρώτα εάν είναι χωρισμένο το έντερο από τα υπόλοιπα.

Καθαρίζουμε το έντερο από το περιεχόμενό του ώστε να είναι όσο γίνεται πιο καθαρό εσωτερικά.

Κατόπιν καθαρίζουμε το έντερο από τα λίπη που είναι κολλημένα επάνω του (μικρά και μεγαλύτερα κομμάτια) ώστε να μείνει με όσο το δυνατόν λιγότερα άσπρα επάνω του (αυτά θα λιώσουν στο ψήσιμο και θα το κάνουν λιπαρό, βαρύ στη γεύση και στο στομάχι). Κατόπιν το πλένουμε πολύ καλά.

Μετά, με την βοήθεια της βελόνας πλεξιματος το γυρίζουμε μέσα-εξω. Το ξαναπλένουμε πολύ καλά και στο τελευταίο πλύσιμο ρίχνουμε λίγο ξύδι. Το αφήνουμε για λίγο και μετά το βάζουμε σε στραγγιστήρι να φύγουν τα περισσότερα υγρά. Οι πτυχές του εντέρου που φαίνονται εξωτερικά πια δεν μας απασχολούν καθώς εξαφανίζονται στο ψήσιμο. Φροντίζουμε το έντερο να μείνει όσο το δυνατόν ενιαίο.

Προετοιμασία γέμισης:

Χωρίζουμε τη σукωταριά στα επί μέρους τμήματα. Αφαιρούμε τα περιττά λίπη και τα πλένουμε καλά. Ζεματίζουμε τα πνευμόνια με την τραχεία, τα γλυκάδια κλπ. εκτός από το σукώτι, την καρδιά και τα νεφρά. Μετά τα ψιλοκόβουμε όλα σε μέγεθος φουντουκιού.

Ψιλοκόβουμε το κρεμμύδι και το σωτάρουμε με το λάδι σε κατσαρόλα. Προσθέτουμε την ψιλοκομμένη σукωταριά και συνεχίζουμε το σωτάρισμα. Στη συνέχεια προσθέτουμε 2 ποτήρια νερό και βράζουμε περίπου ένα τέταρτο για να μαλακώσουν λίγο. Αν χρειαστεί, συμπληρώνουμε νερό. Στη συνέχεια, προσθέτουμε το ρύζι, τις σταφίδες, τα μυρωδικά, το ανάλογο αλάτι και πιπέρι και χαμηλώνουμε τη φωτιά ώσπου να φουσκώσει λίγο το ρύζι και να πιεί τα υγρά χωρίς όμως να σφίξει πολύ. Η γέμιση μας είναι έτοιμη.

Γέμισμα:

Αφήνουμε τη γέμιση να κρυώσει λίγο, ώστε να μην καιγόμαστε κατά τη διάρκεια του γεμίσματος. Ετοιμάζουμε το ταψί μας και δένουμε την μία άκρη του εντέρου με την κλωστή. Κρατάμε την άλλη άκρη και με τα δάχτυλα μας ανοίγουμε το στόμιο. Με ένα κουτάλι αρχίζουμε σιγά-σιγά να προσθέτουμε τη γέμιση. Με το άλλο μας χέρι πιέζουμε τη γέμιση να προχωρήσει. Κάθε δυο-τρεις κουταλιές γέμισης πιέζουμε μαλάζοντας με την παλάμη μας να προχωρήσει στο τέρμα. Επειδή όπως κατεβαίνει η γέμιση παρασύρει και αέρα, γι' αυτό κάνουμε τρύπες με την βελόνα ώστε ο αέρας να φεύγει. Το τμήμα που γεμίζει το τοποθετούμε στο ταψί τυλίγοντας από το κέντρο προς την περιφέρεια σε σπείρα (σαν σαλιγκάρι). Συνεχίζουμε μέχρι να φτάσουμε στην άκρη του εντέρου, να γεμίσει το ταψί ή να τελειώσει

1963. Εθιμοτυπική γιορτή στο σπίτι του Ιωάννη Ψιλάκου. Διακρίνονται από πάνω αριστερά Σιδέρης, Εμ. Κεχαγιάς, Νικ. Κουτσούπη, καθιστοί Θεόδ. Αιβαζίδης, Πετ. Παλιούρας, Αικ. Κουτσούπη. [Φωτογραφία της Αικ. Κουτσούπη]

η γέμιση. Εκεί δένουμε την άλλη άκρη. Προσθέτουμε λίγο νερό ή όσο νομίζουμε ότι χρειάζεται η γέμισή μας, κάνουμε μερικές επιπλέον τρύπες με την βελόνα για να μην σκάσει και ψήνουμε στους 180-200 °C ανάλογα με το φούρνο μας ώσπου να ροδίσει η επιφάνεια. Τέλος, το γυρίζουμε να ροδίσει και από την άλλη πλευρά.

Μικρά μυστικά:

Δεν το παραφουσκώνουμε παρόλο που το έντερο έχει ελαστικότητα, γιατί από τους υδρατμούς που παράγονται κατά το ψήσιμο θα σκάσει. Για τον ίδιο λόγο δεν χρησιμοποιούμε πολύ ή άβραστο ρύζι. Αν παρ' ελπίδα σπάσει την ώρα του γεμίσματος, αδειάζουμε λίγο σ' εκείνο το σημείο και δένουμε. Κόβουμε και συνεχίζουμε με καινούργιο κομμάτι. Η μητέρα μου χρησιμοποιούσε για τό γεμίσμα χωνί ειδικά φτιαγμένο, και για το γεμίσμα των λουκάνικων, και μάλιστα σε δύο διαφορετικά μεγέθη για λεπτότερο και παχύτερο έντερο.

Σχόλια:

Σε εποχές που τίποτε δεν θεωρούνταν περιττό από τα ζώα που σφάζονταν και οι άνθρωποι αξιοποιούσαν κάθε μέρος του ζώου, το μπουμπάρι θεωρούνταν ένα καλό φαγητό όχι μόνο για την νοστιμιά του αλλά και την χρονοβόρα παρασκευή του και την τεχνική της. Εδώ η νοικοκυρά έδειχνε τη μαστοριά της.

Γνωρίζοντας την τάση των τελευταίων χρόνων για την προβολή και χρήση τοπικών προϊόντων καθώς και την αναζήτηση gourmet φαγητών στην παραδοσιακή κουζίνα αναζητήσα στο χώρο του διαδικτύου συνταγές με το όνομα «μπουμπάρι».

Εκεί διαπίστωσα ότι και σήμερα το βρίσκουμε σε πολλές περιοχές της χώρας μας ως έναν gourmet μεζέ. Πρόσεξα όμως ότι στις περισσότερες περιοχές χρησιμοποιείται χοιρινό έντερο και για τη γέμιση κιμάς, εντόσθια χοίρου και μοσχαριού. Το ίδιο γράφεται και στην αναφορά της παραδοσιακής συνταγής των περιοχών αυτών ενώ παρουσιάζεται σαν ένα κυρίως χριστουγεννιάτικο φαγητό.

Σκέφτηκα ότι αυτή η διαφορά, στην επιλογή των βασικών υλικών της συνταγής, ίσως να οφείλεται στο ότι η κτηνοτροφία της περιοχής μας στηριζόταν κατά κύριο λόγο στα αιγοπρόβατα. Τα γουρούνια ήταν οικόσιτα ζώα που σφάζονταν συνήθως την δεύτερη μέρα των Χριστουγέννων. Το έντερό τους χρησιμοποιούνταν σχεδόν αποκλειστικά για την παρασκευή των γνωστών μας ντόπιων λουκάνικων, ενώ το σукώτι μαγειρεύονταν την ίδια μέρα.

Ελπίζω να σας άνοιξα την όρεξη ώστε να δοκιμάσετε τη συνταγή που σας παρουσίασα και σας προτρέπω να την συνοδέψετε με πατατούλες φούρνου, ντόπιο κρασί και καλή παρέα.

Καλή επιτυχία και καλή όρεξη!■

κατσικίσιο τυρί

ΠΕΤΡΩΤΟ

Δοκίμασε το ΑΥΘΕΝΤΙΚΟ Πετρωτό Σταθώρη

Στόχος μας είναι το όφελος του ανθρώπου
από μία πλούσια & άριστη διαθρεπτική τροφή.

ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΑΣΤΕΡΙΩΣΗ:

Η παραδοσιακή μέθοδος παστερίωσης
του φρέσκου γάλακτος
με τη χαμηλότερη θερμοκρασία επεξεργασία,
ώστε τα πλούσια θρεπτικά συστατικά του
να παραμείνουν αναλλοίωτα.

κατσικίσιο τυρί

από φρέσκο γάλα
ανοιχτής παστερίωσης

με σφραγίδα γνησιότητας

www.stathoris.gr

Σταθώρης Ιωάννης
Τυροκομικά προϊόντα

Ιερισσός Χαλκιδική
Τ: 23770 22603